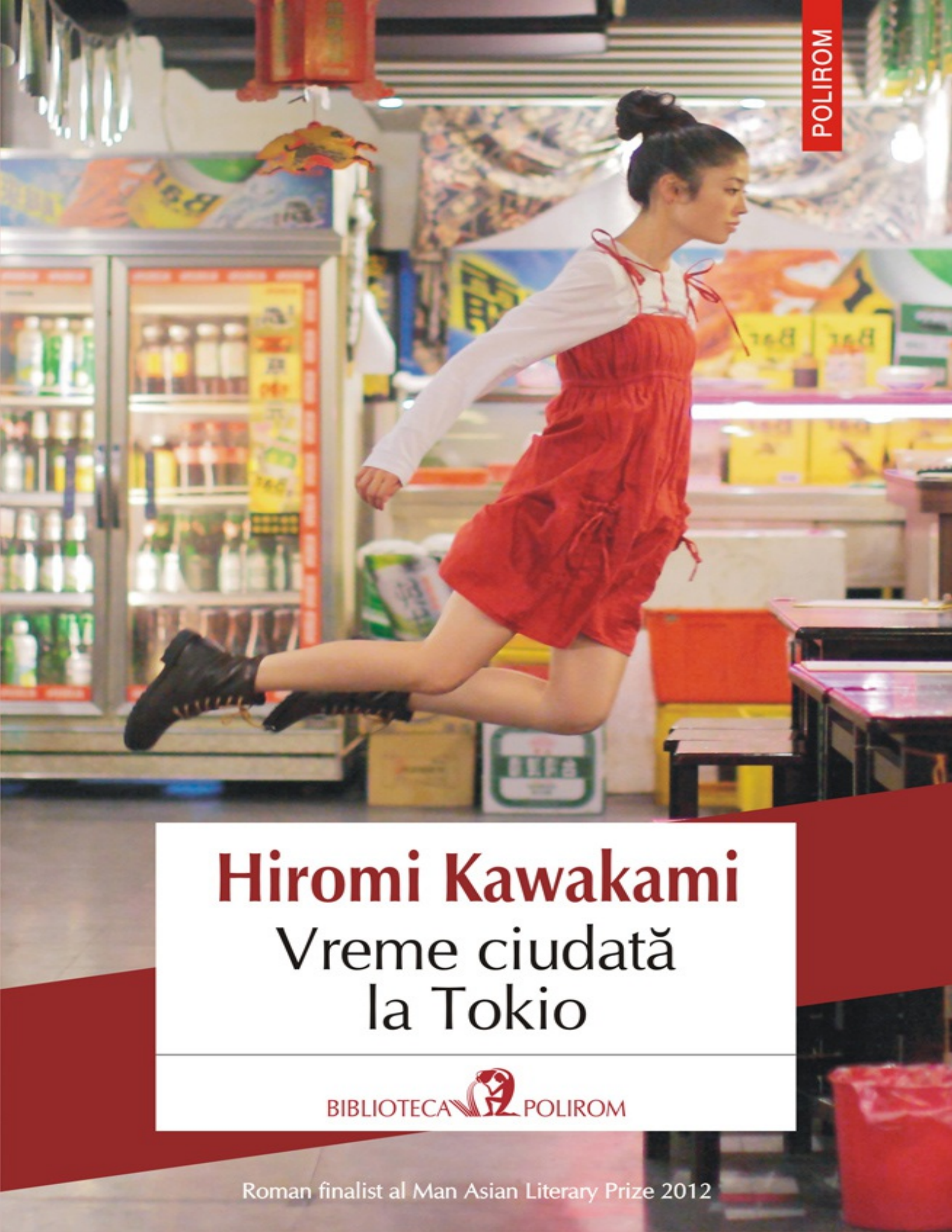

POLIROM

Hiromi Kawakami

Vreme ciudată la Tokio

BIBLIOTECA POLIROM

Roman finalist al Man Asian Literary Prize 2012

Hiromi Kawakami

Vreme ciudată la Tokio

Traducere din limba japoneză şi note
de Diana-Elena Tihan

POLIROM
2015

Hiromi Kawakami, *Sensei no kaban*
Copyright © 2001, Hiromi Kawakami
All rights reserved
© 2015 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978l973l46l5284l6
ISBN PDF: 978l973l46l5285l3
ISBN print: 978l973l46l5228l0

Coperta: Carmen Parii
Foto copertă: © Natsumi Hayashi, *Levitaţia de azi, 5.24.2011*, cu acordul MEM, Tokio

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

HIROMI KAWAKAMI (n. 1958) este una dintre cele mai populare scriitoare japoneze contemporane, fiind cunoscută mai ales pentru stilul neconvenţional al prozelor ei. A absolvit colegiul Ochanomizu în 1980. Paisprezece ani mai tîrziu a debutat cu un volum de proză scurtă intitulat *Dumnezeu* (*Kamisama*), iar în 1996 a cîştigat Premiul Akutagawa pentru povestirea *Păşind pe un şarpe* (*Hebi wo fumu*). În 2001 i s-a decernat Premiul Tanizaki pentru romanul *Vreme ciudată la Tokio* (*Sensei no kaban*), care a devenit curînd bestseller internaţional şi finalist al Man Asian Literary Prize.

Luna şi bateriile

E cunoscut drept *profesorul Matsumoto Harutsuna*, dar eu îi spun „sensei“[1].

Nu „domnul profesor“, nici „domnul Matsumoto“: pur şi simplu „sensei“.

Mi-a fost profesor de japoneză în liceu. Cum nu îmi era diriginte, iar japoneza nu mă interesa cine ştie ce, nici nu l-am ţinut bine minte. După ce am terminat liceul, nu l-am mai văzut o bună bucată de vreme.

În urmă cu câţiva ani, întâmplarea ne-a aşezat unul lângă altul într-un bistrou dintr-o staţie de metrou, pentru ca după aceea să ne tot intersectăm. În seara cu pricina, sensei stătea în faţa tejghelei, cu spatele drept, ca tras la firul cu plumb.

— Ton cu boabe de soia fermentate, rădăcini prăjite de lotus şi ceapă chinezească sărată, am cerut eu, luând loc la tejghea.

Aproape în acelaşi timp, domnul în vârstă de lângă mine a comandat şi el:

— Ceapă chinezească sărată, rădăcini prăjite de lotus şi ton cu boabe de soia fermentate.

În clipa în care m-am uitat să văd cine era cel care-mi împărtăşea preferinţele, m-a privit şi el. Parcă îmi era cunoscut de undeva, dar nu îmi dădeam seama de unde. Atunci a deschis el vorba:

— Eşti Omachi Tsukiko, nu-i aşa?

Eu am încuviinţat uimită.

— Te-am mai văzut trecând pe aici din când în când, a adăugat sensei.

— Da? am răspuns eu în doi peri, uitându-mă în continuare la el.

Păr cărunt pieptănat cu grijă, o cămaşă albă impecabilă şi o vestă gri. În faţa lui, pe tejghea, se aflau o sticluţă de sake[2], o farfurie cu o bucăţică de carne de balenă uscată şi un mic bol cu un rest de alge de mare verzi. Tot minunându-mă de domnul acesta în vârstă, care se potrivea cu mine chiar şi în materie de gustări pentru sake, în gând mi s-a înfiripat vag imaginea lui la catedră, în liceu.

Sensei ţinea mereu buretele în mână când scria la tablă. Lua creta, scria ceva, să zicem „Primăvara – ceasul zorilor“[3], pentru ca după nici cinci minute să şteargă. Nu-l lăsa din mână nici atunci când se îndrepta cu faţa către noi ca să ne vorbească, de parcă buretele îi rămânea mereu lipit de palma musculosului său braţ stâng.

— Eşti printre puţinele femei care vin singure într-un bistrou, a zis sensei apropiindu-şi de buze cu beţişoarele ultima bucăţică de balenă uscată, pe care şi-o asezonase tacticos cu sos *miso* şi oţet.

— Da? am răspuns eu turnându-mi bere în pahar.

Reuşisem să-mi amintesc că-mi fusese profesor în liceu, dar numele lui tot nu-mi venea în minte. Am băut tot paharul, pe jumătate impresionată, pe jumătate stânjenită că el îşi aducea atât de bine aminte numele unui elev oarecare.

— În liceu purtai părul împletit, nu-i aşa?

— Da.

— Te-am recunoscut când te-am văzut trecând pe aici.

— Oh.

— Anul acesta împlineşti treizeci şi opt de ani, dacă nu mă înşel.

— Încă nu. Treizeci şi şapte.

— Îmi cer scuze.

— Nu-i nimic.

— Am verificat în catalog şi în album.

— Oh.

— Arăţi neschimbată.

— Nici dumneavoastră nu v-aţi schimbat deloc, sensei.

Ca să nu mă dau de gol că nu mai ştiam cum îl cheamă, i-am spus „sensei“. De atunci, „sensei“ a fost mereu sensei.

În seara aceea am băut împreună cam cinci sticluţe de sake. Nota a plătit-o sensei. A doua oară când ne-am întâlnit în acelaşi bistrou, am achitat eu. De la a treia oară încolo, am cerut nota separat şi am plătit nemţeşte. Şi de atunci, tot aşa. Ne intersectăm în continuare pentru că şi eu, şi sensei avem aceeaşi fire. Nu încape nici o îndoială – semănăm nu numai în privinţa gusturilor culinare, ci şi a felului în care relaţionăm cu ceilalţi oameni. Cu toate că ne desparte o diferenţă de peste treizeci de ani, parcă mă simt mult mai apropiată de el decât de prietenii de vârsta mea.

Am fost acasă la sensei de mai multe ori. Uneori, după ce ieşim de la bistroul nostru, ne ducem aţă la un altul. Alteori, ne întoarcem fiecare la casa lui. Mai rar se întâmplă să ajungem la al treilea şi la al patrulea bistrou şi de obicei tot atunci sfârşim prin a bea ultimul pahar la sensei acasă.

— Locuiesc în apropiere, nu treci puţin pe la mine? mi-a spus sensei prima dată când m-a invitat.

Eu am şovăit puţin. Auzisem că soţia îi murise. Nu prea mă încânta ideea de a intra în casa unui om singur, dar când beau un pahar mi se deschide apetitul pentru mai mult, aşa că până la urmă m-am dus.

Era mai dezordine decât îmi imaginasem. Îmi închipuisem o locuinţă fără fir de praf, şi când colo, prin ungherele ascunse zăceau îngrămădite tot felul de lucruri. În prelungirea holului de la

intrare se găsea o camera mochetată, nespus de liniştită, în care se afla o sofa veche. Nu te lăsa cu nici un chip să ghiceşti că încăperea alăturată de opt *jō*[4] era plină de cărţi, manuscrise şi ziare împrăştiate peste tot.

Sensei a desfăcut o măsuţă pliantă joasă, a scos o sticlă de sake dintre lucrurile strânse într-un colţ şi a umplut ochi două cupe de mărimi diferite.

— Te rog! m-a îndemnat el înainte de a se face brusc nevăzut la bucătărie.

Camera dădea înspre grădină. Numai un stor era deschis. Prin uşa de sticlă se întrezăreau nelămurit ramuri de copaci. Cum nu eram în anotimpul florilor, nu-mi puteam da seama ce soi de pomi erau. Niciodată nu m-am priceput prea bine la plante.

— Ce copaci sunt aceia din grădină? l-am întrebat pe sensei când a revenit cu o tavă cu sărăţele de somon şi cu sâmburi de *kaki*[5].

— Sunt numai cireşi, mi-a răspuns el.

— Toţi sunt cireşi?

— Da, toţi până la unul. Soţiei mele îi plăceau mult cireşii.

— Pesemne că primăvara sunt o frumuseţe.

— Atrag insectele, toamna le cad frunzele puzderie, iarna crengile goale sunt mohorâte, a zis sensei, dar fără să fie prea dezgustat.

— E o noapte cu lună.

În înaltul cerului stătea aninată o semilună înceţoşată. Sensei a luat un sâmbure de kaki, şi-a înclinat cupa şi a băut din ea.

— Soţia mea a fost un om dintr-o bucată.

— Înţeleg.

— Ce-i plăcea îi plăcea şi ce nu-i plăcea nu-i plăcea.

— Aha…

— Sâmburii aceştia de *kaki* sunt din Niigata. Sunt buni aşa condimentaţi.

Într-adevăr, gustul iute, înţepător la limbă se potrivea de minune cu sake. O vreme am mâncat sâmburi de *kaki* în tăcere. Prin copacii din grădină s-a auzit o zbatere de aripi. Să fi fost vreo pasăre? S-au mai desluşit un ciripit stins şi un tremur scurt prin frunzişul crengilor, apoi s-a făcut din nou linişte.

— Vreun cuib de pasăre? am întrebat eu, dar nu am primit nici un răspuns.

Când mi-am întors privirea către el, sensei era cufundat în lectura unui ziar. Nu era un ziar din ziua aceea, ci unul pe care îl alesese la întâmplare dintre cele împrăştiate în jur. Citea cu nesaţ, la pagina de ştiri externe, un articol însoţit de o fotografie înfăţişând o femeie în costum de baie. Părea să fi uitat complet de mine.

— Sensei, am zis eu din nou, dar el tot nu mi-a răspuns.

Era deplin absorbit de ceea ce citea. L-am strigat mai tare:

— Sensei.

Şi-a ridicat ochii din ziar.

— Tsukiko, vrei să citeşti şi tu? m-a întrebat el pe neaşteptate.

Până să apuc să răspund, sensei a lăsat ziarul întins pe tatami, a deschis uşa glisantă şi a intrat în camera alăturată. A scos mai multe lucruri dintr-un dulap vechi şi s-a întors cu ele în braţe. Erau nişte vase micuţe de lut. Le-a adus pe toate, făcând mai multe drumuri între camera japoneză şi încăperea alăturată.

— Ia uite aici! zicea el mijind ochii, pe măsură ce le aşeza grijuliu pe tatami, unul lângă altul.

Fiecare avea o tortiţă, un capac şi o pipă.

— Priveşte, te rog!

Ce erau toate acestea? M-am uitat atent la ele, cu sentimentul că mai văzusem undeva ceva asemănător. Erau lucrate rudimentar. Să fi fost ceainice? Dar erau atât de mici!

— Sunt ceainice de gară, mi-a explicat sensei.

— Ceainice de gară?

— Sunt din călătoriile mele. Ori de câte ori cumpăram din gară gustare la pachet, primeam şi ceai în câte un ceainic de lut[6]. Acum ceaiul se pune în recipiente de plastic, dar înainte se vindea în ceainice de gară ca acestea.

Înşirate unul lângă altul erau mai bine de zece ceainice. Unele chihlimbarii, altele de culori pale. Fiecare cu o formă distinctă. Unul cu pipa mai mare, altul cu tortiţa groasă, cu capacul mic sau rotofei la trup.

L-am întrebat dacă le colecţionează, dar sensei a dat din cap.

— Sunt ceainice pe care le-am cumpărat odată cu gustările la pachet din staţiile prin care am trecut în călătoriile mele de odinioară. Acesta este din anul în care am intrat la facultate şi am fost în Shinshū[7]. Cel de aici este dintr-o vacanţă de vară din liceu, când am plecat la Nara cu un coleg, iar eu am coborât într-o staţie să cumpăr câte o cutie cu mâncare pentru fiecare, dar când să mă urc înapoi, am scăpat trenul. Pe acela l-am cumpărat de la Odawara, când am plecat în luna de miere, şi soţia mea l-a ţinut tot drumul învelit în ziare şi aşezat printre haine ca să nu se spargă, mi-a explicat sensei arătându-mi-le unul câte unul, cum stăteau înşiruite la marginea *tatami*-ului.

Eu doar dădeam din cap aprobator.

— Am auzit că există şi oameni care adună astfel de obiecte.

— Deci şi dumneavoastră faceţi la fel.

— Nici vorbă! Eu n-am asemenea capricii. Am pus doar laolaltă nişte lucruri pe care le aveam de mai demult, a zis sensei încreţindu-şi colţurile ochilor. Eu nu pot să arunc lucrurile, a mai adăugat el şi s-a dus iarăşi în camera de alături.

De această dată s-a întors cu câteva punguţe de plastic.

— Vezi tu, acestea…, a început el să explice, dezlegând baierele punguţelor şi scoţând la lumină conţinutul.

Înăuntru se aflau o mulţime de baterii. Pe fiecare în parte era scris cu marker negru „lamă de

ras“, „ceas de perete“, „radio“, „lanternă“ şi aşa mai departe. A luat în mână una de mărimea unei baterii C.

— Aceasta este o baterie din anul taifunului din golful Ise. Tokio a fost şi el lovit – mult mai tare decât ne aşteptam – şi bateria lanternei mi s-a consumat într-o singură vară. Asta este de la primul meu casetofon; avea nevoie de opt baterii de tip C, dar se consumau imediat. Tot ascultând la nesfârşit casetele cu simfoniile lui Beethoven, toate bateriile mi se consumau în doar câteva zile. Nu puteam să le opresc pe toate opt, aşa că m-am hotărât să păstrez doar una, pe care am ales-o dintre celelalte cu ochii închişi, la întâmplare.

Sensei tot povestea. I se rupea sufletul de tristeţe să arunce bateriile care munciseră din greu pentru el. Bateriile care i-au aprins lumina, care i-au adus sunete sau care i-au pus în mişcare motoare – pur şi simplu nu-l lăsa inima să se descotorosească de ele în clipa în care mureau.

— Nu-i aşa, Tsukiko? m-a iscodit sensei cu privirea.

Ce să-i răspund oare? Am murmurat încă un „da“, pentru a nu ştiu câta oară în acea seară, în timp ce atingeam cu vârful degetelor una dintre cele câteva zeci de baterii ale lui sensei. Era ruginită şi umedă. Pe ea era scris „calculator Casio“.

— Uite luna. Ce mult a coborât pe cer! a zis sensei întinzând gâtul.

Luna se ivise dintre neguri şi sclipea limpede.

— Probabil că ceaiul e mai gustos băut dintr-un ceainic de gară, am şoptit eu.

Sensei a răspuns îndată, întinzând mâna automat:

— Am să pun de ceai, vrei?

A cotrobăit în colţul în care se afla sticla cu sake şi a scos o cutie de ceai. Degajat, a pus câteva frunze în vasul chihlimbariu, a luat un termos vechi aşezat lângă măsuţă, i-a deschis capacul şi a turnat apă fierbinte peste frunze.

— Termosul acesta mi l-a dat un elev. E un model vechi, făcut în SUA, dar foarte bun: am pus în el apă fiartă ieri şi o păstrează fierbinte şi acum.

Sensei a turnat ceai direct în ceştile din care băuserăm sake, apoi a mângâiat cu drag termosul. Ceaiul avea un gust ciudat, pesemne că se amestecase cu urmele de sake rămase pe fundul ceştii. Brusc, am simţit efectul tăriei şi totul în jur a început să mi se pară nostim.

— Sensei, pot să mă uit puţin prin cameră? am întrebat şi, fără să mai ascult răspunsul lui, am plonjat printre lucrurile răspândite prin toate ungherele încăperii.

Ghemotoace de hârtie. O brichetă Zippo veche. O oglinjoară ciupită de rugină. Serviete mari din piele neagră, scofâlcite de atâta purtat, trei la număr. Toate trei acelaşi model. O pereche de foarfece de grădină. Un set pentru scrisori. Un fel de cutie neagră de plastic. Cu cadran gradat şi ac.

— Ce e ăsta? am întrebat eu ridicând cutia cea neagră, cu cadran gradat.

— Ce anume? A, acela! Este un tester.

— Un tester? am repetat eu.

Sensei mi-a luat cutia din mână şi a început să cotrobăie iarăşi printre lucruri. Îndată ce a găsit

două cabluri, unul roşu şi altul negru, le-a conectat la tester. Cablurile aveau la capete nişte borne.

— Uite aşa funcţionează, a început sensei să explice conectând borna roşie la un capăt şi pe cea neagră la celălalt capăt al unei baterii pe care scria „aparat de ras electric“. Priveşte, Tsukiko.

Cum avea ambele mâini ocupate, sensei mi-a făcut semn cu bărbia să mă uit la cadranul gradat al testerului. Acul tremura încet. Când deconecta borna de la baterie, acul se oprea şi el, pentru ca apoi să înceapă să oscileze iarăşi când borna era din nou cuplată.

— Încă mai are putere, a zis sensei domol. Nu suficientă să pună un motor în mişcare, dar tot mai are puţină viaţă în ea.

Sensei a verificat mai multe baterii cu testerul, una câte una. La cele mai multe, aparatul nu înregistra nici o vibraţie, dar mai erau şi unele care făceau acul să se mişte. De fiecare dată când vedea acul tremurând, sensei scotea câte un „oh!“ şoptit.

— Încă pâlpâie de viaţă, am zis eu, iar sensei m-a aprobat moale.

— Nu mai au mult şi până la urmă se vor stinge toate, a zis el cu glas domol şi stins.

— Îşi vor da obştescul sfârşit în sertar.

— Aşa este, asta se va întâmpla cu ele.

O vreme am privit amândoi luna în tăcere, până când sensei a zis vesel:

— Mai bem puţin sake?

Şi a umplut ceştile.

— Vai, încă mai era ceai în ele.

— Atunci e sake îndoit cu ceai.

— Sake-ul nu se bea îndoit.

— Nu e nici o problemă, sensei.

Tot murmurând „nici o problemă, nici o problemă“, am dat ceaşca pe gât. Sensei sorbea cu înghiţituri mici-mici. Luna sclipea cu putere.

Printre sălcii picură
Alb lumina ceţoasă.
Peste râu în noapte
Dincolo de mal, la Ono.

Sensei a început să recite din senin. Vocea îi era sonoră.

— Ce-a fost asta? Un fel de sutră? am întrebat eu.

Sensei s-a arătat indignat:

— Tsukiko, tu nu prea ţi-ai dat silinţa la cursurile mele, nu-i aşa?

— Dar nu ne-aţi predat aşa ceva.

— Este Irako Seikaku, a răspuns sensei pe un ton profesoral.

— N-am auzit în viaţa mea de Irako Seikaku, am replicat eu luând sticla de sake şi turnându-mi

în ceaşcă.

— Nu e frumos ca o femeie să-şi toarne singură băutura, m-a dojenit sensei.

— Sunteţi de modă veche, sensei, i-am zis.

— De modă veche, aşa este. Şi plin de cusururi, a bombănit sensei şi şi-a umplut şi el ceaşca.

Peste râu în noapte
Dincolo de mal, la Ono,
Glas stins de fluier
Răsună în sufletul călătorului.

Sensei a recitat mai departe. Cu ochii închişi, ca şi cum şi-ar fi ascultat cu atenţie propria voce – aşa recita. Eu mă uitam pierdută la bateriile de toate mărimile. În lumina palidă, stăteau cuminţi şi tăcute. Luna începea să se îmbrace iar în ceţuri.

1. Apelativ de politeţe utilizat faţă de specialiştii într-un anumit domeniu: profesori, doctori, avocaţi etc. Aproximativ echivalent cu „maestru“ în limba română.
2. Vas special pentru sake, de obicei din ceramică sau lut, cu o capacitate de 180-200 cc.
3. Prima frază din *Însemnări de căpătâi*, colecţie de eseuri (*zuihitsu*) despre viaţa la curtea imperială, natură şi relaţiile între oameni, scrisă în secolul al X-lea de doamna de curte Sei Shōnagon. Operă de referinţă în literatura japoneză clasică. Citatul este reprodus din Sei Shōnagon – *Însemnări de căpătâi,* traducere din limba japoneză de Stanca Cionca, Bucureşti, Editura Univers, 1977, p. 21.
4. Unitate de măsură pentru suprafeţele camerelor tradiţionale japoneze. 1 *jō* reprezintă dimensiunea unei rogojini de bambus (tatami), aproximativ 1,64 m^2. O cameră de 8 *jō* are, aşadar, o suprafaţă de cca 13 m^2.
5. Curmal japonez. Sâmburii de *kaki* sunt nişte gustări pentru alcool, din biscuiţi săraţi de orez în formă de sâmbure de *kaki* amestecaţi cu alune.
6. În Japonia există tradiţia cutiilor cu mâncare la pachet (*obentō*), care se prepară în casă pentru ieşirile la iarbă verde sau pentru pauzele de prânz. Se vând şi în gări, în staţii de metrou ori în magazinele alimentare. Cutiile din carton sau plastic sunt compartimentate şi conţin elementele unei mese complete, de regulă orez, peşte sau carne, legume şi sosuri. Orice masă se consumă, în general, cu ceai, de aici şi obiceiul japonezilor de a asocia cutiile cu mâncare şi ceaiul.
7. Fostă provincie japoneză, actualmente prefectura Nagano.

Puii de găină

A fost ideea lui sensei să mergem la piaţa care se ţinea în datele care conţin cifra opt.

— Piaţa se organizează pe opt, pe optsprezece şi pe douăzeci şi opt ale lunii. Fiindcă luna aceasta douăzeci şi opt pică duminica, m-am gândit că poate eşti liberă, m-a invitat sensei scoţând un carneţel din servieta neagră pe care o purta mereu cu el.

— Douăzeci şi opt? am zis şi am început şi eu să-mi răsfoiesc încet carneţelul, deşi ştiam de la bun început că nu aveam nici un program. Da, sunt liberă în ziua respectivă, am răspuns eu, cu aerul unui om ocupat.

Cu stiloul lui cel gros, sensei şi-a notat în carneţel, în dreptul datei de douăzeci şi opt: „Piaţa opt, Tsukiko, ora douăsprezece, staţia de autobuz Minamimachi“. Avea un scris frumos.

— Pe la prânz e bine? a întrebat sensei punându-şi carneţelul la loc în servietă.

Era ceva cu totul deosebit să mă întâlnesc cu sensei ziua în amiaza mare. Întâlnirile noastre aveau mereu acelaşi tipar: în penumbra bistroului obişnuit, mărunţind cu beţişoarele tofu – rece pe vremea aceasta sau fierbinte în anotimpul trecut – şi sorbind sake unul lângă altul. „Întâlniri“ este impropriu spus, fiindcă niciodată nu le stabileam, ci pur şi simplu ne nimeream amândoi în acelaşi loc. Se întâmpla ba să nu ne vedem cu săptămânile, ba să ne întâlnim seri de-a rândul.

— Ce fel de piaţă este? l-am întrebat eu turnându-mi sake în pahar.

— Este o piaţă ca toate pieţele. O piaţă unde se vând fel de fel de lucruri necesare traiului, bineînţeles.

Mi se părea ciudat să merg cu sensei să văd fel de fel de lucruri necesare traiului, dar până la urmă mi-am zis că n-o fi foc. Mi-am notat şi eu în carneţel: „Duminică la prânz, staţia de autobuz Minamimachi“.

Sensei şi-a golit încet cupa, iar apoi şi-a umplut-o din nou, singur. Turna înclinând uşor sticluţa de sake, cu un gâlgâit. Nu turna apropiind sticluţa de cupă, ci doar după ce ridica sticluţa la o distanţă destul de mare de cupa aşezată pe masă. Sake-ul curgea într-un şuvoi subţire, ca şi cum ar fi fost absorbit în pahar. Nu se vărsa nici un strop. Impresionantă tehnică. Am încercat şi eu o dată să-l imit pe sensei şi am turnat ţinând sticluţa mai sus, dar am vărsat aproape tot sake-ul. Mi-a părut

rău de risipă. De atunci, am folosit mereu metoda mea nespectaculoasă de a-mi turna ţinând bine cupa cu mâna stângă şi cu dreapta apropiind sticluţa înclinată de buza cupei.

Apropo de asta, un coleg de serviciu mi-a spus odată că felul în care torn sake-ul nu este deloc atrăgător. Cuvântul „atrăgător“ este el însuşi demodat, iar ideea că atunci când toarnă sake-ul o femeie trebuie să fie atrăgătoare e la fel de învechită. Uimită, m-am uitat atunci la colegul meu, cu ochii cât cepele. Dar el pesemne că m-a înţeles greşit, fiindcă după ce am ieşit din restaurant şi am ajuns într-un loc mai ferit, s-a apropiat de mine să mă sărute. „Aşa ceva nu se poate“, mi-am zis eu şi când s-a înclinat hotărât spre mine, i-am cuprins faţa cu mâinile şi l-am împins cât acolo.

— Nu-ţi fie frică! mi-a şoptit el eliberându-se din mâinile mele şi apropiindu-şi din nou chipul de mine.

Era demodat până în măduva oaselor. Abia m-am abţinut să izbucnesc în râs.

— Dar astăzi este o zi nenorocoasă, am zis eu cu o mimică şi cu un glas cât se poate de serioase.

— Nenorocoasă?

— Fiindcă e *tomohiki*. Iar mâine e o zi *shakkō*, de metal.[1]

— Poftim?

L-am lăsat cu gura căscată în întuneric, am fugit repede şi am intrat la metrou. Am continuat să alerg o vreme chiar şi după ce am coborât scările. Odată ce m-am asigurat că nu s-a luat după mine, am intrat la toaletă şi m-am spălat cu atenţie pe mâini. Uitându-mă în oglindă la faţa mea şi la părul puţin ciufulit, m-a pufnit râsul.

Lui sensei nu-i place să-i fie servite băuturile. Fie bere, fie vin, el îşi toarnă singur, conştiincios. Într-una din zile i-am turnat lui înainte de a-mi pune mie în pahar prima bere. În clipa în care am înclinat sticla înspre paharul său, a tresărit o dată sau parcă de două ori. Dar n-a zis nimic. Odată paharul umplut, sensei l-a luat în linişte, a murmurat în barbă „noroc“ şi l-a dat pe gât dintr-o sorbitură. La sfârşit, s-a înecat puţin. De bună seamă, îl golise contrariat de gestul meu. De bună seamă, voise să-l înghită cât mai repede cu putinţă. În clipa în care am ridicat sticla să-i mai torn un pahar, sensei s-a îndreptat politicos de spate şi mi-a spus:

— Îţi mulţumesc frumos, dar nu este nevoie. Mie îmi place să-mi torn singur.

De atunci, nu i-am mai turnat niciodată, deşi el continuă să mă servească pe mine din când în când.

L-am aşteptat puţin pe sensei până să ajungă în staţia de autobuz. Eu sosisem cu cincisprezece minute mai devreme, iar el, cu zece. Era o duminică însorită.

— Ce ulmi foşnitori! a exclamat sensei uitându-se în sus, la pâlcul de copaci de lângă staţie.

Într-adevăr, ramurile ulmilor, de un verde-crud, se unduiau sub povara frunzişului. Chiar şi în adierea domoală a vântului, vârfurile crengilor se legănau larg în înaltul cerului.

Era o zi călduroasă de vară, dar aerul nu era atât de umed, astfel încât la umbră era încă

răcoare. Am luat autobuzul până în Teramachi şi de acolo am mers puţin pe jos. Sensei purta o pălărie panama[2] şi o cămaşă hawaiiană în culori pale.

— Ce bine vă stă cu cămaşa aceasta! i-am spus.

El însă a replicat laconic:

— Nu, nici vorbă.

Şi a iuţit pasul.

O vreme am mers repede unul lângă altul, fără nici un cuvânt. Apoi sensei a mai domolit ritmul.

— Nu ţi-e foame? m-a întrebat el.

— La drept vorbind, mi-a cam ieşit sufletul.

Auzind răspunsul meu, sensei a râs:

— Aşa îţi trebuie, dacă spui trăsnăi, Tsukiko.

— Dar n-am spus nici o trăsnaie! Sunteţi foarte elegant, sensei.

Fără să-mi răspundă, sensei a intrat în micul restaurant cu mâncare la pachet, aflat chiar lângă noi.

— Un meniu special de porc cu *kimchi*[3], vă rog, i-a cerut el vânzătoarei, apoi s-a întors cu faţa spre mine. Tu ce doreşti? m-a îndemnat el din ochi să comand.

Erau prea multe feluri şi habar n-aveam ce să aleg. O clipă m-a tentat un *bibimbap*[4] cu ou ochi, dar aş fi vrut doar gălbenuşul crud, nu tot oul ochi. Eu, dacă încep să ezit puţin, mă las pradă indeciziei şi nici că mă mai pot hotărî.

— Şi eu la fel, un meniu de porc cu *kimchi*.

Tot gândindu-mă şi răzgândindu-mă, până la urmă am sfârşit prin a mă hotărî să iau acelaşi meniu ca sensei. Ne-am aşezat unul lângă altul pe băncuţa din colţul restaurantului şi am aşteptat să ni se pregătească porţiile.

— Sensei, cunoaşteţi bine meniul de aici, am spus eu, iar el a încuviinţat.

— Pentru că locuiesc singur. Tu găteşti, Tsukiko?

— Când mă văd cu cineva, da.

Sensei m-a aprobat cu interes.

— E logic ce spui. Poate că ar fi bine să-mi fac şi eu una-două iubite.

— Cu două s-ar putea să fie mai greu.

— Atunci, două ar fi limita.

Cât am schimbat noi aceste replici absurde, a fost gata şi comanda. Vânzătoarea ne-a pus două pachete de mărimi diferite într-o pungă de plastic cu toarte. I-am şoptit lui sensei la ureche că sunt de mărimi diferite, deşi am comandat acelaşi lucru, iar el mi-a răspuns încet că eu nu am cerut meniul special, ci pe cel obişnuit. Când am ieşit afară, vântul se mai înteţise puţin. Sensei a luat plasa cu mâncarea la pachet în mâna dreaptă şi cu stânga şi-a ţinut pălăria.

De-a lungul străzii au început să-şi facă apariţia chioşcurile răspândite ici şi colo. Chioşcuri

care vindeau numai încălţări tradiţionale, cu un deget. Chioşcuri cu umbrele pliabile. Chioşcuri cu haine vechi. Chioşcuri unde se vindeau cărţi vechi amestecate cu cărţi noi. Curând, standurile au ajuns să umple ambele laturi ale străzii, îndesate unele în altele.

— Ştii, acum patruzeci de ani toate acestea au fost rase de pe faţa pământului de inundaţiile aduse de taifun.

— Acum patruzeci de ani…

— Au fost şi mulţi morţi.

Piaţa exista încă de pe atunci, mi-a explicat sensei. În anul de după inundaţii, au deschis-o la scară mult mai mică, dar din anul următor au început să organizeze iarăşi câte o piaţă mare de trei ori pe lună. De la an la an, piaţa a crescut tot mai mult, iar acum pe toată strada de la staţia Teramachi până la staţia Kawasujinishi standurile rămân în mare parte deschise chiar şi în zilele care nu conţin cifra opt.

— Pe aici, pe aici! a zis sensei şi a intrat într-un părculeţ abătut de la stradă.

Nici ţipenie de om. Strada din faţă mustea de lume, dar acolo, înăuntru, la doar un pas distanţă, era o linişte fără margini. De la un automat aflat la intrarea în parc sensei a cumpărat două ceaiuri verzi cu boabe de orez expandat.

Ne-am aşezat amândoi pe o bancă şi am scos capacele de pe cutiile noastre cu mâncare. În jur s-a răspândit mirosul de *kimchi*.

— Sensei, meniul dumneavoastră este special, nu?

— Aşa îi zice.

— Oare cum se deosebeşte de cel obişnuit?

Ne-am apropiat capetele şi am studiat cu atenţie cele două porţii.

— Nu e prea mare diferenţă, a zis sensei, cu un aer amuzat.

Mi-am băut ceaiul pe îndelete. Vântul adia, dar eu eram moartă de sete, ca în mijlocul verii. Ceaiul rece îmi aluneca pe gât ca o binecuvântare.

— Îţi place, Tsukiko, nu? Mănânci cu aşa o poftă! a exclamat sensei admirativ, văzându-mă cum scurgeam şi ultimul strop de sos de *kimchi* peste orez.

El terminase deja.

— Îmi cer scuze pentru manierele proaste.

— E drept că nu e foarte elegant, dar ai o poftă molipsitoare, a repetat sensei ideea, aşezând capacul peste cutia goală şi strângând-o la loc cu elastice.

Parcul avea ulmi şi cireşi, plantaţi alternativ. Trebuie să fi fost un parc vechi, căci şi ulmii, şi cireşii crescuseră înalţi, cu trunchiuri groase.

Dincolo de colţul unde se vindeau diverse începeau să se adune standurile cu de-ale gurii. Un chioşc numai cu fasole. Altul, cu fel de fel de scoici. Un stand cu creveţi şi crabi mici aşezaţi în coşuleţe. Altul numai cu banane. Sensei se oprea ici-colo şi cerceta marfa din ochi. Îşi ţinea spatele drept ca firul cu plumb, după cum îi era obiceiul, se aşeza la un pas distanţă de chioşc şi privea cu

atenţie, păstrându-şi postura impecabilă.

— Peştele acela pare proaspăt, nu-i aşa, Tsukiko?

— Dar îl cam bâzâie muştele.

— Asta e menirea muştelor – să bâzâie.

— Sensei, ce ziceţi de pasărea aceea? Nu vă surâde?

— Se vinde întreagă şi e multă bătaie de cap să-i smulgi penele.

Treceam printre standuri sporovăind în voie despre una, despre alta. Chioşcurile deveneau din ce în ce mai dese. Înghesuite de-a lungul străzii, unele în altele, se întreceau să cheme clienţii, cu glasuri care mai de care mai vii.

Un copil s-a întors spre mama lui, care purta un coş de cumpărături pe braţ:

— Mama, ce bine arată morcovii ăştia!

La care mama, uimită:

— Dar parcă ţie nu-ţi plăceau morcovii.

— Da, dar nu ştiu de ce, morcovii ăştia par grozav de gustoşi, a răspuns ager copilul.

— Ştie băieţelul ce spune. Legumele mele sunt foarte bune, a strigat şi vânzătorul.

— Arată bine, nu? a zis sensei după ce a studiat în detaliu morcovii cu pricina.

— Mie îmi par nişte morcovi ca toţi morcovii.

— Hmmm.

Panamaua îi alunecase puţin într-o parte. Am mers mai departe, lăsându-ne duşi de valul de oameni. Când şi când, îl pierdeam pe sensei din ochi în mulţime. Dar îl regăseam imediat, bizuindu-mă pe vârful pălăriei sale, care era un reper infailibil. Cât despre sensei, el nu se sinchisea deloc dacă mai eram sau nu alături de el. Ca un câine care se opreşte la fiecare stâlp de telegraf, la fel se oprea şi sensei ori de câte ori ajungeam în faţa vreunui chioşc care-i trezea interesul.

Mama şi copilul de mai înainte se aflau acum în faţa unui stand cu ciuperci. Sensei s-a aşezat şi el în spatele lor.

— Mama, ciupercile astea de bambus[5] arată minunat!

— Dar tu nu le iubeşti deloc!

— Da, dar nu ştiu de ce, astea par grozav de gustoase.

Vorbeau exact ca mai devreme.

— Aha, joacă teatru. Sunt nişte falşi clienţi, a zis sensei vesel.

— Ingenios truc, cu mama şi copilul.

— Dar e cam tras de par la ciupercile de bambus.

— Da?

— Ar trebui să se rezume la ciuperci *maitake*[6].

Treptat, chioşcurile cu alimente începeau să se rărească. În locul lor se iveau standurile cu produse de dimensiuni mari. Aparate de uz casnic. Calculatoare. Telefoane. Câteva minifrigidere

de culori diferite stăteau înşirate unul lângă altul. Pe un pick-up vechi se învârtea un disc. Acorduri de vioară în surdină. Un cântec simplu, de pe vremuri. Sensei a ascultat melodia până la capăt, în transă.

După-amiaza era abia pe la mijloc, dar în aer începeau deja să se răspândească semnele înserării, deşi aproape imperceptibil. Era acel ceas din zi când arşiţa amiezii prinde a se mai domoli.

— Nu ţi-e sete? m-a întrebat sensei.

— Da, dar dacă o să bem bere diseară, prefer să mă abţin până atunci, am răspuns eu.

Sensei m-a aprobat plin de satisfacţie:

— Bravo!

— Am trecut cumva vreun test?

— În materie de băut, eşti un elev eminent. Spre deosebire de japoneză, la care erai tufă de Veneţia.

Eram în dreptul unui stand care vindea pisici. Aveau şi puiuţi abia născuţi, şi pisici mari şi grase. Un copil se smiorcăia pe lângă mama lui, cerând să-i cumpere o pisică. Erau clienţii falşi de adineauri.

— Nu aveam loc să ţinem o pisică, zicea mama.

— Nici nu e nevoie, am s-o cresc afară, a răspuns copilul mieros.

— Afară? Crezi tu că pisicile astea sunt în stare să reziste afară?

— Da, se descurcă ele cumva.

Vânzătorul de pisici asculta în tăcere dialogul dintre mamă şi fiu. În cele din urmă, copilul a arătat o pisicuţă tigrată. Vânzătorul a învelit-o într-o păturică moale, iar mama a luat-o şi a aşezat-o cu blândeţe în coşul de cumpărături. Dinăuntru au început să răsune miorlăituri slabe.

— Tsukiko, a zis sensei dintr-odată.

— Da.

— Am să cumpăr şi eu.

Sensei s-a apropiat nu de standul cu pisici, ci de unul cu pui de găină.

— O pereche, vă rog, o găinuşă şi un cocoş, a zis sensei hotărât.

Vânzătorul a luat câte un pui din cele două grămezi separate în care erau împărţite păsările şi i-a pus pe fiecare în câte o cutiuţă.

— Poftiţi, a zis el înmânându-i-le lui sensei.

Sensei a luat cutiuţele cu inima cât un purice, de teamă să nu le strivească. Ţinându-le pe amândouă una peste alta, în palma stângă, a scos cu mâna dreaptă portofelul din buzunar şi mi l-a întins.

— Scuză-mă, vrei să plăteşti tu?

— Mai bine ţin eu cutiuţele.

— Aşa.

Panamaua îi alunecase şi mai mult într-o parte. Ştergându-şi sudoarea cu batista, sensei a plătit puii. A pus portofelul în buzunarul de la piept şi, după o clipă de gândire, şi-a scos pălăria.

A întors-o cu dosul în sus, apoi a luat cutiile din mâna mea, una câte una, şi le-a aşezat pe fundul pălăriei. Odată cele două cutii aranjate în căuşul dinăuntru, sensei a luat grijuliu pălăria la subsuoară şi a pornit la drum.

Am luat autobuzul din staţia Kawanishisuji. Era mai liber la întoarcere decât fusese la dus. Piaţa începuse din nou să se umple de oameni. Pesemne că erau cei care ieşiseră la cumpărături mai pe seară.

— Se zice că e foarte greu să deosebeşti găinuşele de cocoşi cât sunt pui, am zis eu, iar sensei a scos un mormăit.

— Atâta lucru ştiu şi eu.

— Aha.

— Cu puii ăştia doi mi-e indiferent ce anume sunt.

— Înţeleg.

— Doar că, dacă aş fi cumpărat numai unul, ar fi fost vrednic de milă să fie singur.

— Da?

— Da.

„Într-adevăr“, mi-am zis în sinea mea coborând din autobuz şi urmându-l pe sensei, care o luase înainte şi intrase în bistroul unde ne întâlneam de obicei.

— Bere. Două sticle, a dat sensei comanda cât ai clipi. Şi nişte *edamame*[7].

Berea şi paharele ne-au fost aduse imediat.

— Sensei, pot să torn eu? l-am întrebat, dar el a dat din cap.

— Nu, Tsukiko, am să-ţi torn eu. Apoi am să-mi pun şi mie tot eu.

Ca de obicei, nu mi-a dat voie.

— Nu vă place să fiţi servit de altcineva?

— N-am nimic împotrivă, dacă persoana se pricepe. Dar tu nu prea eşti îndemânatică, Tsukiko.

— Da?

— Pot să te învăţ.

— Nu, mulţumesc.

— Încăpăţânat om.

— Şi dumneavoastră la fel.

Berea turnată de sensei avea un strat vârtos de spumă. L-am întrebat unde urma să ţină puii şi mi-a răspuns că avea de gând să-i ţină un timp acasă. Din cutiuţele aşezate pe fundul pălăriei puii se auzeau mişcându-se în surdină. L-am întrebat pe sensei dacă îi place să aibă animale de casă, dar el a clătinat din cap:

— Nu sunt tocmai punctul meu forte.

— Atunci, o să vă descurcaţi cu puii?

— Puii de găină nu sunt nişte vietăţi chiar atât de drăgălaşe, nu?

— Şi vă plac mai mult cele care nu sunt drăgălaşe?

— De animalele drăgălaşe mă ataşez fără să vreau.

Puii foşneau în cutiuţe. Sensei îşi golise deja paharul, aşa că m-am aventurat să-i torn eu. Nu s-a opus.

— Încă un pic, să facă spumă. Aşa, aşa, m-a ghidat el, primind liniştit berea turnată de mine.

În ziua aceea ne-am hotărât să ne oprim doar la bere, fiindcă puii trebuiau scoşi cât mai repede la aer din cutiile lor. După ce ne-am terminat de mâncat păstăile *edamame*, vinetele fripte şi caracatiţa cu *wasabi*[8], am plătit nota împărţind-o nemţeşte, până la ultima centimă.

Când am ieşit, soarele asfinţise aproape de tot. Oare mama şi copilul pe care îi întâlniserăm în piaţă mâncaseră deja cina? Pisicuţa lor mai mieuna oare şi acum? Pe cer, la apus, se mai păstra încă puţin din lumina amurgului, doar o părere.

1. Zile fatidice, potrivit calendarului tradiţional japonez.
2. Pălărie de paie originară din Ecuador şi ţesută din frunzele palmierului de Panama.
3. Fel de mâncare tradiţional coreean care constă din legume murate – cel mai adesea varză –, cu usturoi şi boia de ardei.
4. Fel de mâncare coreean care se serveşte de regulă foarte fierbinte, într-un bol încins, de fontă. Conţine orez fiert peste care sunt aşezate legume, carne de vită sau de porc, sos iute pe bază de boia de ardei şi un ou crud sau ochi. Se mănâncă după ce toate ingredientele se amestecă bine.
5. *Phallus indusiatus* – specie de ciuperci comestibile răspândite în Asia, Australia, America şi Africa. Cresc acoperite de o membrană dantelată, asemănătoare cu un voal sau cu o umbrelă, de unde şi denumirea în limba japoneză, *kinugasa* – literal, „umbrelă de mătase“. În limba română sunt cunoscute sub denumirile populare „ciuperca-de-bambus“ sau „doamna cu voal“.
6. *Grifola frondosa* – denumită popular „foalele vacii“.
7. Păstăi verzi de soia fierte cu sare. În Japonia sunt considerate cele mai potrivite gustări pentru bere.
8. Pastă din rădăcina de hrean japonez, asemănătoare cu muştarul, de culoare verde şi cu un gust înţepător. Unul dintre ingredientele de bază din bucătăria japoneză, folosit adesea la condimentarea peştelui şi a fructelor de mare.

Douăzeci şi două de stele

Nu mai vorbesc cu sensei.

Asta nu din cauză că nu ne mai întâlnim. Ne vedem des la bistroul obişnuit, dar nu ne vorbim. Intrăm, verificăm cu coada ochiului dacă este şi celălalt, apoi ne prefacem pur şi simplu că nu ne cunoaştem. Mă prefac şi eu, se preface şi sensei.

Să tot fie o lună de când ne purtăm aşa, fiindcă am început cam de când pe tăbliţa neagră cu meniul zilei a apărut scris „Avem *nabe*[1]“. Chiar şi atunci când se întâmplă să stăm unul lângă altul la tejghea, ferească Dumnezeu să scoatem vreun cuvânt.

Totul a început de la radio.

Se transmitea în direct un meci de baseball. Era ultimul meci din finale. Rar deschideau radioul la bistrou, aşa că eu îmi sorbeam sake-ul cald, ascultând absentă, cu coatele pe tejghea.

Nu peste mult timp, uşa s-a deschis şi a intrat sensei. S-a aşezat lângă mine şi a întrebat:

— Ce fel de *nabe* aveţi azi?

Pe raft erau aşezate unul peste altul nişte vase deformate de aluminiu, pentru o singură persoană.

— Cod picant.

— Sună bine.

— Atunci, să vă aduc o porţie? a întrebat patronul, dar sensei a clătinat din cap.

— Vreau un ţipar cu sare.

„Se vede bine că e un om greu de ghicit“, mi-am zis în sinea mea, ascultând schimbul lor de replici. Cel de-al treilea jucător *batter* al echipei aflate la serviciu tocmai lovise dincolo de bază, iar la radio s-au înteţit glasurile suporterilor care fluierau şi băteau din tobe.

— Tsukiko, tu cu ce echipă ţii?

— Cu nici una în mod special, am răspuns eu umplându-mi ceşcuţa cu sake cald.

Toată lumea din bistrou asculta radioul cu mare atenţie.

— Eu ţin cu Giants, bineînţeles, a zis sensei bând berea dintr-o înghiţitură şi trecând apoi la sake.

Era… cum să spun? Mai pătimaş decât de obicei. Oare de ce era aşa pătimaş?

— Bineînţeles?

— Da, bineînţeles.

Meciul care se transmitea în direct era între Giants şi Hanshin[2]. Eu nu am o echipă cu care ţin, dar drept să spun, nu pot să-i sufăr pe Giants. Înainte mă declaram pe faţă anti-Giants. Dar cineva mi-a atras atenţia că „anti-Giants“ nu e decât o formulare sucită la care recurg suporterii încăpăţânaţi, care nu pot să fie sinceri şi să admită că de fapt îi iubesc pe Giants şi poate mi s-a părut că pe undeva era un sâmbure de adevăr în ce spunea; oricum, de atunci nici n-am mai pomenit vreodată cuvântul blestemat – Giants. În plus, m-am ţinut la distanţă şi de meciurile transmise în direct. Adevărul este că nici eu nu mai ştiu dacă îmi plac Giants sau nu. E o chestiune confuză, care mă zăpăceşte.

Sensei şi-a înclinat domol sticluţa de sake. Ori de câte ori un jucător *pitcher* reuşea trei aruncări şi înregistra un SO[3] sau când un *batter* lovea mingea pentru Giants, sensei îi aproba energic.

— Tsukiko, ce-i cu tine? m-a întrebat sensei în momentul în care Giants, reuşind un *home run* în runda a şaptea, îi conduceau pe Hanshin cu trei puncte. Îţi tremură genunchiul.

De când am auzit că Giants preluaseră conducerea, începuse să-mi tremure un genunchi.

— Serile încep să fie reci de acum, am răspuns eu, fără nici o legătură cu subiectul, uitându-mă nu la sensei, ci înspre tavan.

Exact în clipa aceea, un jucător de la Giants a mai lovit o dată mingea cu bâta. Sensei a scos un „Ooh!“, iar mie mi-a scăpat simultan un „Fir-ar să fie!“, printre dinţi. Giants obţineau astfel un avans confortabil de patru puncte. Tot bistroul fierbea de bucurie. De ce oare pretutindeni se găseau numai fani Giants? La naiba cu ei.

— Tsukiko, ţie nu-ţi place echipa Giants? m-a întreb sensei în runda a noua, când Hanshin erau încolţiţi cu *two out*.

Eu am încuviinţat tăcută. Bistroul se liniştise. Aproape toată lumea asculta radioul. M-a cuprins un sentiment supărător. Ascultând după atâta vreme un meci de baseball în direct, sângele meu de duşman al echipei Giants se răzvrătise în vine. Dobândisem certitudinea că eram o veritabilă anti-Giants, şi nu o fană deghizată.

— Nu-mi plac deloc, am zis eu cu glas scăzut.

Sensei a făcut ochii mari:

— Doar eşti japoneză, cum poţi să nu ţii cu Giants? a murmurat el.

— Ce-i cu ideea asta preconceputã? am răspuns eu chiar în clipa în care ultimul *pitcher* de la Hanshin reuşise trei aruncări şi înregistrase un SO.

Sensei s-a ridicat de pe scaun şi şi-a ridicat paharul. La radio s-a anunţat sfârşitul partidei şi bistroul a revenit la zumzetul lui obişnuit. Dintr-odată, au început să se audă de ici, de colo comenzi de sake şi gustări, patronul răspunzând de fiecare dată cu câte un „Vine!“ ascuţit.

— Tsukiko, au câştigat! a zâmbit sensei şi a dat să-mi toarne sake din sticluţa lui.

Era ceva neobişnuit din partea sa. Noi doi urmam o regulă nescrisă: fiecare cu porţia lui, fără să împărţim nici mâncarea, nici băutura. Comandam separat. Ne turnam singuri în pahar. Nota o plăteam, de asemenea, fiecare în parte. Aşa procedam de fiecare dată, fără excepţie. Şi acum iată că sensei vine să-mi facă cinste cu sake! Stricând înţelegerea noastră tacită. Şi toate astea din cauză că Giants câştigaseră meciul. Să vină ei atât de brutal şi să comprime cu ani-lumină mai devreme decât se cuvine distanţa confortabilă dintre mine şi sensei! Afurisiţii ăştia de Giants!

— Şi ce e cu asta? am zis eu încet-încet, ferindu-mi cupa de sticluţa lui sensei.

— Îi antrenează bine Nakajima, nu?

Sensei s-a dovedit îndeajuns de îndemânatic încât să-mi toarne sake, cu toate că eu îmi feream ceaşca din calea lui. N-a vărsat nici măcar un strop. Remarcabil.

— Cu alte cuvinte, a fost un joc nespus de minunat, nu-i aşa? i-am răspuns eu întorcându-mi faţa de la el şi aşezând la loc ceaşca, fără să mă fi atins de sake.

— Tsukiko, acel „nespus“ sună cam nepotrivit.

— Nespus de nepotrivit.

— Şi *pitcher*-ii au fost buni.

Sensei râdea. „Râzi, ticălosule?“ l-am boscorodit în sinea mea. Râdea cu poftă. Nu-i stătea deloc în firea lui molcomă să râdă în gura mare.

— Ce-ar fi să renunţăm la subiectul ăsta? am propus eu privindu-l cu ciudă.

Dar sensei nu se oprea din râs şi pace. Ascuns în măruntaiele râsului său se ghicea ceva straniu. Ceva asemănător cu licărirea din ochii unui tânăr care se bucură că a strivit o furnicuţă.

— Ba nu renunţăm. Nu renunţăm deloc.

Oare ce-l apucase? Ştia foarte bine că eu nu-i suport pe Giants, şi totuşi îi plăcea să mă ia peste picior. Chiar îi plăcea.

— Giants sunt nişte nemernici! am zis eu vărsând peste nişte farfurii goale tot sake-ul pe care mi-l turnase sensei.

— Nemernici? Ce mai vorbe de tânără doamnă! a răspuns sensei, cu voce perfect calmă.

Şi-a îndreptat spatele mai abitir decât de obicei şi a dat peste cap cupa cu sake.

— Eu nu sunt o tânără doamnă.

— Atunci, scuză-mă.

Între noi doi s-a strecurat o atmosferă supărătoare. Sensei avea dreptate. Până la urmă, Giants câştigaseră. O vreme, am continuat să ne golim cupele, fiecare în tăcere. Pur şi simplu le beam una după alta, fără să comandăm nimic de mâncare. Am sfârşit prin a ne îmbăta bine amândoi. Tot în tăcere, ne-am achitat nota de plată, am ieşit şi ne-am dus fiecare la casa noastră. Şi de atunci, nu ne-am mai vorbit deloc.

Dacă stau bine să mă gândesc, îmi petreceam timpul numai cu sensei.

De ceva vreme, în afară de sensei, nu mai ieşisem cu nimeni la vreun bistrou, nu mai mersesem cu nimeni la plimbare, nu mai văzusem cu nimeni ceva interesant.

Cu cine făceam toate acestea înainte să mă apropii de sensei? Nu-mi venea nimeni în minte, oricât de mult mă gândeam.

Eram singură. Singură mergeam cu autobuzul, singură mă plimbam prin oraş, singură îmi făceam cumpărăturile, singură beam. Nici când eram împreună cu sensei nu mă simţeam diferit faţă de clipele în care făceam toate acele lucruri singură. Aşadar, poate că n-ar fi avut nici o importanţă dacă eram sau nu cu sensei, dar adevărul este că atunci când eram împreună mă simţeam cum se cuvine. „Cum se cuvine“ e un fel de a spune cam ciudat. Era ceva asemănător cu sentimentul pe care îl aveam atunci când îmi venea mai degrabă să păstrez decât să arunc sfoara cu care se leagă cărţile noi. Sensei s-ar supăra dacă ar afla că l-am comparat cu o sforicică pentru cărţi.

Să mă întâlnesc acum la bistrou cu sensei şi să ne prefacem amândoi că nu ne cunoaştem este ca şi cum sfoara s-ar rupe şi cărţile s-ar împrăştia în jur – un sentiment că lucrurile nu merg cum trebuie. Dar nici să faci lucrurile care nu merg cum trebuie să meargă cum se cuvine nu e treabă uşoară. Din acest punct de vedere, cred că şi sensei ar fi fost de aceeaşi părere. Şi uite-aşa, continuam să ne ignorăm unul pe celălalt până în pânzele albe.

A trebuit să mă duc până în Kappabashi[4] cu treburi de serviciu. Era o zi cu vânt aşa de puternic, încât îmi era frig de-a binelea în sacoul meu subţire. Nu era doar un vânticel de toamnă, ci un vânt care aducea a frig straşnic de iarnă. În Kappabashi sunt multe depozite cu vânzare de ustensile şi vase de gătit. Oale şi ceainice, farfurii şi mici boluri şi tot felul de obiecte trebuincioase în bucătărie. După ce mi-am terminat treaba, am dat o raită prin magazine. Am văzut nişte oale, toate la fel, dar cu diametrul din ce în ce mai mic, stivuite una înăuntrul celeilalte. Un vas uriaş de lut expus la intrarea într-un magazin. Spatule şi polonice de felurite mărimi, aranjate unele lângă altele. Un magazin în care se vindeau cuţite. Cuţite de bucătărie, de legume, de peşte erau aşezate în vitrine de sticlă, însă doar lama, fără mâner. Aveau şi unghiere, după cum aveau şi foarfece de grădină.

Atrasă de strălucirea lamelor, am intrat în magazin. Într-un colţ erau adunate câteva răzătoare. Unele aveau scris pe o bucată de carton „reducere“ şi erau strânse de tortiţe cu câte un elastic, în mănunchiuri mai mici sau mai mari.

— Cât costă? am întrebat-o eu pe vânzătoare, luând una mică.

— O mie de yeni, mi-a răspuns fata, care purta şorţ. Cu tot cu TVA, o mie de yeni în cap.

Mi s-a părut că în loc de TVA a zis VTA. Am plătit exact o mie de yeni şi vânzătoarea mi-a împachetat-o.

Răzătoare mai aveam. Dar Kappabashi era un loc în care ori de câte ori veneam nu puteam să plec fără să cumpăr ceva. Data trecută când trecusem pe acolo, luasem o oală uriaşă de fontă. Mă gândisem că ar fi bună să gătesc în ea când am multă lume la masă, dar eu nici măcar nu am unde să

găzduiesc multe persoane la mine acasă. Şi chiar dacă aş avea, tot n-aş şti ce să gătesc într-o oală de dimensiuni aşa de mari, cu care nu sunt obişnuită. Dar la asta nu m-am gândit când am cumpărat-o. Aşa că oala cu pricina stă şi acum nefolosită, în fundul unui dulap din bucătărie.

Răzătoarea cea nouă am cumpărat-o cu gândul să i-o dăruiesc lui sensei.

Mi s-a făcut dor de sensei la vederea acelor lame strălucitoare. Uitându-mă la tăişurile ascuţite pe care, dacă le atingi puţin, îţi dă cu siguranţă sângele, m-a cuprins dorul. Nu înţeleg cum se face că sclipirile tăişurilor îmi trezeau un astfel de sentiment, dar cert este că mi s-a făcut un dor nebun de sensei. Mi-a trecut prin minte să cumpăr un cuţit de bucătărie şi să i-l duc acasă, dar ar fi fost ca nuca în perete. Nu s-ar fi potrivit cu atmosfera jilavă şi umbroasă din casa aceea. Aşa că m-am oprit la răzătoare, cu dinţii ei fini. Şi la o mie de yeni, era tocmai bună. Dacă aş fi dat de zece ori mai mult şi sensei ar fi continuat să facă pe niznaiul cu mine, atunci m-aş fi enervat. Nu-l credeam atât de ipocrit. Dar, în definitiv, era fan Giants. Nu puteam să am încredere oarbă în el.

La scurt timp după aceea, am dat din nou peste sensei la bistrou.

Sensei continua, la fel ca înainte, să nu mă bage în seamă. Iar eu, fără să vreau, îi răspundeam cu aceeaşi monedă.

Stăteam la tejghea, la două locuri distanţă unul de altul. Între noi stătea un bărbat care bea şi citea ziarul de unul singur. De dincolo de ziar, sensei a comandat tofu fiert. Tot tofu fiert am cerut şi eu.

— S-a lăsat frig afară, nu-i aşa? a zis proprietarul bistroului, iar sensei l-a aprobat.

Se poate să fi zis cu voce joasă şi un „Da, aşa este“, însă eu nu l-am auzit din pricina foşnetului de ziar.

— Într-adevăr, vremea s-a răcit dintr-odată, am zis eu peste omul cu ziarul, la care sensei a aruncat o privire în direcţia mea, cu o expresie ce părea să spună: „Ia te uită!“.

Ar fi fost momentul potrivit să mă înclin puţin în semn de salut, dar trupul nu m-a ascultat. În schimb, am întors imediat capul în cealaltă parte. În clipa următoare, l-am simţit pe sensei cum se întoarce agale cu faţa către mine, dincolo de omul cu ziarul.

După ce am primit tofu, l-am mâncat în acelaşi ritm cu sensei, am băut în acelaşi ritm cu sensei şi m-am cherchelit în acelaşi ritm cu sensei. Amândoi fiind încordaţi, a durat mai mult decât de obicei până să-şi facă efectul alcoolul. Omul cu ziarul nu dădea nici un semn că ar vrea să se ridice. De o parte şi de alta a jurnalului, sensei şi cu mine ne beam băuturile prefăcându-ne calmi şi uitându-ne fiecare în partea opusă.

— Deci meciurile din Liga Japoniei s-au încheiat, a zis omul cu ziarul către patron.

— În curând vine iarna.

— Dar frigul ne-a luat cam devreme, nu-i aşa?

— E vremea potrivită pentru *nabe*.

Discutau amândoi în tihnă. Sensei a întors capul, de parcă s-ar fi uitat la mine. Puteam să-i simt

privirea insistentă aţintită asupra mea. Atunci m-am întors şi eu spre el, precaută.

— Nu vrei să vii încoace? a zis el încet.

— Ba da, am răspuns eu la fel de încet.

Dincolo de omul cu ziarul, lângă sensei era un loc liber. I-am spus patronului că îmi schimb locul, mi-am luat cupa şi sticluţa de sake şi m-am mutat.

— Mulţumesc, am zis eu către sensei, iar el a scos un „mda“ aproape imperceptibil.

Apoi am început să ne bem fiecare porţia sa de sake, unul lângă altul, cu privirile pironite drept în faţa noastră.

După ce ne-am achitat fiecare nota de plată, am ieşit dând la o parte perdeaua bistroului. Era mai cald decât mă aşteptam, iar pe cer străluceau stele. Terminaserăm mai târziu decât de obicei.

— Sensei, poftim! am spus eu întinzându-i pachetul boţit de atâta purtat după mine.

— Ce este?

Sensei a luat pachetul, a lăsat servieta jos şi a despăturit cu grijă ambalajul. A scos la iveală mica răzătoare, care arunca sclipiri vioaie în lumina palidă cernită prin perdeaua bistroului. Scânteia mult mai tare decât atunci când o văzusem prima oară în magazinul din Kappabashi.

— O răzătoare!

— Da, o răzătoare.

— Pentru mine?

— Vă rog.

Un schimb rapid de replici. Aşa cum obişnuiam noi să discutăm. Eu mi-am îndreptat privirea spre cer, scărpinându-mă în creştet. Sensei a împachetat răzătoarea la loc cu atenţie, a pus-o în servietă şi a pornit la pas, cu spatele drept.

Mergeam numărând stelele. Rămăsesem în urma lui sensei şi le număram, cu ochii în văzduh. Când am ajuns la a opta, sensei a glăsuit din senin:

— *Flori de prun, muguri tineri / În supa de cartof dulce / De la hanul lui Mariko*.

— Ce-a fost asta? am întrebat eu.

Sensei m-a scrutat cu privirea, dojenitor:

— Tu nici poeziile lui Bashō[5] nu le ştii? s-a lamentat el.

— Bashō era? am întrebat eu.

— Da, Bashō. Odinioară, v-am şi predat-o la şcoală.

Nu-mi aminteam să fi învăţat vreodată poezia aceea. Sensei a iuţit pasul.

— Sensei, mergeţi prea repede, am zis eu în spatele său.

Dar el nu mi-a răspuns deloc.

Puţin ofensată, am repetat, răstălmăcind înadins versurile:

— *Supa de cartof dulce / De la hanul lui Mariko…*

Sensei a continuat să meargă o vreme, neabătut, apoi s-a oprit şi a zis:

— Hai să facem o dată o supă de cartof dulce împreună. Poemul lui Bashō e de primăvară, dar vremea cartofilor dulci este chiar acum. Eu am să folosesc răzătoarea, iar tu poţi să-i pisezi bine într-un mojar.

Vorbea pe tonul lui obişnuit, cu toate că se oprise înaintea mea, fără să-şi întoarcă faţa către mine.

În spatele lui sensei, mi-am reluat numărătoarea stelelor. Când am numărat-o pe-a cincisprezecea, am ajuns la răspântia de drum unde ne despărţeam.

— La revedere, i-am făcut eu cu mâna.

Sensei s-a întors spre mine şi mi-a spus şi el:

— La revedere!

M-am îndreptat spre casă, urmărindu-l pe sensei din priviri cum se îndepărta. Până când am ajuns acasă, numărasem deja douăzeci şi două de stele, printre care şi unele mici de tot.

1. Fel de mâncare specific anotimpului rece, care constă în legume şi carne sau peşte proaspete, puse la fiert pe loc, într-un bol adânc.
2. Yomiuri Giants şi Hanshin Tigers – cele mai mari echipe rivale de baseball din Japonia, unde acest sport american întrece în popularitate orice alt sport, inclusiv fotbalul.
3. *Strike-out*. La meciurile de baseball este punctat uneori şi sub simbolul K.
4. Cartier din Tokio unde sunt concentrate magazinele de veselă şi articole de bucătărie, precum şi furnizorii de mobilier de restaurante.
5. Matsuo Bashō (1644-1694), cel mai renumit poet japonez, socotit părintele haikuului.

La cules de ciuperci

partea întâi

Ce-o fi fost în capul meu când am acceptat să vin tocmai aici?

Totul a început când sensei a deschis vorba despre ciuperci.

— Mie îmi plac foarte mult ciupercile.

O spusese vesel, stând aşezat la tejgheaua bistroului, cu spatele drept. Era o seară înmiresmată de răcoarea toamnei.

— Cele *matsutake*[1]? l-am întrebat eu.

Sensei a dat din cap:

— Bineînţeles, *matsutake* sunt nişte ciuperci bune, dar…

— Dar?

— A reduce totul la ciupercile *matsutake* este la fel de simplist ca echivalarea baseballului cu echipa Giants.

— Dar dumneavoastră ţineţi cu Giants, nu-i aşa?

— Ţin, dar sunt pe deplin conştient că, obiectiv vorbind, baseballul nu se limitează doar la echipa Giants.

Mica ceartă pe care o avusesem cu sensei din pricina echipei Giants se petrecuse cu doar câteva zile înainte. De atunci, şi eu, şi sensei eram foarte atenţi când venea vorba despre baseball.

— Ciupercile sunt şi ele de mai multe feluri.

— Înţeleg.

— De exemplu, sunt unele ciuperci *shimeji* violet, care se mănâncă fripte imediat ce le-ai cules, muiate în sos de soia. O minune!

— Da?

— Şi printre bureţi sunt unii foarte aromaţi.

— Într-adevăr.

Cum stăteam noi de vorbă, de cealaltă parte a tejghelei şi-a iţit capul proprietarul bistroului.

— Vă pricepeţi la ciuperci!

Sensei a încuviinţat uşor din cap.

— Nu chiar aşa de bine, a zis el şi totuşi s-a înfoiat, mândru de cunoştinţele sale.

— Eu merg întotdeauna la cules de ciuperci pe vremea asta, în fiecare an, a zis patronul lungindu-şi gâtul.

Apoi şi-a apropiat vârful nasului de noi, ca o pasăre care-şi hrăneşte puii.

— Da? a răspuns sensei în doi peri, cum făceam eu de multe ori.

— Dacă vă plac atât de mult ciupercile, nu doriţi să veniţi şi dumneavoastră cu mine anul acesta?

Eu şi sensei ne-am uitat unul la altul. Veneam în acest bistrou aproape o dată la fiecare două zile, dar patronul nu ne tratase niciodată ca pe nişte clienţi fideli şi nici nu ni se adresase vreodată ca unor apropiaţi. Era genul de bistrou unde toţi clienţii erau trataţi de parcă ar fi venit acolo pentru prima dată. Şi tocmai proprietarul acestui bistrou venea din senin cu propunerea să „mergem cu el“.

— Unde mergeţi la cules de ciuperci? l-a întrebat sensei.

Patronul şi-a lungit iarăşi gâtul:

— Prin Tochigi[2], a răspuns el.

Eu şi sensei ne-am uitat din nou unul la altul. Patronul aştepta răspunsul nostru, cu gâtul întins. Eu l-am întrebat ce părere are, iar sensei a zis „Hai să mergem!“ – amândoi deodată. Şi uite-aşa, mai mult într-o doară, a rămas stabilit să mergem la cules de ciuperci în Tochigi, cu maşina proprietarului de bistrou.

Eu nu mă pricep deloc la maşini. Sensei, nici atât, sunt sigură. Maşina patronului era albă şi avea formă de cutie. Nu semăna cu cele moderne, care se văd la tot pasul prin oraş. Era un model învechit, pătrăţos şi robust, des întâlnit cu mai bine de zece ani în urmă.

Plecarea era duminică, la ora şase dimineaţa, în faţa bistroului. Aşa că mi-am pus ceasul să sune la ora cinci şi jumătate şi, fără să mă spăl nici măcar pe faţă, am înşfăcat rucsacul zdrenţuit pe care îl scosesem cu o seară înainte dintr-un fund de dulap şi am ieşit pe uşă. Când am încuiat uşa, sunetul cheii învârtindu-se în broască a răsunat tare şi supărător în aerul dimineţii. Mi-am acoperit cu mâna câteva căscaturi, care mă podideau unul după altul, şi am pornit spre bistrou.

Sensei era deja acolo. Stătea drept, cu servieta lui proverbială în mână. Portbagajul maşinii era larg deschis, iar patronul – pe jumătate vârât înăuntru.

— Acelea sunt ustensile pentru cules ciuperci? a întrebat sensei.

Patronul a răspuns din poziţia în care era.

— Nu, i le duc vărului meu din Tochigi, i s-a auzit glasul răzbătând din fundul portbagajului.

Bagajele pe care i le ducea vărului său din Tochigi constau în câteva sacoşe de hârtie şi un pachet lung, dreptunghiular. Eu şi sensei am tras cu ochiul peste umărul patronului. În vârful unul stâlp de telegraf croncănea o cioară. Cra, cra – o cioară adevărată. Un croncănit oarecum mai tihnit decât în miezul zilei.

— Acestea sunt sărăţele Soka[3] şi *nori*[4] de Asakusa, a zis patronul, arătând spre pungile de hârtie.

— Aha, am răspuns eu şi sensei într-un glas.

— Iar aici am sake, ne-a arătat el pachetul lunguieţ.

— Mmm, a făcut sensei lăsându-şi geanta drept în jos.

Eu am rămas tăcută.

— Vărului meu îi place mult sake-ul Sawanoi.

— Şi mie îmi place.

— Foarte bine, deşi la bistroul meu servim sake de Tochigi.

Patronul mi se părea mult mai prietenos decât atunci când era de serviciu la local. Arăta chiar cu vreo zece ani mai tânăr.

— Urcaţi, ne-a îndemnat el deschizând portiera din spate şi pornind motorul, pe jumătate aşezat la volan.

După ce a învârtit cheia în contact, s-a ridicat de pe scaun şi s-a dus să închidă portbagajul. S-a asigurat că sensei şi cu mine eram bine aşezaţi pe locurile din spate, a dat roată maşinii, după care s-a oprit să fumeze o ţigară şi apoi a urcat la volan, şi-a strâns bine centura de siguranţă şi a apăsat uşor pedala de acceleraţie.

— Mulţumim frumos pentru invitaţie, a zis sensei de pe locul din spate.

Patronul s-a răsucit cu faţa spre noi.

— O să ne simţim bine, a surâs el.

Avea un zâmbet plăcut. Dar continua să ţină piciorul pe acceleraţie, cu toate că era întors cu spatele, iar maşina îşi vedea liniştită de drum.

— Atenţie la condus, am îngăimat eu, dar patronul şi-a întins şi mai mult gâtul către mine.

— Poftim? m-a întrebat el.

Nici prin cap nu-i trecea să privească înainte. Stătea în continuare întors spre noi. Iar maşina înainta nestingherită, lunecând de una singură.

— Aveţi grijă în faţă! Atenţie! Atenţie! am strigat şi eu, şi sensei la unison. Ne apropiam de un stâlp de telegraf.

— A! a făcut patronul şi s-a întors cu faţa înainte exact la timp pentru a învârti de volan ca să ocolească stâlpul.

Sensei şi cu mine am răsuflat uşuraţi.

— Nici o grijă! a zis patronul mărind viteza.

Ce-mi venise să mă urc cu noaptea cap în maşina unui necunoscut? N-aveam nici cea mai vagă

idee. Nici despre culesul ciupercilor n-aveam habar. Mă simţeam de parcă aş fi fost în continuare la un pahar de sake. Maşina prindea viteză, habar n-aveam ce făceam.

Cred că aţipisem. Când am deschis ochii, ne aflam pe un drum de munte. Eram încă trează când am ieşit de pe autostradă şi am intrat pe un drum local, numit nu mai ştiu cum. Vorbiserăm între noi, cu întreruperi, despre faptul că sensei era profesor de limba japoneză, că eu îi fusesem elevă, dar nu una remarcabilă, despre faptul că patronul bistroului se numea Satoru şi că în munţii unde ne duceam creşteau multe ciuperci de stejar. Mi-ar fi plăcut să aflu mai multe despre ciupercile de stejar sau să vorbim mai mult despre cât de sever era sensei la cursurile sale, dar cum Satoru se întorcea cu spatele la volan de câte ori discutam despre ceva, şi eu şi sensei am fost foarte atenţi ca nu cumva să alimentăm discuţia.

Maşina urca lin pe drumul de munte. Satoru a închis geamul cu care venise deschis. Ne-am conformat şi noi, sensei şi cu mine, închizând geamurile din spate. Începuse să fie un pic mai frig. Din munţi se auzea ciripit cristalin de păsări. Drumul se tot îngusta.

Am ajuns la o bifurcaţie. Într-o parte se întindea un drum asfaltat, iar în cealaltă, o potecă pietruită. Maşina s-a oprit la câţiva paşi de la intrarea pe drumul acoperit cu pietriş. Satoru a coborât din maşină şi a urcat poteca. Sensei şi cu mine am rămas aşezaţi pe locurile din spate, urmărindu-l cu privirea.

— Oare încotro se duce? am întrebat eu.

Sensei a înclinat capul. Am deschis geamul: înăuntru a năvălit aerul rece de munte. Ciripitul păsărilor se auzea aproape. Soarele urcase deja în înaltul cerului. Era trecut de ora nouă.

— Tsukiko, ce crezi? Mai ajungem înapoi acasă?

— Poftim?

— Nu ştiu de ce, dar m-a cuprins senzaţia că s-ar putea să nu ne mai întoarcem.

— Doar nu vorbiţi serios! am răspuns eu, iar sensei a zâmbit.

Apoi n-a mai rostit nici un cuvânt, rămânând cu ochii pironiţi în oglinda retrovizoare.

— Probabil că aţi obosit, am zis eu mai departe, la care el a dat din cap:

— Nici un pic, absolut deloc.

— Putem să ne întoarcem chiar şi acum, să ştiţi.

— Să ne întoarcem? Cum?

— Păi…

— Dacă am pornit, hai să mergem împreună până la capăt. Oriunde va fi acest capăt.

— Poftim?

Sensei pierduse cumva contactul cu realitatea? I-am cercetat pe furiş expresia feţei, dar era cum îl ştiam. Calm şi sigur pe el. Stătea cu spatele drept şi cu servieta alături. Cum stăteam eu şi tot cumpăneam problema, din vârful pantei s-a întors Satoru, însoţit de încă o persoană.

Era un bărbat leit Satoru. Au deschis împreună portbagajul maşinii şi au început să care grăbiţi

pachetele în sus pe costişă. Nici n-au plecat bine, că au apărut iarăşi, pufăind pe lângă maşină din câte o ţigară.

— ’Neaţa! a zis sosia lui Satoru şi s-a urcat pe locul de lângă şofer.

— El este vărul meu, Tooru, ni l-a prezentat Satoru.

Semănau ca două picături de apă. Şi la chip, şi la expresia feţei, şi la constituţia fizică, până şi la felul în care se mişcau – erau întru totul identici.

— Aud că îţi place sake-ul Sawanoi, a zis sensei şi Tooru s-a răsucit spre noi în scaun, cu tot cu centura prinsă.

— Aşa este, a răspuns el bucuros.

— Dar sake-ul de Tochigi e şi mai gustos, a continuat Satoru întorcându-se cu faţa la noi exact în acelaşi unghi ca şi Tooru.

Maşina a început să urce poteca de munte. Bara din faţă a zgâriat parapetul, moment în care sensei şi cu mine am scos câte un „Ah!“.

— Dobitocule, a zis Tooru, cu glas molcom.

Satoru a tras de volan râzând. Eu şi sensei am răsuflat uşuraţi pentru a doua oară. Din pădure se auzea un ciripit înfundat de păsări.

— Domnule profesor, dumneavoastră aşa aveţi de gând să urcaţi pe munte?

După ce l-am luat şi pe Tooru cu noi, am mai mers cam treizeci de minute. Apoi Satoru a oprit maşina şi a scos cheile din contact. Satoru, Tooru şi cu mine eram în blugi şi adidaşi. Am coborât din maşină, iar Satoru şi Tooru au început să-şi întindă şi să-şi flexeze genunchii de mai multe ori. Le-am urmat şi eu exemplul şi am făcut câteva întinderi. Numai sensei stătea drept, nemişcat. Purta un costum de tweed şi pantofi de piele. Hainele păreau cam vechi, dar aveau o croială frumoasă.

— O să vă murdăriţi, a continuat Tooru.

— Nu e nici o problemă dacă mă murdăresc, a zis sensei mutându-şi servieta din mâna dreaptă în cea stângă.

— Nu vreţi să vă lăsaţi geanta în maşină? a sugerat Satoru.

— Nu va fi nevoie, a răspuns sensei imperturbabil.

Fără să mai stăm pe gânduri, am început să urcăm pe o cărare în pădure. Satoru şi Tooru purtau în spate rucsacuri asemănătoare. Erau speciale pentru alipinism, mult mai mari decât cel pe care îl ţineam eu pe umăr. Tooru mergea în frunte, iar Satoru încheia şirul.

— E un urcuş mai greu decât pare la prima vedere, a zis Satoru din spate.

— Da, aşa este, am răspuns eu.

Din faţă s-a auzit vocea identică a lui Tooru:

— Urcaţi încet! Nu vă grăbiţi.

Când şi când se auzea câte un toc-toc-toc, toc-toc-toc. Fără să-şi piardă deloc răsuflarea, sensei urca poteca în pas constant. Eu însă abia îmi mai trăgeam sufletul. Toc-toc-toc-urile se înteţeau.

— Ăsta e cumva un cuc oriental? a întrebat sensei.

Tooru s-a răsucit şi i-a răspuns:

— Nu, e o ciocănitoare. Vă pricepeţi la păsări, domnule profesor, dacă ştiţi de cucul oriental. Dar aşa face ciocănitoarea când bate în trunchiul copacilor în căutare de gâze.

— Ce pasăre gălăgioasă, a râs Satoru în spate.

Cărarea devenea din ce în ce mai abruptă. Şi îngustă, ca o potecă pentru animale. De o parte şi de alta a drumeagului creşteau ierburi de toamnă care ne mângâiau braţele şi obrajii când treceam pe lângă ele. La poalele muntelui frunzişul se păstra încă verde, dar aici aproape toate frunzele începuseră deja să prindă nuanţe de roşu şi galben. Cu toate că aerul era răcoros, pe mine curgea sudoarea. Asta pentru că nu prea obişnuiam să fac mişcare. Mă uitam la sensei – urca uşor ca un fulg, cu servieta în mână, fără să transpire câtuşi de puţin.

— Sensei, faceţi des alpinism?

— Tsukiko, ce facem noi acum nu se numeşte alpinism.

— Aha.

— Uite, se aude iarăşi ciocănitoarea care-şi mănâncă gâzele.

La îndemnul lui sensei nici măcar n-am ridicat capul, ci am continuat să merg cu ochii în pământ. Tooru (sau poate Satoru; mergând aşa, cu capul în jos, nu-mi dădeam bine seama de unde venea glasul) a zis:

— Ce bine vă ţineţi, domnule profesor!

Iar Satoru (sau Tooru) m-a încurajat:

— Hai, Tsukiko, nu te da bătută, eşti mult mai tânără decât domnul profesor!

Mie mi se părea că urcuşul ăla nu se mai termina odată! Printre toc-toc-toc-uri se amestecau acum tot felul de alte sunete: cip-cirip, trilurilu sau vâjjjj.

— Cred că am ajuns, a zis Tooru.

Satoru a adăugat:

— Aşa este, cam pe aici era locul.

Tooru s-a abătut brusc de pe cărare. Am apucat-o printr-o zonă unde nu se vedea nici o urmă. În clipa în care ne-am depărtat de potecă, aerul a început dintr-odată să se simtă mai dens.

— Sigur pe aici sunt, să vă uitaţi bine după ele, a zis Tooru întorcându-se către noi.

— Aveţi grijă să nu le călcaţi cu piciorul, a adăugat şi Satoru din spate.

Pământul era moale şi reavăn. După o vreme, ierburile au început să se rărească, în locul lor îndesindu-se copacii. Panta s-a mai domolit şi, pentru că plantele care îmi îngreunau paşii dispăruseră şi ele, acum îmi era mult mai uşor să merg.

— Am găsit ceva! a strigat sensei. Tooru şi Satoru s-au apropiat de el cu băgare de seamă.

— Asta e ceva rar, a spus Tooru aplecându-se pe vine.

— Este o iarna – insectă, vara – plantă[5], nu?

— Acum insecta este încă mare!

— Vreo larvă, pesemne.

Au tot schimbat păreri între ei.

— Iarna – insectă, vara – plantă?! am murmurat eu.

Auzindu-mă, sensei a luat un beţigaş şi a scrijelit pe pământ cele patru ideograme *iarnă, insectă, vară, plantă*, într-un singur cuvânt.

— Tsukiko, se vede treaba că nici la cursul de ştiinţe ale naturii n-ai prea învăţat, m-a admonestat el.

— Nu ne-a predat nimeni aşa ceva la curs, am răbufnit eu, iar Tooru a început să râdă în gura mare:

— La şcoală nu prea se predau tocmai lucrurile cele mai importante pentru viaţă, a zis el.

Sensei, cu postura lui dreaptă, a aşteptat ca Tooru să termine de râs şi a spus calm:

— Omul poate învăţa multe din orice situaţie, doar aplecare să aibă.

— Ce haios e profesorul dumneavoastră! a zis Tooru şi a mai tras un hohot de râs.

Sensei a scos o pungă de plastic din servietă, a aşezat cu grijă ciuperca-larvă înăuntru şi a sigilat-o. Apoi a pus punga astfel închisă la loc în servietă.

— Hai să mergem şi mai adânc în inima pădurii. N-avem încotro, dacă vrem să găsim ciuperci pe săturate, a zis Satoru şi s-a afundat printre copaci.

Noi, ceilalţi, am rupt rândul şi am început să mergem uitându-ne cu mare grijă unde puneam piciorul. Costumul de tweed cu care era îmbrăcat sensei se pierdea printre copaci, creând un efect de camuflaj. Chiar şi atunci când nu avea unde să fie altundeva decât drept în faţa mea, dacă îmi luam pentru o clipă ochii de la el, îi pierdeam numaidecât urma. Iar când începeam să-l caut speriată, îl descopeream stând chiar lângă mine.

— A, aici eraţi, sensei! exclamam eu şi el îmi răspundea pe un ton ciudat, chicotind:

— Nu plec nicăieri, să ştii!

Acolo, în pădure, sensei părea altfel decât de obicei. Îl simţeam ca pe un vechi vieţuitor al pădurii.

— Sensei! l-am strigat eu iarăşi. Mă năpădise singurătatea.

— Tsukiko, doar ţi-am spus că sunt mereu alături de tine, nu?

Chiar dacă îmi spunea că e tot timpul alături, o lua mereu, după cum îi era obiceiul, mult înaintea mea, lăsându-mă în urmă.

— Tsukiko, tare împrăştiată mai eşti! Şi nu ai sufletul deschis.

Aşa îmi spunea, îndepărtându-se întruna de mine.

Tocănitul ciocănitorii se auzea acum de undeva de aproape. Sensei se cufunda în adâncul pădurii. Distrată, îl urmăream cu privirea cum se depărtează. „Ce Dumnezeu caut eu aici?“ mă întrebam. Costumul lui sensei se pierdea printre copaci.

— Burete cu perucă! s-a auzit vocea lui Satoru din mijlocul desişului.

— O colonie întreagă! Mult mai mare ca anul trecut, răsuna din inima pădurii, plin de încântare,

glasul lui Satoru (sau al lui Tooru).

1. *Trichloma matsutake* este o specie de ciupercă de pădure care creşte la umbra copacilor şi are o aromă uşor condimentată. În Japonia este întâlnită mai ales în pădurile de pini, de unde şi numele său – *matsutake* traducându-se prin „ciuperca de pin“.
2. Prefectură învecinată cu capitala Tokio, renumită pentru zona muntoasă şi izvoarele termale naturale.
3. Una dintre cele mai populare mărci de sărăţele din orez din Japonia. Sunt obţinute prin coacere, au formă rotundă şi sunt crocante.
4. Alge de mare uscate în fâşii subţiri, de formă pătrată sau dreptunghiulară. Au fost prima dată folosite sub această formă în cartierul Asakusa din Tokio, în perioada Edo (1603-1868).
5. *Ophiocordyceps sinensis* este o specie de ciupercă rară, extrem de preţuită pentru multiplele sale proprietăţi medicinale. Ciclul ei de viaţă are două etape: vara, la maturarea sporilor ciupercii, aceştia se împrăştie şi se ataşează de larve de insecte (omizi), pe care le parazitează, trecând de la stadiul vegetal la cel animal. Iarna, larva hibernează în pământ şi, după eliberarea sa din gogoaşă, sporii de ciupercă revin la stadiul vegetal şi ciclul se reia. Denumirea populară în limba japoneză este „iarna – insectă, vara – plantă“, denumire scrisă cu cele patru ideograme corespunzătoare fiecărui cuvânt.

La cules de ciuperci

partea a doua

Priveam cerul.

Dădusem peste o buturugă mare şi mă aşezasem pe ea. Satoru, Tooru şi sensei se afundaseră cu toţii din ce în ce mai adânc în inima pădurii. De aici, tocănitul ciocănitorii se desluşea din ce în ce mai în surdină. În schimb, auzeam un cri-cri-cri ascuţit.

Era un loc plin umezeală. Aveam impresia că nu doar pământul era jilav, ci tot aerul din jurul mereu era înţesat de aburul răsuflării emanate de frunzişul copacilor, de tufişuri, de ciuperci, de numeroasele microorganisme aflate în pământ, de gândacii subţiri, care se târau pe sol, de gâzele cu aripile întinse în văzduh, de păsările poposite pe ramuri sau de făpturile mai mari ce vieţuiau în adâncul pădurii.

Nu se vedeau decât crâmpeie de cer. Cerul lăsat liber de vârfurile copacilor care formau pădurea. Ramurile păreau năvoade aruncate peste cer. De îndată ce ochii ţi se obişnuiau cu lumina obscură a pădurii, începeai să-ţi dai seama că în tufişuri existau fel de fel de vieţuitoare. Ciuperci micuţe, de culoare portocalie. Muşchi. Ceva ca o reţea de nervuri albe, ieşite în relief. Vreun soi de mucegai? Un cărăbuş mort. Furnici felurite. Miriapode. Molii lipite de spatele frunzelor.

Mi se părea straniu să mă aflu înconjurată de atât de multe fiinţe vii. În oraş aveam întotdeauna conştiinţa singurătăţii, căci eram mereu singură şi, din când în când, împreună cu sensei. În oraş nu trăiesc decât fiinţe mari – aşa credeam. Dar fără îndoială că, dacă stau bine să mă gândesc, chiar şi în mijlocul oraşului mă aflam mereu înconjurată de nenumărate fiinţe vii. Niciodată n-a fost cazul să fim doar noi doi, sensei şi cu mine. La bistrou nu aveam ochi decât pentru sensei. Cu toate că mai era şi Satoru. La fel şi mulţi alţi clienţi frecvenţi. Însă niciodată nu-i conştientizasem pe aceştia ca pe nişte fiinţe cu adevărat vii. Niciodată nu mă gândisem la ei ca la nişte oameni vii, care îşi petreceau timpul cu bune şi cu rele, ca şi mine.

Tooru a revenit lângă mine:

— Tsukiko, ai păţit ceva? m-a întrebat el arătându-mi un braţ de ciuperci.

— N-am absolut nimic, sunt foarte bine, i-am răspuns eu.

— Atunci, păcat că n-ai venit cu noi, a zis Tooru.

— Tsukiko este o fire un pic mai sentimentală, s-a auzit din senin vocea lui sensei, moment în care el s-a desprins pe neaşteptate din umbra copacilor aflaţi chiar în spatele meu. Să fi fost din pricina hainelor sale de culoarea frunzişului sau din pricina mersului său agil, nu ştiu; dar până atunci nu-mi dădusem deloc seama de prezenţa lui.

— Doar ai stat aici singură, dusă pe gânduri, nu-i aşa? a continuat sensei.

Ici-colo, avea câteva frunze căzute pe el.

— Adică într-o reverie de domnişoară, nu-i aşa? a izbucnit în râs Tooru.

— Da, de domnişoară, am răspuns eu înţepată.

— Domnişoară Tsukiko, ne faceţi favoarea de a ne da o mână de ajutor la pregătitul mesei? a zis Tooru, în timp ce s-a apucat să scoată din rucsacul lui Satoru o oală de aluminiu şi o plită de voiaj.

— Adu nişte apă, te rog!

La rugămintea lui, am tresărit şi m-am ridicat. Mi-a zis că puţin mai sus o să dau peste un izvor, aşa că am urcat şi am găsit nişte stânci uriaşe, dintre care ţâşnea cu putere apă proaspătă. Am luat în căuşul palmei şi am băut. Era rece ca gheaţa, dar fină ca mătasea. Mi-am scufundat palmele şi am băut din ea iarăşi şi iarăşi.

— Gustaţi puţin!

Îndemnat de Satoru, sensei a sorbit din zeama de ciuperci, aşezat pe nişte ziare întinse pe pământ, cu spatele drept şi cu picioarele sub el, în stil tradiţional japonez.

Satoru şi Tooru pregătiseră cu multă iscusinţă ciupercile culese. Tooru le curăţase bine de pământ şi murdărie, iar Satoru le tăiase pe cele mari, lăsându-le întregi pe cele mici, pentru ca apoi să le perpelească pe toate într-o tigaie mică, adusă de ei. După aceea, puseseră ciupercile fripte în oala cu apă clocotită, amestecaseră nişte pastă *miso*[1] şi le mai lăsaseră să fiarbă încă puţin.

— Eu am studiat puţin azi-noapte despre ciuperci, a zis sensei suflând în bolul pe care îl ţinea cu ambele mâini – un castron de aluminiu, asemănător cu cele care se găseau pe vremuri în cantina şcolii.

— Chiar aţi studiat? Ce mai, sunteţi un profesor sadea! a răspuns Tooru sorbind cu nesaţ din porţia lui

— Ciupercile otrăvitoare sunt mult mai răspândite decât mi-am închipuit, a spus sensei, prinzând cu beţişoarele o bucăţică dintr-o ciupercă pe care apoi a înghiţit-o.

— Păi… ce să zic?

Satoru terminase deja prima porţie şi tocmai îşi punea încă una cu polonicul.

— Dacă sunt din cele mai otrăvitoare, mai bine nici să nu te gândeşti să le guşti vreodată!

— Sensei, vă rog să încetaţi, măcar cât stăm la masă! l-am rugat eu, dar sensei nici nu m-a băgat în seamă.

Ca de obicei.

— Se pare că unele ciuperci *shimeji* violet seamănă ca o picătură de apă cu cele *matsutake*, după cum unele ciuperci „foc înşelător“ sunt identice cu *shiitake*. Asta e o problemă.

La afirmaţiile făcute cu toată seriozitatea de către sensei, Satoru şi Tooru au izbucnit în râs.

— Domnule profesor, noi culegem ciuperci de câteva zeci de ani, dar să ştiţi că n-am găsit niciodată ciupercile astea ciudate de care vorbiţi dumneavoastră.

După o ezitare de câteva momente, mi-am scufundat din nou beţişoarele în castronul de aluminiu. Apoi am aruncat o privire furişă către Satoru şi Tooru, să văd dacă nu cumva băgaseră de seamă şovăiala mea, dar nici unul nu părea să fi observat. Erau amândoi deplin captivaţi de sensei, care tocmai începuse să povestească:

— De fapt, cea care mi-a fost soţie a mâncat o dată o ciupercă din familia cortină, care provoacă râsul[2].

— Cum adică „cea care v-a fost soţie“?

— Adică soţia mea, care m-a părăsit acum vreo cincisprezece ani, a răspuns sensei cu toată seriozitatea, după cum îi era obiceiul.

— Ah! am scos eu un strigăt şoptit.

Crezusem că soţia lui sensei murise. Mă aşteptam ca şi Satoru şi Tooru să fie la fel de uimiţi, dar ei afişau, în continuare, aceeaşi mină netulburată. Sorbind din supa de ciuperci, sensei ne-a povestit următoarea întâmplare:

— Eu şi soţia mea obişnuiam să mergem adesea pe cărări de munte. Dacă găseam vreun vârf nu prea înalt la doar câteva ore distanţă cu trenul, atunci negreşit ne duceam să ne urcăm pe el. Duminică dimineaţa devreme, luam cu noi gustarea pregătită de soţia mea şi ne suiam în trenul încă liber la ora aceea matinală. Nevastă-mea avea o carte preferată, se numea *Excursii plăcute pe munţii din apropierea oraşului*. Pe copertă era fotografia unei femei cu ghete de piele, cu pantaloni bufanţi şi cu o pălărie cu pană, care urca pe munte, cu un toiag în mână. Soţia mea pornea mereu la drum echipată exact ca femeia de pe copertă. Inclusiv cu toiag. Eu îi spuneam că e o simplă excursie şi că n-are rost să se îmbrace ca la carte, dar ea nu ţinea seama de sfatul meu, replicând că „Aspectul e foarte important ca să intri în atmosferă“. Nu renunţa la echipamentul ei nici măcar pe traseele pe care unii oameni urcau în papuci. Era o femeie tare încăpăţânată.

Pe atunci băiatul nostru era deja în şcoala primară. Am pornit pe munte tustrei, ca de obicei. Era exact în perioada asta a anului. Plouase bine şi muntele era o simfonie de culori tomnatice, deşi multe frunze ruginii fuseseră scuturate de ploaie. Adidaşii cu care eram încălţat mi-au alunecat de vreo două ori prin noroi şi am căzut. Cu ghetele ei de munte, nevastă-mea mergea fără nici o problemă. Se uita la mine cum cădeam întruna, dar nu-mi spunea nimic, nici măcar „ţi-am zis eu!“.

Era ea încăpăţânată, dar nu şi sarcastică.

După ce am urcat o bună bucată de vreme, am făcut un popas şi am mâncat câte două rondele de lămâie cu miere. Eu nu prea mă dau în vânt după acru, dar pentru că nevastă-mea insista mereu că pe munte e musai să mănânci lămâie cu miere, n-am cârtit deloc. Şi chiar dacă aş fi cârtit, poate că ea nu s-ar fi supărat, dar resentimentele s-ar fi acumulat pe negândite şi, la fel cum undele îndepărtate pot provoca valuri uriaşe, tot aşa resentimentele se pot propaga în viaţa de zi cu zi, când te aştepţi mai puţin. Deh, asta înseamnă căsnicie.

Fiul nostru iubea lămâia chiar mai puţin decât mine. Şi-a luat felia cu miere, s-a ridicat şi s-a îndreptat către un pâlc de copaci. S-a apucat să culeagă frunze uscate căzute pe jos. „Ce copil sensibil“! mi-am zis şi i-am urmat exemplul, apropiindu-mă de el să culeg şi eu câteva frunze. Când colo, el tocmai făcea pe ascuns o gaură în pământ. A săpat iute un căuş, a scos repede lămâia din gură şi apoi s-a grăbit să acopere la loc groapa cu pământ. Într-atât îi displăceau lămâile. Nu era genul de copil care să-şi bată joc de mâncare. Nevastă-mea îl crescuse cum se cuvine.

I-am zis „Ce mult urăşti lămâile!“, iar el s-a speriat. Dar a dat din cap, fără nici un cuvânt. „Nici eu nu prea mă împac cu ele“, i-am spus, iar el mi-a zâmbit uşurat. Semăna cu soţia mea când râdea. Chiar şi acum îi seamănă bine. Apropo de asta, mai are puţin şi o să împlinească şi el cincizeci de ani, vârsta pe care o avea nevastă-mea când a plecat de acasă.

Ne-am aşezat amândoi pe vine şi ne-am aşternut pe cules frunze uscate. De noi s-a apropiat nevastă-mea. Cu toate că era încălţată cu ghetele ei uriaşe de alpinist, nu se auzea deloc când păşea. Când am auzit-o strigând „Hei!“ chiar în spatele nostru, şi eu, şi fiul meu am tresărit uimiţi. „Hei, am găsit o ciupercă din aceea care provoacă râsul!“ ne-a şoptit ea tainic la ureche.

Supa de ciuperci se terminase deja, deşi la început mi se păruse multă pentru patru persoane. Numeroasele feluri de ciuperci amestecate înăuntru îi dădeau un gust divin. Cel care folosise expresia „gust divin“ fusese sensei. S-a oprit brusc în mijlocul povestirii şi a zis:

— Satoru, ce gust divin, ce savoare!

Satoru a făcut ochii mari.

— Domnule profesor, vorbiţi exact ca la catedră! a zis Tooru şi l-a îndemnat să ne povestească mai departe.

— Ce s-a întâmplat cu ciuperca râsului? a întrebat Satoru.

Tooru l-a completat:

— Bravo ei, că a recunoscut o asemenea ciupercă!

Pe lângă *Excursii plăcute pe munţii din apropierea oraşului*, nevastă-mea mai avea o carte preferată, anume un dicţionar de buzunar intitulat *Enciclopedia ciupercilor*. Cele două cărţi erau nelipsite din rucsacul ei ori de câte ori porneam în excursie pe munte. De data aceasta deschisese enciclopedia la pagina cu ciuperca râsului, repetând întruna, plină de entuziasm: „Asta e! Sunt

sigură că e la fel cu asta!“.

„Acum că ai aflat ce fel de ciupercă e, ce-ai de gând să faci cu ea?“ am întrebat-o eu. „Evident că am s-o mănânc, ce mai întrebi?“ mi-a răspuns ea. „Dar nu e otrăvitoare?“ am zis. În acelaşi timp fiul nostru a strigat: „Mama, termină!“.

Exact în clipa aceea, fără măcar să scuture pălăria de pământ, nevastă-mea a înghiţit ciuperca. „Nu prea alunecă aşa crudă“, a zis ea şi a luat o felie de lămâie cu miere. După aceea, nici eu, nici fiul meu n-am mai pus vreodată gura pe lămâie cu miere.

Ce a urmat a fost o zarvă de pomină. Mai întâi, copilul a început să plângă. „O să moară mama!“ se tânguia el printre hohote. „Ciupercile astea nu sunt letale“, îl liniştea nevastă-mea, cu un calm desăvârşit.

Oricum, trebuia să coborâm de pe munte şi să mergem la spital, aşa că am început s-o târăsc vrând-nevrând pe îndărătnica de nevastă-mea înapoi pe drumul pe care veniserăm.

Mai aveam un pic şi ajungeam la poalele muntelui, când au început să-i apară primele simptome. Mai târziu, doctorul mi-a explicat placid că simptomele se manifestă chiar şi la îngurgitarea unei cantităţi mici, dar mie mi s-a părut că la ea efectele au fost ieşite din comun.

Deşi până atunci fusese stăpână pe sine, nevastă-mea a început să chicotească – la început sacadat, apoi neîntrerupt – şi astfel s-a declanşat aşa-numitul „râs“. I se spune „râs“, dar nu este nici vesel, nici destins. La ea suna ca şi cum tot ar fi încercat să-şi înăbuşe icnirile, dar nu izbutea cu nici un chip şi până la urmă tot izbucnea într-un râs nestăpânit, fiziologic, de care se ruşina ea însăşi. Parcă râdea la o glumă morbidă, într-atât de anormal suna.

Copilul s-a speriat grozav, pe mine m-a cuprins panica, în vreme ce nevastă-mea râdea întruna, cu lacrimi în ochi.

„Nu poţi să te abţii din râsul ăsta?“ am întrebat-o. Abia trăgându-şi suflarea printre accesele de râs, ea mi-a răspuns cu greu, continuând totuşi să râdă mai departe: „Nnnu pot. Mi-e imposibil să-mi controlez zona pieptului, gâtul şi faţa“.

M-au apucat nervii. Ce avea nevastă-mea de ne pricinuia mereu necazuri? Veneam în excursie aproape la fiecare sfârşit de săptămână, dar adevărul este că mie nu prea îmi plăcea. Fiului nostru, nici atât. Ar fi fost mult mai fericit să rămână acasă şi să-şi asambleze meticulos machetele lui de jucărie ori să pescuiască în râuleţul din apropiere sau să facă orice altceva. Cu toate acestea, şi eu, şi copilul o ascultam pe nevastă-mea şi ne trezeam cu noaptea în cap, după placul ei, şi tot după placul ei cutreieram pe crestele mai mici din jurul oraşului. Dar ea nu se mulţumea doar cu atât, trebuia să mai mănânce şi ciuperca râsului!

La spital a primit tratament, dar după cum ne-a spus doctorul acela flegmatic până la Dumnezeu, odată otrava ciupercii intrată în sânge, nu prea mai era nimic de făcut. Aşa că simptomele nevestemii au rămas aproape neschimbate chiar şi după administrarea tratamentului. A continuat să râdă întruna, până la lăsarea serii. Am luat un taxi către casă şi am băgat copilul în pat. Adormise, epuizat de atâta plâns. Apoi am făcut un ceai verde tare, aruncând priviri piezişe înspre nevastă-

mea, care râdea de una singură în sufragerie. Ne-am băut ceaiul, ea, râzând şi eu, fierbând de supărare.

Când în sfârşit efectul s-a mai domolit şi nevastă-mea şi-a revenit, am început să-i fac morală. „Îţi dai seama ce ne-ai mai fiert azi cât a fost ziua de lungă?“ O certam ca la carte. Aşa cum îmi cert elevii. Nevastă-mea mă asculta spăsită. Dădea din cap la fiecare cuvânt al meu.

„Îmi pare rău“, a repetat ea de câteva ori. La sfârşit, a zis neprefăcută: „Omul, cât trăieşte, răneşte pe câte cineva“. „Eu nu rănesc pe nimeni. Tu eşti cea care ne pricinuieşte necazuri! Te rog, nu generaliza un defect de-al tău la scara întregii omeniri“, am dojenit-o eu.

Nevastă-mea a luat din nou un aer spăsit. După mai bine de zece ani, când a fugit de acasă, avea să-mi apară din nou vie în minte imaginea ei spăsită de atunci. E drept că nevastă-mea era o persoană dificilă, dar nici eu nu eram mai breaz. Ca în zicala „Orice sac îşi are peticul“. Deşi eu nu cred că am fost un petic bun pentru soţia mea.

— Domnule profesor, haideţi să bem ceva!

Tooru a scos din rucsac o sticlă de sake Sawanoi. Era una de 720 de mililitri. Din supa de ciuperci nu mai rămăsese nici urmă, dar Tooru scotea din rucsacul lui fel de fel de bunătăţi, ca un vrăjitor. Ciuperci uscate. Sărăţele. Felii afumate de sepie. Roşii întregi. Conserve de scrumbie.

— Un adevărat festin, a zis Tooru.

Şi el, şi Satoru gâlgâiau sake din pahare de hârtie şi muşcau din roşii.

— Dacă mănânci roşii înainte, nu te mai îmbeţi aşa de tare, schimbau ei tot felul de păreri, continuând să bea.

— Sensei, credeţi că vor mai fi în stare să se urce la volan? l-am întrebat eu în şoaptă.

— O sticlă la patru persoane înseamnă cam un păhărel de fiecare. Nici o problemă! a răspunse el.

Deja încălzit cu supa de ciuperci, stomacul mi s-a înfierbântat şi mai tare de la sake. Roşiile erau delicioase. Le mâncam ca pe mere, fără să le mai presărăm cu sare. Tooru zicea că sunt din grădina lui. Trebuia să ne rezumăm la un păhărel de fiecare, dar Tooru a mai scos o sticlă din rucsac, aşa că până la urmă am ajuns la două păhărele de căciulă.

Ciocănitoarea se auzea iarăşi. Pe sub foile de ziare întinse sub noi mai pătrundeau din când în când gândăcei. Îi simţeam cum se mişcă sub hârtie. În jurul nostru poposeau diverse insecte, înaripate, mari, zbârnâind în zbor. Cele mai multe trăgeau la sepia afumată şi la sake. Tooru îşi vedea liniştit de mâncat şi de băut, fără să le alunge prea mult.

— Tocmai ai înghiţit o gâză, i-a atras sensei atenţia.

El a răspuns senin:

— Ce bună e!

Ciupercile uscate nu erau la fel de bine zvântate precum cele *shiitake* deshidratate. Mai aveau încă un strop de apă în ele. Semănau cu bucăţele de carne uscată. Am întrebat ce fel de ciuperci

erau, iar Satoru, care se înroşise deja la faţă, mi-a răspuns:

— Bureţi pestriţi.

— Nu cumva sunt foarte otrăvitori bureţii ăştia? a zis sensei.

— Aţi aflat asta din enciclopedia dumneavoastră? l-a întrebat Tooru zâmbind.

În loc de răspuns, sensei a scos enciclopedia din servietă. Era o carte ferfeniţită, cu legătură veche. Pe copertă se vedea o ciupercă frumoasă, cu umbrela roşie pistruiată cu buline albe – pesemne un burete pestriţ.

— Ştii povestea lor, Tooru?

— Ce poveste?

— Din Siberia. Pe vremuri, căpeteniile unui trib care trăia pe platoul Siberiei obişnuiau să mănânce bureţi pestriţi înainte de a pleca la război. Buretele pestriţ conţine o substanţă care produce delir. Odată ciuperca mâncată, în corp se declanşează o stare de exaltare caracterizată prin accese de furie feroce şi explozii fulgerătoare de forţă care pot dura ore întregi. Mai întâi căpetenia tribului înghiţea ciuperca, apoi următorul în rang bea urina căpeteniei. Urina acestuia era la rândul său băută de cel care îi urma în rang. Şi tot aşa, până când substanţa activă conţinută în ciupercă ajungea să curgă prin trupurile tuturor membrilor din trib.

— Se spune că atunci când ultimul termina de băut urina, erau gata de luptă, a conchis sensei.

— Ce carte folositoare e enci… enciclopedia dumneavoastră, a râs Satoru cu glas strident.

Molfăia o fâşie de ciupercă uscată.

— Haideţi, încercaţi şi dumneavoastră, amândoi!

Tooru ne-a pus în mână câte o bucată. Sensei a cercetat îndeaproape ciuperca uscată. Eu am mirosit-o şovăielnic. Tooru şi Satoru râdeau amândoi să se prăpădească, fără motiv. Nici nu apuca bine Tooru să zică „Ştii ceva?“, că Satoru şi izbucnea în hohote de râs. Când se mai potolea, de această dată Satoru începea să spună el „Uite…“, dar acum era rândul lui Tooru să izbucnească în râs. Dacă se apucau să spună ceva amândoi odată, atunci se puneau pe hohotit în acelaşi timp.

Se mai încălzise puţin. Cu toate că eram în prag de iarnă, luminişul în care ne aflam înconjuraţi de copaci ne învăluia într-o căldură moale şi reavănă. Sensei sorbea din sake pe îndelete şi din când în când rodea din ciuperca uscată.

— Dar e o ciupercă otrăvitoare, cum de o mâncaţi? l-am întrebat eu. Sensei mi-a zâmbit.

— Hmmm…, a murmurat el, oferindu-mi un surâs blajin.

— Tooru, Satoru, ciupercile astea sunt chiar bureţi pestriţi?

— Fii serioasă, cum să fie otrăvitoare?

— Cum să nu! Sunt bureţi pestriţi veritabili!

Tooru şi Satoru au răspuns în cor. Nu mi-am putut da seama care dintre ei ce răspuns a dat. Sensei zâmbea în continuare şi îşi rodea liniştit ciuperca.

— Sac peticit, a zis el închizând ochii.

L-am întrebat ce voia să spună, iar el a repetat proverbul „Orice sac îşi are peticul“.

— Tsukiko, mănâncă şi tu ciupercă! mi-a poruncit el, pe un ton profesoral. Cu mari şovăieli, mi-am atins puţin limba de umbrela uscată, dar n-am simţit decât un gust de praf. Tooru şi Satoru râdeau. Sensei zâmbea, cu privirea aţintită în zare. Exasperată, am îmbucat o ciupercă întreagă şi m-am apucat s-o mestec şi s-o tot mestec.

După aceea, am mai băut sake încă vreo oră, dar nu am observat nici un simptom. Ne-am strâns bagajele şi am făcut cale întoarsă. Pe drum, îmi venea ba să râd, ba să plâng. Pesemne că mă ameţisem. Nici pe picioare nu mă mai ţineam. Evident, mă îmbătasem. În faţă mergeau Satoru şi Tooru, cu spinările lor identice şi cu mersul lor aidoma. Sensei şi cu mine râdeam cot la cot.

— Încă vă mai iubiţi soţia, chiar şi acum, după ce v-a părăsit? am şoptit eu, iar râsetele lui sensei s-au înteţit.

— Nevastă-mea a rămas şi acum pentru mine o fiinţă insondabilă, a zis el cu oarecare doză de seriozitate, pentru ca apoi să izbucnească din nou în râs.

În jurul meu vieţuiau o mulţime de fiinţe, şi toate zumzăiau asurzitor. Ce căutam eu într-un asemenea loc, n-aveam nici cea mai vagă idee.

1. Pastă de soia fermentată, un ingredient de bază în bucătăria japoneză atât pentru supe, cât şi pentru sosuri.
2. *Gymnopilus luteofolius* este o ciupercă bogată în psilocibină, substanţă psihotropă care provoacă halucinaţii, euforie, distorsionarea percepţiei temporale etc.

Anul nou

Am făcut o boacănă.

Mi s-a ars neonul din bucătărie. Un neon lung de peste un metru. M-am urcat pe un scaun mai înalt şi am încercat să mă ridic pe vârfuri ca să-l schimb. Mi se mai arsese şi înainte, aşa că ar fi trebuit să ştiu cum se desface, dar, fiindcă nu îl mai schimbasem de câţiva ani buni, nu mai ţineam minte cum se face.

Am tot apăsat şi am tot tras, dar nu se desfăcea nici în ruptul capului. Am luat o şurubelniţă şi am încercat să-l desprind cu tot cu suport, dar era legat de tavan cu nişte fire roşii şi albastre şi nu se putea scoate.

Aşa stând lucrurile, m-am opintit şi am tras cu toată puterea mea, dar neonul s-a spart. Podeaua din faţa chiuvetei s-a umplut de cioburi. Mai rău este că eram în picioarele goale în momentul acela şi în clipa în care am coborât speriată de pe scaun, m-am tăiat în talpă. Sângele a ţâşnit roşu. De bună seamă că mă tăiasem mai adânc decât credeam.

Năucă, m-am dus să mă întind în camera alăturată şi m-a cuprins ameţeala. Să fi fost cumva anemică?

„Tsukiko, chiar crezi că anemia se declanşează la vederea unui pic de sânge? Tare sensibilă mai eşti!“ Aşa ar fi râs sensei de mine, dacă m-ar fi văzut. Dar sensei nu venea niciodată la mine acasă. Numai eu îl vizitam pe el din când în când. Stând aşa aşezată, am simţit cum mi se închid pleoapele. Abia atunci mi-am dat seama că nu mai mâncasem nimic de la micul dejun. Îmi petrecusem toată ziua aceea liberă în pat, fără să fac nimic anume. Întotdeauna mi se întâmpla asta după Anul Nou, când mă întorceam înapoi de la ai mei.

Locuiam în acelaşi cartier, dar nu mergeam să-i văd decât arareori. Nu-mi plăcea să mă duc în casa aceea plină de viaţă în care trăiau mama şi fratele meu mai mare, cu soţia şi copiii lor. Şi asta nu din cauză că îmi spuneau mereu să mă mărit sau să renunţ la slujbă. Cu soiul ăsta de jenă mă obişnuisem deja de mult. Doar că simţeam o oarecare frustrare, nici eu nu ştiu de ce. De exemplu, ca atunci când îţi faci haine de comandă ca să-ţi vină cum trebuie pe trup, dar când le probezi, unele sunt prea scurte, iar altele, lungi până în pământ. Nedumerită, le dezbraci şi ţi le potriveşti pe

corp, doar ca să constaţi că sunt exact mărimea ta. Cam aşa ceva.

Pe trei ianuarie, fratele meu a plecat împreună cu familia lui într-o serie de vizite de Anul Nou, iar mama mi-a făcut la prânz tofu fiert. De mică am iubit tofu fiert făcut de mama. De regulă, copiii nu prea îndrăgesc acest fel de mâncare, dar eu am început să mă dau în vânt după tofu fiert gătit de mama înainte să intru la şcoală. Mama amestecă sosul de soia cu puţin sake într-o ceşcuţă şi presară deasupra fulgi de scrumbie uscată dată pe răzătoare. Ceşcuţa o încălzeşte apoi împreună cu tofu, într-un oală de pământ. Când e suficient de fierbinte, ia capacul de pe oală, lăsând să se ridice un nor de aburi. Astfel fiert, într-un singur bloc întreg, tofu capătă o textură poroasă, ca de bumbac. Mama îl mărunţeşte apoi în bucăţi mai mici, cu vârful beţişoarelor.

— Dacă nu foloseşti tofu de la magazinul din colţ, nu-ţi iese. Pe trei ianuarie ei deja încep să lucreze din nou după zilele libere de Anul Nou, îmi povestea mama pregătindu-mi veselă tofu fiert.

— E delicios, am spus eu.

— Ţie de mică îţi plăcea tofu fiert, mi-a răspuns ea, vădit încântată.

— Mie nu-mi iese niciodată ca al tău.

— Asta pentru că nu foloseşti acelaşi tofu. În zona ta nu se găseşte tofu ca ăsta.

După aceea, mama a tăcut. Am tăcut şi eu. Şi aşa, în tăcere, mi-am mâncat porţia de tofu fiert, mărunţindu-l cu beţişoarele şi scufundând bucăţile în sosul de soia îndoit cu sake. N-am mai rostit nici un cuvânt – nici eu, nici ea. Oare chiar nu mai aveam nici un subiect de discuţie? Probabil că subiecte mai erau. Dar pe care să-l aleg? Mă blocasem pur şi simplu, dintr-odată. Doar eram apropiate, dar tocmai pentru că eram apropiate nu reuşeam să ajungem una la cealaltă. Tot frământându-mă să deschid vorba, mă simţeam ca şi cum m-aş fi aflat pe buza unei stânci, gata-gata să mă prăbuşesc cu capul în jos.

„Tsukiko, la fel cred că m-aş simţi şi eu, dacă m-aş întâlni într-o bună zi cu nevastă-mea, după atâţia ani de când m-a părăsit. Dar aici tu vorbeşti de ai tăi, care trăiesc în acelaşi cartier cu tine. Nu cumva exagerezi puţin?“ Probabil că asta mi-ar fi spus sensei.

Pesemne că şi eu, şi mama aveam firi asemănătoare – aşa ar fi spus sensei, dar nici una dintre noi nu s-a priceput să reia discuţia după aceea. Astfel încât, n-am făcut decât să ne evităm reciproc privirea până când s-au întors acasă fratele meu şi ai lui. Lumina firavă din acea după-amiază de început de an pătrundea pe verandă, până la marginea *kotatsu*[1]-lui. Am strâns oala de pământ în care fiersese tofu, farfuriuţele şi beţişoarele şi le-am dus la bucătărie, unde mama trebăluia la chiuvetă.

— Vrei să le şterg eu? am întrebat-o şi ea a încuviinţat pe tăcute.

A ridicat uşor capul şi mi-a zâmbit stânjenită. I-am răspuns şi eu tot cu un zâmbet stingher. Apoi am rămas amândouă una lângă alta şi am terminat de spălat vasele.

M-am întors la mine acasă pe patru ianuarie şi până când m-am dus din nou la serviciu, în data de şase, am dormit întruna. A fost un somn diferit de cel pe care îl aveam acasă la ai mei. Un somn

în care am putut să visez după pofta inimii.

După două zile de lucru, am avut iarăşi liber. Oboseala îmi dispăruse deja, aşa că nu am mai dormit, dar am stat toată ziua în pat. Mi-am aşezat la îndemână un ceainic şi o ceaşcă, mai multe cărţi şi reviste şi am rămas întinsă răsfoindu-le şi bând ceai. Am mâncat şi vreo două mandarine. În aşternut era puţin mai cald decât temperatura corpului. Numaidecât aţipeam. Dar nu dormeam mult, ci mă trezeam şi mă uitam iarăşi pe reviste. Aşa se face că am şi uitat să mai mănânc.

M-am aşezat în aşternutul care rămăsese întins toată ziua, oblojindu-mi tăietura sângerândă din talpă cu nişte şerveţele de hârtie şi aşteptând să mi se mai potolească senzaţia de ameţeală. Vedeam ca printr-un ecran de televizor stricat. Imaginea pâlpâia şi licărea. M-am întins pe spate şi mi-am dus mâna la inimă. Între zvâcnetul ei şi cel al rănii sângerânde se simţea doar o foarte mică diferenţă.

Când s-a ars neonul, afară era încă lumină. Acum, încă stăpânită de ameţeală cum eram, nu puteam desluşi dacă se mai vedea vreo rămăşită de amurg sau dacă se întunecase deja de-a binelea.

Merele din coşul de lângă pat îşi răspândeau aroma. În aerul rece al iernii, mireasma lor se simţea şi mai intens decât de obicei. Cu capul buimac, mi-am amintit că, spre deosebire de mine, care tai merele în patru şi apoi decojesc fiecare bucată în parte, mama le taie întregi, cojindu-le rotund. Odată am decojit un măr pentru iubitul meu de la acea vreme. N-am fost niciodată o mare maestră la gătit, dar nici dacă aş fi fost, nu mi-ar fi plăcut să-i pregătesc pacheţel sau să merg la el ca să-i fac de mâncare ori să-l invit la mine, la o cină gătită în casă. Mi-era teamă ca nu cumva să mă leg de el într-un mod iremediabil. Şi mi-ar fi displăcut ca el să creadă că mă obliga să mă leg iremediabil de viaţa lui. În definitiv, poate că nu era mare lucru dacă m-aş fi legat de el; şi totuşi nu mă puteam gândi la asta ca la un fleac.

Iubitul meu a rămas uimit să mă vadă decojind mărul.

— Deci poţi să cojeşti mere?

Cam aşa mi-a zis.

— Măcar atâta pot şi eu.

— Asta cam aşa e.

La scurtă vreme după schimbul acesta de replici, ne-am despărţit. Nici unul dintre noi nu a cerut-o. Pur şi simplu nu ne-am mai sunat unul pe altul. Nu era vorba că nu ne mai plăceam. Zilele treceau fără să ne vedem şi fără să facem eforturi de a ne vedea.

O prietenă mi-a spus:

— Omachi, tu eşti cam rece la suflet, nu-i aşa? Prietenul tău m-a sunat de mai multe ori să-mi ceară sfatul în legătură cu tine. „Ştii cumva ce simte Tsukiko pentru mine în adâncul sufletului ei?“ m-a întrebat el. De ce nu l-ai mai sunat? Să ştii că el a tot aşteptat să-l suni.

Prietena mea mă iscodea cu privirea. De ce preferase să-i ceară ei sfatul, în loc să vorbească direct cu mine? La una ca asta nu mă aşteptasem. Nu pricepeam şi pace. I-am împărtăşit aceste gânduri şi prietenei mele, însă ea a oftat.

— Vezi tu, a murmurat ea, atunci când eşti îndrăgostit, devii nesigur pe tine. Tu nu simţi la fel?

Dar nu despre asta era vorba. Dacă se simţea nesigur, atunci ar fi trebuit să se confrunte cu mine personal – doar era o chestiune care mă privea direct –, nu să se ducă să-i ceară sfaturi unei terţe persoane, fie ea şi prietena mea. Mi se părea un gest complet nesăbuit.

— Îmi cer iertare că te-a împovărat pe tine cu problemele noastre. S-a purtat fără logică – m-am scuzat eu faţă de prietena mea.

Ea a oftat şi mai adânc decât prima oară:

— Logică? Ce-are a face logica?

La momentul acela trecuseră deja trei luni de când nu mă mai întâlnisem cu iubitul meu. Prietena cu pricina mi-a îndrugat fel şi fel de observaţii, dar eu am ascultat-o doar pe jumătate. Eram încredinţată că nu eram genul care poate iubi cu uşurinţă. Şi dacă dragostea era un lucru atât de strident, atunci nici nu mi-ar fi plăcut să mă implic. După doar o jumătate de an, prietena aceea şi iubitul meu s-au căsătorit.

Ameţeala mi-a dat pace. Acum puteam desluşi tavanul. Becul din camera în care mă aflam nu se arsese, pur şi simplu nu era aprins. Afară se întunecase de-a binelea. Pe sub fereastră venea un aer rece. Cum se lăsa întunericul, dintr-odată se făcea frig. De atâta lenevit în pat, ajunsesem să depăn amintiri. Sângerarea de la picior mi se oprise şi ea. Mi-am pus un plasture mare peste rană, m-am încălţat cu şosete şi am luat şi nişte papuci în picioare, apoi am curăţat podeaua din jurul chiuvetei.

Cioburile străluceau palid în lumina becului aprins ce se reflecta din camera alăturată. Adevărul este că ţinusem foarte mult la iubitul acela. Ar fi trebuit să-i dau un telefon atunci. În adâncul inimii, am vrut să-l sun. Dar gândul că la celălalt capăt al firului m-ar fi putut întâmpina un glas rece şi distant mă paralizase ca un fior rece. Nu ştiusem că şi el simţea la fel. Când am aflat a fost prea târziu, iubirea mea pentru el se prizărise, înghesuită în străfundul inimii. La nunta lui cu prietena mea mi-am făcut datoria şi am participat, aşa cum se cuvenea. La unul din toasturi, cineva a spus că părea o iubire scrisă în stele.

O iubire scrisă în stele. Ascultând toastul acela şi privind mirii aşezaţi pe locurile lor de onoare, m-a străfulgerat gândul că eu poate nu aveam nici măcar o şansă la un milion să fiu binecuvântată cu o iubire scrisă în stele.

Mi s-a făcut poftă de mere, aşa că am luat unul din coşul de fructe. Am încercat să-l cojesc aşa cum făcea mama. Dar coaja s-a rupt înainte să termin de curăţat. Pe nepusă masă m-a podidit plânsul, spre marea mea uimire. Doar tăiam un măr, nu tocam ceapă; şi totuşi lacrimile îmi curgeau şiroaie. Am continuat să plâng tot timpul cât am mâncat mărul. Printre crănţăneli, îmi auzeam lacrimile picurând greu pe chiuveta de inox. Stând în picioare, în faţa chiuvetei, mi-am văzut mai departe de ronţăit mărul şi de plâns.

M-am îmbrăcat cu un palton gros şi am ieşit afară. Era un palton miţos, îl aveam deja de câţiva

ani. Aşa verde-închis şi ros de atâta purtat cum arăta, era totuşi un palton călduros. Întotdeauna după ce plângeam mi se făcea frig. Când am terminat de mâncat mărul, am început să tremur, aşa că imediat m-am săturat de stat în casă. Am ales un pulover roşu, larg, pe care îl aveam de vreo câţiva ani şi nişte pantaloni maro, de lână. Mi-am schimbat şosetele cu unele mai groase, mi-am pus mânuşi, m-am încălţat cu nişte cizme sport cu talpa groasă şi am ieşit pe uşă.

Pe cer se vedeau frumos cele trei stele din constelaţia Orion. Eu mergeam drept înainte, cu un pas cât puteam eu de vioi. În timpul mersului m-am mai încălzit puţin. M-am trezit lătrată de un câine de pe undeva şi m-au podidit iarăşi lacrimile. În curând urma să împlinesc patruzeci de ani, dar mă purtam ca un copil. Mergeam bălăbănindu-mi larg braţele, întocmai ca un copil. Dacă dădeam peste o cutie de bere goală, o loveam cu piciorul. Firele de iarbă ofilită de pe marginea drumului – am rupt şi din ele câteva. Dinspre staţia de metrou treceau pe lângă mine biciclete. Era să dau peste una care nu avea nici o lumină aprinsă şi m-am trezit apostrofată. Lacrimile m-au năpădit din nou. Aş fi vrut să mă aşez chiar acolo şi să mă pun pe plâns. Dar era prea frig, aşa că m-am lăsat păgubaşă.

Nu mai încăpea nici o îndoială – eram un copil mare. M-am oprit în staţia de autobuz. Am aşteptat vreo zece minute, dar tot n-a venit. Am verificat orarul afişat în staţie: ultimul autobuz trecuse deja. M-am întristat şi mai tare. Mi-am scuturat picioarele. Dar tot nu mă puteam încălzi. Un adult ar fi ştiut ce să facă să se încălzească într-o astfel de situaţie. Dar în acele clipe eu eram doar un copil neajutorat, care nu ştia cum să se încălzească.

Am luat-o înspre staţia de metrou. Străzile pe care le cunoşteam atât de bine îmi păreau acum nepăsătoare. Era ca şi cum m-aş fi întors în timp, la vremea când eram doar un copil, un copil care bătuse străzile acelea până când îl prinsese noaptea şi acum nu mai recunoştea drumul spre casă.

— Sensei, am murmurat eu. Sensei, nu mai ştiu să mă întorc acasă.

Dar sensei nu era acolo. Oare unde se afla el în noaptea aceea? Atunci mi-am dat seama că eu nu îl sunam niciodată. Întotdeauna ne întâlneam din întâmplare şi tot aşa porneam împreună la plimbare. Sau îl vizitam întâmplător şi tot aşa ne aşezam împreună la un pahar. Uneori trecea şi o lună de zile fără să ne vorbim şi fără să ne întâlnim. Înainte, dacă s-ar fi întâmplat să nu vorbesc la telefon şi să nu mă văd cu prietenul meu o lună întreagă, mi-aş fi făcut o grămadă de griji: dacă în timpul acela el se retrăsese deja din viaţa mea? Dacă se răcise şi nu mai voia nici să audă de mine?

Cu sensei nu mă vedeam prea des. Logic – doar nu eram iubiţi. Dar chiar şi când nu ne vedeam el tot nu se îndepărta de mine. Sensei era întotdeauna sensei. Eram sigură că undeva în noaptea aceea sensei se afla acolo.

Mă simţeam din ce în ce mai însingurată, aşa că m-am apucat să cânt. Am început cu „Primăvară senină pe râul Sumida“, dar am renunţat repede, fiindcă nu puteam să ţin ritmul din cauza aerului îngheţat. Am tot căutat în minte un cântec de iarnă, dar nu-mi puteam aminti nici unul. În cele din urmă, pe buze mi-au venit versurile unei melodii care se cântă la schi – „Munţi dezmierdaţi de zori argintii“. Nu aveam nici pe departe starea de spirit potrivită, dar, cum nu ştiam

nici un alt cântec de iarnă, m-am apucat să-l cânt pe acela.

Să fie oare ninsoare sau ceaţă prin aer plutind?
Oh, la fel şi eu pe pantă lunec, pe pantă lunec.

Îmi aminteam foarte bine versurile. Nu numai prima strofă, ci şi pe a doua: am descoperit cu uimire că îl ştiam chiar până la: „Oh, ce bine e! Ce săritură iscusită!“. Înveselită puţin, am trecut la a treia strofă, dar oricât îmi storceam mintea, nu-mi puteam aminti decât prima jumătate. „Deasupra, verdele copacilor şi jos, pământul alb“ – atât îmi aduceam aminte, însă ultimul vers nu-mi venea şi pace.

M-am oprit pe loc în bezna nopţii şi am început să mă concentrez la cântec. Din când în când, mă intersectam cu lumea care venea dinspre staţia de metrou. Mă ocoleau, căci le stăteam în cale, apoi îşi vedeau mai departe de drum. Când începeam să fredonez în şoaptă cea de-a treia strofă, mă ocoleau şi mai mult.

Nereuşind să-mi amintesc versurile, mi-a venit din nou să plâng. Picioarele mi-au pornit-o mai departe de capul lor şi tot de capul lor au început să-mi curgă şi lacrimile. M-am auzit strigată „Tsukiko!“, dar nu m-am întors. „O fi vreo închipuire de-a mea“, mi-am zis. Sensei n-avea cum să se materializeze chiar aici.

— Tsukiko! m-am auzit strigată încă o dată.

M-am întors şi în spatele meu se afla sensei. Cu ţinuta lui dreaptă şi impecabilă, purta o haină uşoară, dar călduroasă şi în mână îşi ţinea nelipsita servietă.

— Sensei, ce e cu dumneavoastră aici?

— Am ieşit la plimbare. Este o seară frumoasă.

Ca să fiu sigură că era însuşi sensei în carne şi oase, m-am ciupit pe furiş de dosul palmei. Au! Atunci m-am convins, pentru prima dată în viaţă, pe propria piele, că oamenii chiar se ciupesc atunci când vor să ştie dacă ceea ce văd e aievea, şi nu vis.

— Sensei, l-am strigat eu.

Eram la distanţă mică, l-am strigat încet.

— Tsukiko, mi-a răspuns el.

Pur şi simplu, mi-a rostit numele, nimic mai mult.

Pentru câteva clipe, am rămas amândoi faţă în faţă, în întuneric. Stând aşa, mi s-au oprit şi lacrimile. Ce bine! Mă temeam că n-aveam să mă pot abţine din plâns. Şi nu voiam să ştiu ce aveau să-mi audă urechile din partea lui sensei dacă mi-ar fi văzut lacrimile.

— Tsukiko, la sfârşit e aşa: „Muntele ne cheamă cu braţele deschise“, a zis sensei.

— Poftim?

— Versurile cântecului de schi. Înainte am schiat şi eu, deşi doar puţin.

Am pornit la pas alături de sensei. Ne îndreptam amândoi spre staţia de metrou.

— Bistroul lui Satoru e închis în zilele de sărbătoare, am zis eu, iar sensei a încuviinţat din cap, cu privirea aţintită în faţă.

— Din când în când, e bine să mai mergem şi în alt loc. Tsukiko, o să fie prima dată în anul acesta când ieşim împreună să bem ceva. Că veni vorba: la mulţi ani, Tsukiko!

Am intrat pe lângă bistroul lui Satoru, într-un local cu lampion roşu la uşă. Ne-am aşezat pe scaune, cu paltoanele pe noi. Am cerut bere la halbă şi am dat-o pe gât dintr-o răsuflare.

— Tsukiko, tu semeni într-o anumită privinţă cu ceva, a zis sensei golindu-şi şi el halba dintr-o sorbitură.

— Cu ce anume?

— Îmi stă pe limbă…

Eu am comandat tofu fiert, iar sensei – stavrid fript cu sos *teriyaki*.

— A, da, cu Crăciunul. Palton verde, pulover roşu, pantaloni maro – parcă eşti un brad de Crăciun, a zis sensei cu glas oarecum ridicat.

— Dar a trecut până şi Anul Nou, am răspuns eu.

— Tsukiko, cum ţi-ai petrecut Crăciunul cu prietenul tău?[2] a întrebat sensei. Nu. Tu nu ai prieten, nu-i aşa, Tsukiko?

— Hmmm, am unul, doi – am chiar zece iubiţi.

— Da? Înţeleg.

La scurt timp după aceea, am trecut la sake. Am luat sticluţa cu sake fierbinte şi i-am turnat lui sensei în ceşcuţă. Dintr-odată, m-a năpădit un val de căldură şi am simţit din nou că mă podideşte plânsul. Dar m-am abţinut. Decât să plâng, mai bine beau.

— Sensei, la mulţi ani! Un an nou fericit! am zis eu pe nerăsuflate, iar sensei a râs.

— Tsukiko, ce frumos mi-ai urat! Aşa cum se cuvine. Bravo, bravo, a spus el şi m-a mângâiat pe creştet.

Astfel alintată de sensei, mi-am sorbit ceşcuţa de sake pe îndelete.

1. Sistem tradiţional de încălzire care constă într-o măsuţă aşezată pe podea şi acoperită cu o pătură groasă, sub care există o sursă de căldură. Se stă aşezat la masă, cu picioarele sub pătură. La origini, *kotatsu* era o adâncitură pătrată săpată în podea, în mijlocul căreia se aşezau vase cu cărbuni încinşi şi care era acoperită cu o tejghea. Se stătea în jurul ei, pe margine, cu picioarele lăsate în jos, înăuntrul adânciturii. În timpul iernii, *kotatsu* devine centrul în jurul căruia membrii familiei japoneze îşi petrec majoritatea timpului împreună.
2. În Japonia, unde creştinismul a pătruns relativ târziu şi nu a fost îmbrăţişat decât de un procent minoritar din populaţie, Crăciunul este o sărbătoare occidentală, care se petrece de obicei în cuplu, Anul Nou fiind rezervat pentru petrecerile în familie.

Karma

Mergând pe stradă, m-am întâlnit, cu totul întâmplător, cu sensei.

Rămăsesem în aşternut până după prânz. Toată luna fusesem cum nu se poate mai ocupată. Veneam de la serviciu aproape de miezul nopţii. Săream peste baia de seară, mă spălam bine doar pe faţă şi mă duceam direct la culcare. Şi tot aşa zile la rând. De cele mai multe ori, mergeam la serviciu şi sâmbăta şi duminica. Mă trăsesem la faţă, pentru că nici de mâncat nu mai mâncam cum trebuie. Eu sunt puţin gurmandă şi când nu pot să savurez mâncarea preferată în tihnă îmi pierd din vioiciune. Tenul mi se ofileşte şi el.

În sfârşit, abia vinerea trecută am mai scăpat de sarcini. A urmat o sâmbătă dimineaţă în care am putut dormi după placul inimii, aşa cum nu o mai făcusem de mult. După ce m-am odihnit pe săturate, am umplut cada cu apă, am luat o revistă şi am intrat în baie. Mi-am spălat părul şi m-am scăldat iarăşi şi iarăşi în apa fierbinte în care turnasem un gel frumos parfumat, citind între timp cu atenţie cam jumătate din revistă şi ieşind de câteva ori afară din cadă, ca să mă mai răcoresc. Aşa am petrecut în baie aproape două ore.

Am lăsat apa să se scurgă şi am frecat repede cada, apoi am defilat prin casă dezbrăcată, doar cu un prosop răsucit pe cap. A fost unul din acele momente în care mă bucuram că sunt singură. Am luat o sticlă de apă minerală din frigider, mi-am turnat în pahar jumătate din ea şi am băut-o cu nesaţ. Când eram mai tânără nu prea îmi plăceau băuturile acidulate. Pe la vreo douăzeci de ani am făcut o excursie în Franţa, cu o prietenă. Însetate, am intrat într-o cafenea. Eu voiam să beau apă simplă, aşa că am comandat „apă“, dar mi s-a adus apă minerală. Cu gândul să-mi mai potolesc setea care îmi frigea gâtul, am băut din ea, dar în clipa în care mi-a alunecat pe gât, m-am înecat şi am fost cât pe ce să o vărs. Mi-era sete. Aveam apă chiar în faţa mea. Dar era o apă zdrumicată de bule, o apă tare, dureroasă. Voiam să beau, dar gâtul meu nu o primea. Însă pentru că nu ştiam cum se spune în franceză „Aş dori apă obişnuită, nu minerală“, am implorat-o pe prietena mea să-şi împartă cu mine limonada pe care şi-o comandase. Era o licoare dulce. Îngrozitor de dulce. Pe vremea aceea încă nu obişnuiam să-mi sting setea cu bere în loc de apă.

Am început să îndrăgesc apa minerală abia după ce am trecut de treizeci şi cinci de ani. Cam tot

atunci când am prins gust pentru cocktailuri şi *shochu*[1]. Încet-încet, am ajuns să am întotdeauna în frigider câteva sticle verzi şi subţiri de apă minerală Wilkinson. Plus câteva de apă minerală cu ghimbir, tot Wilkinson. Pentru cazul în care ar veni pe la mine vreun cunoscut care nu bea alcool. Sunt genul de persoană care nu ţine cont de marcă nici la haine, nici la alimente sau aparatură, dar apa minerală vreau să fie Wilkinson. Motivul principal este că la magazinul aflat la două minute de apartamentul meu se găseşte apă minerală Wilkinson. Este un motiv care aduce a coincidenţă, dar, dacă ar fi să mă mut în altă parte şi acolo nu s-ar găsi un magazin de cartier – sau dacă s-ar găsi unul, dar n-ar avea produse speciale Wilkinson –, atunci probabil că nu aş mai ţine deloc apă minerală în frigider. Atât de mult ţin la marca respectivă.

Când sunt singură, prin minte îmi trec o mulţime de gânduri, după cum se vede. Preferinţele pentru marca Wilkinson sau călătoria făcută demult în Europa – toate îmi ţâşnesc în minte efervescente ca spuma apei minerale şi se răspândesc iute care încotro. M-am oprit absentă în faţa oglinzii, aşa dezbrăcată cum eram. În astfel de momente, când vreau să-mi confirm gândurile mele dezlânate, stau de vorbă cu mine însămi, cea care se află în faţa mea, dar în realitate nu există, întocmai ca şi cum aş vorbi cu altcineva. În oglindă nu văd deloc propriul meu trup gol, supus mai mult decât necesar forţei gravitaţionale. Văd şi stau de vorbă nu cu eul vizibil, ci cu eul meu nevăzut, cu spiritul meu cel mai profund, care pluteşte prin spaţiul apartamentului.

Am stat în casă până spre seară. Mi-am petrecut vremea relaxându-mă şi citind. La un moment dat m-a furat iarăşi somnul şi am dormit vreo jumătate de oră. Când m-am trezit şi am deschis draperiile, afară se întunecase deja. Potrivit calendarului lunar, începuse primăvara, deşi eram în februarie, însă zilele erau tot scurte. Eu mă simt mult mai bine în preajma solstiţiului de iarnă, când lumina zilelor scurte trece ca alungată. Când ştii că se întunecă repede, te poţi pregăti sufleteşte pentru amurgul acela pripit, aducător de melancolie. Dar în perioada aceasta a anului, când lumina mai lungă a crepusculului te face să crezi că soarele acum stă să asfinţească, dar el tot nu mai apune odată, mă simt de parcă mi-ar fugi pământul de sub picioare. Şi imediat ce îmi dau seama că s-a întunecat, în suflet îmi creşte o însingurare cruntă.

Aşa că am ieşit în oraş. Voiam să mă asigur că nu eram singură pe pământ, că nu eram singura care se simţea însingurată. Dar aşa ceva nu se poate afla doar privind lumea care trece pe stradă. Cu cât voiam mai tare să mă asigur, cu atât îmi dădeam seama că nu mă puteam asigura de nimic.

Atunci m-am întâlnit cu totul întâmplător cu sensei.

— Tsukiko, mă doare dosul, mi-a mărturisit sensei în clipa în care ne-am întâlnit.

Mută de uimire, i-am iscodit faţa, dar el nu arăta deloc suferind, ci părea perfect stăpân pe sine. L-am întrebat ce păţise la dos, dar el s-a încruntat uşor la mine.

— O tânără n-ar trebui să utilizeze cuvinte precum „dos“.

Înainte să apuc eu să-l întreb „Atunci, ce cuvânt să folosesc?“, el a şi adăugat:

— Există şi alte posibilităţi, cum ar fi „posterior“ sau „şezut“. Tinerii din ziua de azi au un

vocabular aşa de limitat – mare păcat!

Eu nu i-am răspuns, am râs doar. Sensei a râs şi el.

— Acestea fiind zise, în seara asta ar fi mai bine să ocolim bistroul lui Satoru.

Pentru a doua oară, m-am uitat mută de uimire în ochii lui. El a încuviinţat uşor din cap:

— Are să-şi facă griji pentru mine dacă mă vede suferind. Iar mie nu mi-ar tihni sake-ul dacă ar fi să-i provoc îngrijorare.

— Atunci, ce rost mai are să ieşim la un pahar?

— Şi totuşi întâlnirea noastră întâmplătoare nu o fi oare semnul unei legături karmice?

— O legătură între noi doi? am întrebat eu, dar sensei, în loc de răspuns, m-a întrebat:

— Tsukiko, tu ştii ce este o legătură karmică?

— Un fel de relaţie, mai mult sau mai puţin? am răspuns eu după o clipă de gândire.

Sensei a ridicat din sprâncene şi a dat din cap:

— Nu este un fel de relaţie, ci este vorba de mai multe vieţi, de reîncarnare.

— Da? am răspuns eu. N-am fost chiar bună la literatură clasică.

— Asta pentru că nici nu te-ai omorât cu învăţatul, mi-a răspuns sensei dojenitor. Tsukiko, legătura karmică este un concept budist conform căruia o fiinţă vie se reîncarnează de mai multe ori într-un şir de vieţi succesive.

L-am urmat pe sensei şi am intrat într-un bistrou specializat în *oden*[2], alături de cel al lui Satoru. M-am uitat mai atent şi am observat că sensei mergea, într-adevăr, mai adus de spate decât de obicei. Mă întrebam cât de mult îl durea dosul – pardon, posteriorul. Însă pe chipul lui nu puteam desluşi nimic.

— Sake fiert, vă rog, a comandat sensei.

Eu am cerut o bere. Cât ai clipi ne-au fost aduse o sticluţă de sake şi o sticlă mică de bere, precum şi o ceşcuţă şi un pahar. Ne-am turnat fiecare băutura lui şi apoi am ciocnit.

— Cu alte cuvinte, legătura karmică este o legătură dintr-o viaţă anterioară.

— Dintr-o viaţă anterioară? am ridicat eu puţin vocea. Adică noi doi suntem legaţi dintr-o altă viaţă, dinaintea acesteia?

— Probabil că toţi oamenii sunt legaţi în felul acesta, a răspuns sensei calm, umplându-şi cu grijă ceşcuţa cu sake.

Aşezat la tejghea, lângă noi, se afla un tânăr care ne privea insistent. De când ridicasem eu glasul, puţin mai devreme, el nu-şi mai luase ochii de la noi. Avea trei cercei în ureche. Doi bumbi mici, aurii, deasupra şi unul lung, prins în gaura inferioară, care se legăna cu o strălucire aparte.

— Sensei, credeţi în vieţi anterioare? l-am întrebat după ce am cerut şi eu un sake fiert.

Tânărul de lângă noi părea să ne asculte cu urechile ciulite.

— Într-o mică măsură, da.

Nu mă aşteptam la un astfel de răspuns. După cum îl cunoşteam eu pe sensei, îmi imaginam că avea să spună ceva de genul „Dar tu, Tsukiko, tu crezi în vieţi anterioare? E o idee cam romantică“.

— Viaţa anterioară e un fel de a spune soartă. Ridiche albă, chifteluţe şi tendoane de vită, vă rog, a cerut sensei.

Ca să nu fiu mai prejos, am comandat şi eu:

— Paste de grâu, tăiţei din pastă de igname şi o ridiche şi la mine.

Tânărul de lângă noi a cerut alge marine şi pastă de peşte[3]. Ne-am întrerupt discuţia despre vieţi anterioare şi despre soartă şi ne-am concentrat asupra mâncatului. Continuând să stea adus puţin de spate, sensei şi-a tăiat în bucăţi mai mici ridichea, cu beţişoarele, şi a început să le mănânce pe rând, în timp ce eu muşcam din a mea, aplecându-mă puţin în faţă.

— Ce bune sunt! Şi sake-ul, şi mâncarea *oden*, am spus eu.

Sensei m-a mângâiat cu blândeţe pe cap. De la o vreme încoace, sensei mă mângâia adesea în felul acesta duios.

— E bine ca omul să se bucure de mâncare, spuse el.

— Sensei, ce-ar fi să mai comandăm ceva?

— Bine.

Şi aşa, am mai cerut câte ceva. Tânărul de lângă noi se făcuse roşu ca racul. În faţa lui pe tejghea se vedeau trei sticluţe de sake goale. Mai era şi un pahar gol – pesemne că băuse şi bere. Emana o stare de beţie, ca o respiraţie furtunoasă care ar fi putut ajunge până la noi.

— Ce-i cu voi?

Ne-am trezit apostrofaţi din senin de tânărul cu pricina. Pe farfurioarele din faţa lui, algele şi pasta de peşte rămăseseră aproape neatinse. Şi-a turnat încă o ceşcuţă de sake din cea de-a patra sticluţă pe care şi-o comandase şi s-a întors spre noi, duhnind a alcool. Cercelul din urechea sa arunca sclipiri.

— La ce anume te referi? a răspuns sensei turnându-şi şi el încă o ceşcuţă.

— Ce mai pereche faceţi voi doi! a spus el râzând, şi în râsul lui se ghicea ceva ciudat.

Ca şi cum ar fi înghiţit din greşeală o broscuţă şi din cauza ei nu mai putea să râdă din toată inima – într-atât de straniu suna râsul lui.

— Mai exact? a cerut sensei noi lămuriri, cu o mină serioasă.

— Se vede că e o diferenţă mare de vârstă între voi, dar vă purtaţi ca doi porumbei.

Sensei a încuviinţat mărinimos, ca şi cum i-ar fi dat dreptate, apoi şi-a aţintit privirea drept în faţă. În clipa aceea mi s-a părut că aud un pocnet. „Refuz să vorbesc cu oameni de teapa ta.“ Cu toate că nu rostise cuvintele cu glas tare, nu aveam nici o îndoială că asta gândea sensei în sinea lui. Am simţit-o şi eu şi cred că a simţit-o şi tânărul acela.

— E dezgustător! Doar ai ajuns la o vârstă! a tunat el, înţelegând foarte bine că sensei nu avea să-i mai răspundă a doua oară şi înverşunându-se cu atât mai tare.

— Te culci cu moşul ăsta? a zis el peste sensei, către mine.

Vocea îi răsună în tot bistroul. M-am uitat la sensei, dar fireşte că el nu era omul care să-şi

piardă cumpătul din atâta lucru.

— Cam de câte ori pe lună te culci cu el?

— Domnule Yasuda, ajunge! a încercat patronul să-l potolească.

Era beat de-a binelea, mai mult decât lăsa să se vadă. Corpul i se clătina în faţă şi în spate. De n-ar fi fost sensei între mine şi el, l-aş fi pălmuit fără să mai stau pe gânduri.

— Tu să taci! s-a răstit el, de această dată la proprietarul bistroului, şi a dat să-i arunce în faţă sake-ul rămas în propria ceşcuţă. Cum însă era beat turtă, nu a reuşit să-şi atingă ţinta şi mare parte din sake i s-a vărsat pe pantaloni.

— Idiotule! a ţipat din nou bărbatul, apucând prosopul pe care i-l dăduse proprietarul şi ştergându-se pe pantaloni, dar nimerind pe alături de petele de sake.

După care a căzut dintr-odată cu capul pe tejghea şi s-a pus pe sforăit.

— Bietul Yasuda. De la o vreme bea cam mult, s-a scuzat proprietarul faţă de noi, cu o mână la piept şi cu capul plecat.

Eu am îngăimat un fel de „aha“, dar sensei nici măcar atât, ci pur şi simplu, cu glasul lui dintotdeauna, a cerut politicos încă o sticluţă de sake.

— Tsukiko, îmi pare nespus de rău.

Tânărul sforăia în continuare, cu capul pe tejghea. Proprietarul a încercat de vreo câteva ori să-l trezească, dar fără succes.

— Odată dezmeticit din somn, are să plece imediat acasă, ne-a explicat el înainte de a se duce să ia o comandă de la una dintre mese.

— Tsukiko, îmi pare rău că a trebuit să treci prin aşa ceva din cauza mea.

„Nu e vina dumneavoastră, sensei“ – am vrut eu să spun, dar vorbele mi s-au oprit în gât. Eram un car de nervi. Nu pentru ce mi se întâmplase mie, ci pentru că sensei era acum nevoit să se scuze fără rost.

„Nu mai pleci odată?“ am murmurat eu, cu ochii la bărbatul cu pricina.

Dar el, nici gând să se clintească vreun pic, ba dimpotrivă, îşi vedea mai departe de sforăiturile lui asurzitoare.

— Ce mai străluceşte! a spus sensei.

L-am întrebat ce anume, iar el mi-a arătat cu un zâmbet şugubăţ cercelul tânărului.

— Da, străluceşte, am răspuns eu, oarecum perplexă.

Uneori sensei mi se părea de neînţeles. Am cerut încă o sticluţă de sake şi am sorbit o gură fierbinte. Sensei râdea mai departe pe înfundate. Ce găsea el oare de râs – nu înţelegeam. Dezamăgită, m-am dus la toaletă şi m-am uşurat. Puţin mai calmă, m-am întors şi m-am aşezat din nou lângă sensei; eram deja mult mai liniştită.

— Tsukiko, ia priveşte aici!

Sensei şi-a deschis tainic pumnul. În palma lui se vedea ceva strălucitor.

Oare ce era?

— Cum îi spune? Ce avea prins în ureche.

Sensei a aruncat o privire la tânărul care sforăia nestingherit în continuare. M-am uitat şi eu odată cu sensei: când colo, cercelul care până nu demult atârnase de urechea tânărului – acela care strălucea cel mai tare – dispăruse. Ceilalţi doi cerceluşi aurii erau tot acolo, dar de lobul urechii nu mai atârna acum nimic. Se mai vedea doar o simplă gaură, mai mult sau mai puţin deschisă.

— Sensei, dumneavoastră i l-aţi luat?

— L-am furat.

Avea un aer ingenuu, de uşă de biserică.

— Cum aţi putut face o asemenea răutate? i-am reproşat eu, dar sensei a dat din cap, stăpân pe sine.

— Hyakken Uchida are o poveste asemănătoare, a început el. O nuvelă numită, dacă îmi aduc bine aminte, *Hoţul amator*. Este acolo un personaj care atunci când se îmbată se transformă într-un mitocan slobod la gură. Poartă un lanţ de aur care i se leagănă de gât. Mitocănia lui e de ajuns de enervantă şi aşa, dar lanţul este cel care îi sare în ochi omului nostru. Aşa că îi fură lanţul. Pur şi simplu i-l fură. Greşeşti dacă te gândeşti că e o treabă uşoară să furi de la un om în stare de ebrietate, mai ales când şi hoţul este la fel de ameţit. Cam despre asta e vorba în nuvelă. Mare scriitor a mai fost Hyakken!

Apropo de asta, mi-am adus aminte că la cursurile de japoneză sensei avea mereu acelaşi aer ingenuu.

— Şi de aceea i-aţi furat şi dumneavoastră cercelul? l-am întrebat eu, iar el a încuviinţat energic:

— Se poate spune că m-am inspirat de la Hyakken.

„Tsukiko, tu cunoşti opera lui Hyakken Uchida?“ Îmi închipuisem că sensei avea să-mi pună o astfel de întrebare, dar nu a făcut-o. Parcă îmi aminteam vag de numele lui, dar nu eram sigură. Dar nuvela n-avea nici o logică. Oricum ai fi, cherchelit sau treaz, nu se poate să furi. Cu toate acestea, firul poveştii avea înţelesul său, oricât de ciudat ar fi părut. Mai cu seamă deznodământul i se potrivea, probabil, lui sensei.

— Tsukiko, eu n-am făcut asta ca să-i dau o lecţie. Pur şi simplu, i-am furat cercelul ca să-mi potolesc nervii. Să nu ai dubii în privinţa asta.

Nu aveam nici un dubiu, am răspuns eu cu precauţie, apoi am dat pe gât câteva înghiţituri de sake. Am golit fiecare încă o sticluţă de sake fierbinte, după care ne-am plătit consumaţia separat, ca de obicei, şi am ieşit.

Luna strălucea pe cer. Era aproape plină.

— Sensei, dumneavoastră vă simţiţi vreodată însingurat? l-am întrebat eu într-o doară, cum mergeam unul lângă altul, cu privirile aţintite în faţă.

— M-am simţit aşa când m-am lovit, a răspuns sensei fără să-şi întoarcă privirea.

— Apropo, ce-aţi păţit? Cum v-aţi lovit dosul, adică posteriorul?

— Am vrut să mă îmbrac cu pantalonii, m-am împiedicat în ei şi am căzut pe spate. Mi-am zdruncinat şalele.

Nu m-am putut abţine şi am izbucnit în râs. Sensei a schiţat şi el un surâs.

— N-a fost chiar însingurare ce am simţit atunci. Durerea trupească îţi lasă cel mai amar gust de dezolare.

— Sensei, vă place apa minerală? l-am întrebat eu în continuare.

— Acum schimbi subiectul, nu? Da, de multă vreme îmi place să beau apă minerală Wilkinson.

— Da? Chiar aşa? am răspuns eu cu privirea aţintită drept în faţă.

Luna se înălţase sus pe cer. Era învăluită de un pospai de nori. Semnele primăverii erau încă departe, dar acum simţeam că se apropie, parcă mai mult decât mi se păruse când intrasem în bistrou.

— Ce aveţi de gând să faceţi cu cercelul? am întrebat eu.

Sensei a rămas o clipă pe gânduri, apoi mi-a răspuns:

— Am să-l încui în sertar. Şi am să-l mai scot din când în când, ca să mă amuz de întâmplare.

— În sertarul în care ţineţi ceainicele?

La întrebarea mea, sensei a încuviinţat solemn din cap:

— Da, în sertarul meu cu amintiri.

— Veţi păstra şi noaptea aceasta ca amintire?

— A trecut ceva vreme de când am furat ultima oară.

— Apropo, sensei, când aţi învăţat cum să faceţi asta?

— Într-o viaţă anterioară, dar doar puţin, a chicotit sensei.

Sensei şi cu mine am mers agale mai departe, prin aerul vag aducător a primăvară. Pe cer, luna strălucea aurie.

1. Băutură alcoolică distilată din orz, cartof dulce, hrişcă şi orez, peste care pot fi adăugate şi alte ingrediente, precum castane, susan, morcovi etc., cu un procentaj de alcool de peste 25% (mai mult decât conţin vinul şi sake).
2. Fel de mâncare care constă într-o supă pe bază de soia, în care fierb bucăţi mari de legume, ouă, chifteluţe de carne, pastă de peşte, tofu etc. Se găseşte inclusiv în alimentarele deschise non-stop din Japonia, fiind consumat mai ales iarna.
3. Toate sunt ingrediente din supa *oden*.

Sărbătoarea florilor de cireş

partea întâi

Când sensei mi-a spus „Am primit o carte poştală de la domnişoara Ishino“, nu mi-a picat prea bine.

Domnişoara Ishino era şi acum profesoară de artă la liceul nostru. Pe când eram eu elevă, ea să fi avut în jur de treizeci şi cinci de ani. Trecea sprintenă pe coridoare, îmbrăcată în halatul ei de artist, cu părul vălurit, negru şi bogat, prins la spate. Silueta ei subţire radia de energie. Populară atât printre băieţi, cât şi printre fete, clasa ei era mereu înţesată, după ore, de elevi cam ciudaţi, care îşi aleseseră arta la opţional.

Când din anticamera clasei de artă în care se încuia domnişoara Ishino începea să se răspândească miros de cafea, elevii ciocăneau la uşă.

— Ce este? răspundea domnişoara Ishino cu glas răguşit.

— Păi, ştiţi… nu ne daţi şi nouă nişte cafea? ziceau elevii prin uşă.

Înadins se codeau.

— Bine, bine, zicea domnişoara Ishino deschizând uşa şi dându-le studenţilor maşina de cafea cu totul.

Cei care primeau cafea erau preşedintele clubului de artă al elevilor, vice-preşedintele şi încă vreo câţiva elevi din ultimul an. Elevii mai mici încă nu-şi câştigaseră acest drept. Domnişoara Ishino ieşea atunci şi ea din anticameră şi li se alătura, ţinând în ambele mâini o ceaşcă mare de ceramică Mashiko, pe care o arsese ea însăşi în cuptorul unui prieten olar. Îşi îndrepta puţin spinarea şi se uita, pe rând, la lucrările elevilor din club. După aceea se aşeza iarăşi pe scaun şi îşi termina cafeaua. O bea fără frişcă. Elevii din club pregăteau mereu frişcă şi zahăr, dar domnişoara Ishino o bea mereu neagră.

Într-o vreme, m-am arătat şi eu de vreo câteva ori la orele ei, atrasă de una din prietenele mele,

care făcea parte din clubul de artă şi care spunea fascinată: „Ce mi-aş dori să ajung şi eu într-o zi la fel ca domnişoara Ishino!“. Nu se sinchisea nimeni că veneau şi elevi care nu erau înscrişi la club. Era un loc cald, mirosind din plin a diluant şi doar puţin a fum de ţigară.

— Nu-i aşa că e grozavă? îmi tot spunea prietena mea.

Aşa că eu mă vedeam nevoită să îngaim câte un „hmmm… mda“.

Însă adevărul era că nu puteam suferi ceramica Mashiko lucrată manual. În ce priveşte înfăţişarea domnişoarei Ishino, nici nu-mi plăcea, nici nu-mi displăcea, doar ceaşca ei artizanală din ceramică Mashiko mă enerva. Deşi nu aveam nimic cu ceramica Mashiko în sine.

Domnişoara Ishino mi-a fost profesoară doar în primul an de liceu, la ora de artă. Îmi amintesc vag cum desenam modele de ghips şi schiţam naturi moarte în acuarelă. Aveam note mici. În anii aceia, domnişoara Ishino s-a măritat cu profesorul nostru de ştiinţe sociale. Acum pesemne că era trecută de cincizeci şi cinci de ani.

— Mă anunţă că organizează sărbătoarea florilor de cireş, a zis sensei, după o scurtă pauză.

— Hmmm, am răspuns eu. Sărbătoarea florilor de cireş?

— Cea care se ţine în fiecare an. Are loc cu câteva zile înainte de începerea anului şcolar[1], pe digul din faţa şcolii. Tsukiko, nu vrei să vii şi tu? a zis sensei.

— Hmmm, am răspuns eu iarăşi. Sărbătorile florilor de cireş sunt frumoase.

Însă în tonul meu nu se ghicea nici urmă de bucurie. Cu un aer absolut indiferent la inflexiunile glasului meu, sensei se uita neclintit la cartea poştală.

— Domnişoara Ishino a avut dintotdeauna un scris frumos, a zis el.

Apoi a deschis cu grijă fermoarul servietei şi a strecurat cartea poştală într-unul din compartimente. L-am privit absentă cum a închis apoi geanta, trăgând la loc fermoarul cu un fâşâit.

— Este pe şapte aprilie. Să nu uiţi! mi-a reamintit sensei pe când îmi făcea cu mâna, în staţia de autobuz.

— Mă voi strădui să ţin minte, am răspuns eu într-un fel şcolăresc – puţin neatent, nesigur şi copilăresc, de parcă m-aş fi întors iarăşi pe băncile şcolii.

Nu mă pot obişnui cu apelativul „domnul profesor Matsumoto“, oricât de des l-aş auzi. Este vorba despre sensei. Apelativul său complet este „domnul profesor Matsumoto Harutsuna“. Aud că profesorii îşi spun unul altuia „domnule profesor“. Domnule profesor Matsumoto. Domnule profesor Kyogoku. Doamna profesoară Honda. Domnule profesor Nishikawahara. Doamna profesoară Ishino. Şi tot aşa.

E drept că sensei mă invitase la sărbătoarea florilor de cireş, dar eu nu aveam nici un chef să merg. Mă gândeam să invoc o scuză oarecare – de pildă, că aveam mult de lucru la serviciu – şi să nu mă duc. Însă în ziua cu pricina sensei a venit să mă ia chiar din faţa blocului. Nu-i stătea deloc în fire să facă un asemenea gest. Şi totuşi, oricât de incredibil mi se părea, sensei se afla acolo, în carne şi oase, cu un palton de primăvară şi cu nelipsita lui servietă.

— Tsukiko, ai cumva o pătură pe care să ne aşezăm? m-a întrebat sensei, aşteptându-mă jos.

Nu a schiţat nici un gest să urce până la mine, la etajul întâi. Văzându-l cum mă aştepta – cu zâmbetul pe buze şi cu deplină încredere în priviri –, n-am mai fost în stare să scornesc nici o scuză. N-am avut încotro şi am îndesat în geantă la repezeală o rogojină de plastic cam rigidă, am pus pe mine ce haine am găsit împrăştiate prin casă, am plonjat în aceeaşi pereche de adidaşi cu care fusesem la cules de ciuperci cu Satoru şi pe care nici acum nu reuşisem să-i curăţ şi, în fine, m-am năpustit în goană pe scări.

Sus, pe digul din faţa şcolii, sărbătoarea era în toi. Profesori în activitate, dar şi unii ieşiţi la pensie, plus câţiva absolvenţi din generaţiile trecute, stăteau pe pături sau pe rogojini întinse de-a lungul malului, unde aranjau sticle de sake şi de bere şi desfăceau cutiile cu mâncare adusă de acasă, zumzăind veseli. Greu de spus unde era inima petrecerii. Sensei şi cu mine am întins şi noi rogojina noastră şi i-am salutat pe rând pe toţi cei din jurul nostru. Chiar şi în urma noastră, lumea continua să vină în valuri, fiecare întinzându-şi pătura adusă de acasă. Oaspeţii veniţi la sărbătoarea florilor de cireş se răspândeau repede, ca o plantă care-şi deschide frunzele la apariţia mugurilor.

Astfel, locul dintre mine şi sensei a fost repede ocupat de un bătrânel căruia i se spunea „domnul profesor Settsu“, apoi între mine şi domnul profesor Settsu s-a aşezat o profesoară tânără, doamna Makita. Lângă ea şi-au făcut apariţia nişte foşti elevi, doamnele Shibasaki şi Kayama şi domnul Onda, dar curând am început să le pierd şirul.

Nu ştiu cum se face că sensei ajunsese lângă domnişoara Ishino, alături de care părea să se simtă foarte bine, la un păhărel de sake. În mână ţinea o frigăruie de pui cu sos gros de soia, cumpărată de pe la vreun chioşc. De obicei se încăpăţâna şi nu mânca frigăruile decât cu sare, dar iată că în anumite împrejurări se dovedea flexibil, mi-am zis în sinea mea, lăsându-mă cuprinsă de resentimente în timp ce îmi sorbeam păhărelul de sake singură, într-un colţ.

De la înălţimea digului, curtea şcolii părea că se reflectă albă. Înainte de primul clopoţel din an, şcoala era de o linişte asurzitoare. Clădirea şi curtea şcolii erau neschimbate, ca pe vremea când învăţam eu acolo. Doar cireşii care creşteau în jurul şcolii erau acum mult mai înalţi.

— Omachi, tot necăsătorită ai rămas, nu-i aşa? m-am trezit eu abordată, pe nepusă masă.

Am ridicat capul să văd cine era. Fără să bag de seamă, lângă mine se aşezase un bărbat de vârstă mijlocie. Cu ochii la mine, a sorbit o înghiţitură din paharul de hârtie în care îşi turnase sake.

— Am fost căsătorită de şaptesprezece ori şi tot de şaptesprezece ori am şi divorţat, dar acum sunt celibatară, i-am răspuns eu pe nerăsuflate.

Îmi era cunoscut, dar nu reuşeam să-mi aduc aminte de unde. Pentru o clipă a rămas cu gura căscată, apoi a izbucnit în râs.

— Asta înseamnă că duci o viaţă pe cinste!

— Nu chiar.

Pe chipul lui zâmbitor desluşeam ascunsă umbra unei feţe cunoscute din liceu. Da, fuseserăm colegi de clasă. Îmi aduceam bine aminte că şi atunci avea o mină cu totul diferită când zâmbea faţă de momentele când tăcea, dar oare cum îl chema? Îmi stătea pe buze, însă nu-mi puteam aminti.

— Eu m-am căsătorit şi am divorţat doar o dată, a zis el continuând să chicotească.

Îmi golisem pe jumătate paharul de hârtie. Înăuntru plutea acum o petală de floare de cireş.

— Nu prea ne-a fost uşor nici mie, nici ţie.

Chipul său iradia o anumită căldură chiar şi când glumea. Atunci mi-am adus aminte numele lui. Îl chema Takashi Kojima. Fuseserăm colegi de clasă în primul şi apoi în al doilea an de liceu. În catalog aveam nume apropiate, de aceea, la început de trimestru, când ne aşezam în ordinea din catalog, stăteam mereu aproape unul de altul.

— Scuză-mă, am făcut o glumă cam nesărată.

— Dar aşa ai fost tu mereu, Omachi!

— Cum aşa?

— Genul de persoană care spune tot felul de grozăvii cu o faţă cât se poate de serioasă.

Oare aşa să fi fost? Nu-mi stătea în fire să fac glume sau jocuri de cuvinte. Mai degrabă, eram genul de persoană care în pauze se retrăgea cuminte într-un colţ din curtea şcolii şi mai lovea din când în când înapoi câte o minge rătăcită.

— Tu cu ce te ocupi acum, Kojima?

— Muncă de birou. Tu?

— La fel.

— Da?

— Da.

Vântul adia uşor. Florile de cireş nu începuseră încă să se scuture, dar când şi când, purtată de adierea vântului, mai cădea câte-o petală.

— Ştii că eu am fost căsătorit cu Ayuko, a rupt Kojima tăcerea.

— Da?

Ayuko era cea care îşi dorea să semene cu domnişoara Ishino şi care mă luase cu ea la clubul de artă. Dacă stau bine să mă gândesc, Ayuko chiar semăna puţin cu domnişoara Ishino. Era minionă şi plină de energie, dar uneori lăsa impresia de răceală. Probabil nu intenţionat. Acea aură distantă îi atrăgea admiraţia multor băieţi. Primea adesea scrisorele de dragoste sau telefoane. Însă Ayuko nu le răspundea. Cel puţin, nu pe faţă. Se zvonea că ar fi ieşit cu studenţi sau cu absolvenţi de facultate, dar când ne întorceam amândouă de la şcoală mâncând uneori îngheţată, mie nu mi se părea să fi avut aerul unei astfel de fete, câtuşi de puţin.

— Nu ştiam.

— Nu prea am răspândit vestea.

Mi-a povestit că se căsătoriseră când erau amândoi studenţi, dar după trei ani se despărţiseră.

— V-aţi căsătorit repede.

— Ayuko a ţinut morţiş să ne căsătorim, nu voia doar să trăim împreună.

Kojima picase examenul de admitere, aşa că Ayuko terminase facultatea şi se angajase mai devreme decât el cu un an. Se îndrăgostise de şeful ei şi, după multă tevatură, în cele din urmă divorţaseră. Kojima povestea acum indiferent.

Dacă stau bine să mă gândesc, ieşisem şi eu cu Kojima, însă doar o singură dată. Era în ultimul trimestru din al doilea an de liceu. Am fost la un film. Ne-am dat întâlnire la librărie şi am mers împreună spre cinematograf. Am intrat, Kojima având deja biletele cumpărate dinainte. I-am zis că îmi plătesc eu biletul, dar el mi-a răspuns că nu era nevoie, fiindcă le primise de la fratele lui mai mare.

Abia a doua zi mi-am dat seama că el nu avea nici un frate.

După film, ne-am plimbat prin parc, schimbând impresii despre ce văzuserăm. El rămăsese impresionat de efectele speciale, pe când mie îmi plăcuseră mai degrabă pălăriile pe care le tot schimbase eroina principală. Am dat peste un chioşc cu clătite şi Kojima m-a întrebat dacă vreau, iar eu i-am spus că nu. Atunci el a zâmbit mânzeşte şi mi-a zis: „Ce bine! Nici mie nu prea îmi plac dulciurile“. Am mâncat câte un hot-dog şi nişte tăiţei prăjiţi şi am băut cola.

Abia după ce am absolvit liceul am aflat că de fapt Kojima se dădea în vânt după dulciuri.

— Ce mai face Ayuko? E bine? am întrebat eu.

Kojima a dat din cap că da:

— S-a căsătorit cu şeful ei şi locuieşte într-o casă cu două etaje, din prefabricate.

— Prefabricate? am repetat eu.

Kojima mi-a răspuns:

— Da, prefabricate.

Sufla o pală de vânt mai puternică şi peste noi se scuturau flori de cireşi.

— Omachi, tu nu te căsătoreşti? m-a întrebat Kojima.

— Hmmm, nu prea ştiu bine ce sunt acelea prefabricate, am răspuns eu şi Kojima a izbucnit în râs.

Cu tot cu petalele de flori de cireş căzute în paharele noastre, ne-am băut fiecare porţia lui până la fund.

— Tsukiko, vino puţin! m-a chemat sensei.

Domnişoara Ishino îmi făcea şi ea semn cu mâna să mă duc lângă ei. Glasul lui sensei tremura de bucurie. M-am prefăcut că nu-i aud, absorbită de conversaţia cu Kojima.

— Omachi, te strigă cineva! mi-a atras Kojima atenţia, la care eu am răspuns fără prea mare tragere de inimă.

Kojima se îmbujorase.

— Mie nu prea mi-a plăcut domnul profesor Matsumoto, mi-a mărturisit el în şoaptă. Ţie?

— Nu prea mai ţin bine minte.

La răspunsul meu, Kojima a dat din cap aprobator.

— Tu întotdeauna ai fost cam împrăştiată. Cu gândul mereu în altă parte.

Sensei şi domnişoara Ishino îmi făceau pentru a mia oară semn să vin. Chiar atunci vântul mi-a răvăşit părul şi în încercarea mea de a mi-l netezi am întors capul spre ei. Sensei mi-a prins privirea.

— Tsukiko, vino cu noi! a spus el tare.

Aşa i se auzea vocea în clasă, când eram la liceu. Cu totul altfel de voce avea când ieşeam împreună la un pahar de sake. I-am întors spatele îmbufnată.

— Ştii, eu mă cam topeam după domnişoara Ishino, a zis Kojima cu un aer vesel.

De această dată, s-a îmbujorat şi mai tare.

— Domnişoara Ishino era într-adevăr populară printre elevi, am zis eu, străduindu-mă să nu mă implic emoţional.

— Ayuko vorbea mereu despre ea.

— Da.

— Şi aşa a ajuns să îmi placă şi mie.

Aşa era – lui Kojima îi stătea în fire să se conformeze altora. I-am mai turnat nişte sake în paharul de hârtie. El a tras puţin aer în piept şi a sorbit numai o picătură.

— Domnişoara Ishino arată la fel de bine şi acum!

— Da.

„Nu trebuie să mă apropii de el“, mi-am zis eu în sinea mea.

— Acum probabil că are peste cincizeci de ani, dar nu-i arată deloc.

— Da.

„Orice ar fi, nu trebuie să mă apropii de el“.

Sensei discuta cu domnişoara Ishino cu mare plăcere. (Eram sigură, cu toate că nu aveam cum să-i văd, fiindcă stăteam cu spatele la ei). Încetase să mă mai strige. Soarele stătea să apună. S-au aprins câteva lanterne. Sărbătoarea devenea tot mai animată – ici-colo, lumea începea să cânte.

— Omachi, nu vrei să plecăm în altă parte? a zis Kojima.

Chiar alături de noi, un grup de absolvenţi mai tineri au început să cânte „La munte, după iepuri“.

— Cum ar fi mai bine? am murmurat eu.

În clipa aceea, o fată din grupul cântăreţilor s-a lansat într-un vibrato de toată frumuseţea. Kojima şi-a apropiat capul de mine zicând „Poftim? Nu te aud“.

— Cum ar fi mai bine? am repetat eu mai tare.

Kojima şi-a tras capul de lângă mine şi a izbucnit în râs.

— Tu mereu ziceai ceva de genul „Cum ar fi mai bine să fac?“ sau „Nu prea sunt sigură“. Acum mi-am adus aminte.

Aşa să fi fost oare?

— Dar o spuneai foarte sigură pe tine. Eşti un om care ezită fără nici o ezitare, a spus Kojima amuzat.

— Mergem? am zis eu fără grabă.

— Da, hai să plecăm în altă parte.

Se întunecase de-a binelea. Absolvenţii de alături terminaseră cea de-a treia strofă din *Loc de baştină*. Din când în când, prin zarva generală îmi ajungeau la urechi glasul lui sensei şi cel a domnişoarei Ishino. Vocea lui sensei era întrucâtva mai proeminentă decât atunci când vorbea cu mine, iar domnişoara Ishino avea acelaşi timbru răguşit pe care îl cunoşteam din liceu. Nu desluşeam ce vorbeau, ci doar frânturi de fraze, precum „Nu-i aşa?“ sau „Da, ai dreptate“.

— Hai să mergem, am zis eu şi m-am ridicat în picioare.

Kojima se uita la mine cum scuturam rogojina de nisip şi o împătuream mai mult crâmpoţită.

— Omachi, nu eşti puţin cam dezordonată? m-a întrebat el.

— Sunt! am răspuns eu, iar Kojima a izbucnit iarăşi în râs.

Avea un râs cald, binevoitor. Mi-am aruncat privirea în întuneric către sensei, dar nu l-am putut vedea.

— Dă-mi voie, te rog, a zis Kojima luând rogojina din mâna mea şi împăturind-o cum trebuie.

— Unde mergem? am întrebat eu după ce ne-am depărtat de locul unde stătuserăm, coborând treptele care dădeau în stradă.

1. În Japonia, anul şcolar începe în luna aprilie.

Sărbătoarea florilor de cireş

partea a doua

Kojima m-a dus într-un băruleţ de la subsolul unei clădiri.

— Nu ştiam că există un astfel de loc în apropierea şcolii, am zis eu.

Kojima a încuviinţat.

— Bineînţeles, când eram la liceu nu veneam aici, a zis el serios.

Auzindu-l, barmaniţa a râs. Părul, în care se vedeau câteva fire albe, îl avea bine strâns într-un coc la spate. Purta o cămaşă albă, impecabil călcată, şi un şorţ negru, de chelner.

— Cam câţi ani să fie de când vii aici? a întrebat ea aşezându-ne în faţă o farfurie cu *edamame*, după ce Kojima a prezentat-o ca fiind Maeda – proprietara barului.

Avea o voce joasă, blândă.

— Veneam adesea cu Ayuko.

— A, da, aşa e.

Ceea ce înseamnă că era un client vechi. Dacă venea acolo împreună cu Ayuko, înseamnă că asta se întâmpla înainte să se despartă de ea, de unde rezultă că frecventa acel bar de vreo douăzeci de ani.

— Omachi, nu ţi-e foame? s-a întors Kojima către mine.

— Puţin.

— Şi mie. Aici se găteşte foarte bine, a spus el luând un meniu de la Maeda.

— Mă las pe mâna ta, am zis eu, iar el s-a adâncit în lectura meniului.

Omletă cu brânză. Salată verde. Stridii afumate. Kojima a dat comanda indicând cu degetul felurile în meniu, unul câte unul. După aceea, a umplut cu grijă paharele cu vin din sticla meticulos deschisă de Maeda, cu puţin timp înainte. „Noroc!“ a zis Kojima, iar eu am răspuns „Noroc!“. Pentru o clipă, mi-a răsărit în gând imaginea lui sensei, însă mi-am alungat-o numaidecât din minte.

Paharele au scos un clinchet. Vinul era potrivit de tare şi avea un parfum uşor, potolit.

— E un vin bun, am spus eu.

Kojima s-a întors către Maeda:

— Auzi ce zice!

Maeda a înclinat uşor capul, în semn de mulţumire.

— Eu vă mulţumesc, i-am răspuns pe loc, la rândul meu, cu o mică plecăciune. Kojima şi Maeda au râs amândoi

— Tu chiar nu te-ai schimbat deloc, Omachi! a zis Kojima învârtind vinul în pahar de câteva ori şi luând apoi din el o gură plină.

Maeda a deschis frigiderul argintiu încastrat sub tejghea şi a început să pregătească felurile pe care le comandase Kojima. Mă gândeam să-l întreb ce mai face Ayuko sau cu ce se ocupa ea acum, dar nu ţineam neapărat să aflu, aşa că am renunţat. Kojima îşi rotea mai departe paharul cu vin.

— Multă lume obişnuieşte să plimbe vinul aşa şi de câte ori văd pe cineva, mă simt şi eu cu musca pe căciulă, a zis el.

Aveam ochii aţintiţi la mâna cu care îşi învârtea paharul. Kojima îmi urmărise privirea lunecând spre mâna sa şi acum mă privea în ochi.

— Nu, eu nu mă gândeam la asta.

Dar adevărul este că exact la asta mă gândeam.

— Te rog, Omachi, fă-mi hatârul şi încearcă şi tu! m-a îndemnat Kojima uitându-se atent la mine.

— Aşa? l-am întrebat eu învârtind vinul în pahar.

Simţeam aroma urcând până la mine. Am luat o înghiţitură şi am ţinut-o în gură. Vinul avea acum un altfel de gust – deşi, ce-i drept, foarte puţin diferit de cum mi se păruse mai devreme. O aromă care se elibera fără oprelişti. Mai bine zis, o aromă care se ţinea lipită de vin.

— Ce diferenţă! am zis eu, cu ochii mari de uimire.

Kojima m-a aprobat larg.

— Vezi? E cu totul altceva.

— Ai avut dreptate.

Cum stăteam aşa alături de Kojima, în barul acela unde nu mai fusesem niciodată, rotind vinul şi savurând stridii afumate, mi se părea că trecusem într-o altă dimensiune a timpului – una stranie. Din când în când, imaginea lui sensei îmi străfulgera prin minte, dar de fiecare dată se stingea la fel de fulgerător. Nu aveam senzaţia că mă întorsesem înapoi în timp pe vremea liceului, dar nici că trăiam în prezent, ci pur şi simplu pendulam suspendată în timp la o masă în Bar Maeda. Era ca şi cum aş fi intrat într-o dimensiune temporală de nicăieri. Omleta cu brânză era fierbinte şi pufoasă, iar salata verde avea un gust înţepător. După ce am golit pe îndelete o sticlă cu vin, Kojima a băut un cocktail cu votcă, iar eu – unul cu gin. Când am terminat, am descoperit că se făcuse mult mai târziu decât îmi închipuisem. Credeam că de-abia se lăsase înserarea, dar de fapt era trecut de ora

zece.

— Mergem? m-a întrebat Kojima.

De la o vreme devenise scump la vorbă.

— Da, să mergem, am răspuns eu, cu capul golit de gânduri.

Kojima îmi povestise puţin despre despărţirea lui de Ayuko, dar nu-mi mai aminteam ce anume spusese. Înăuntru nu mai era aceeaşi atmosferă molcomă ca la început. Acum totul avea un aer pitoresc şi flamboiant, cum se întâmplă de obicei în baruri după lăsarea serii. Între timp, de cealaltă parte a tejghelei apăruse încă un barman – un tânăr. Barul se animase simţitor. Kojima achitase nota fără ştirea mea. I-am şoptit că îmi plătesc partea mea, dar el doar a clătinat încet din cap, zicându-mi plin de tact să nu mă mai gândesc la asta.

L-am luat uşor de braţ şi am urcat alene scările care ne duceau în stradă.

Luna stătea aninată pe cer.

— Uite luna ta, Tsukiko[1]! a zis Kojima privind în sus.

Era o frază pe care sensei n-ar fi spus-o niciodată. Am tresărit, eu însămi uimită că gândul îmi fugise din senin la sensei. Cât stătusem în bar, sensei rămăsese o prezenţă nedesluşită şi îndepărtată. Braţul cu care Kojima mă ţinea uşor de talie mi se părea dintr-odată greu.

— E destul de rotundă, am răspuns eu desprinzându-mă de el cu nonşalanţă.

— Da, e destul de rotundă.

Kojima nu făcea nici o încercare să se apropie din nou de mine. Rămăsese şi el visător, cu ochii la lună. Acum îmi părea mai îmbătrânit decât la bar.

— Ce s-a întâmplat?

La întrebarea mea, Kojima s-a întors către mine.

— Ce vrei să spui?

— Poate eşti obosit?

— Sunt bătrân, a zis el.

— Nu-i adevărat.

— Ba da.

— Ba nu!

Nu ştiu ce-mi venise să mă încăpăţânez aşa. Kojima a chicotit şi a făcut o plecăciune:

— Iartă-mă, nu mi-am dat seama că suntem de-o seamă.

— Nu e vorba de asta.

Mă gândeam iarăşi la sensei. El nu spusese niciodată despre sine că e bătrân. Nu mai era la vârsta la care să glumească în legătură cu anii săi şi nici nu-i stătea în fire. Aici, pe strada unde mă găseam acum, eram atât de departe de sensei! Această distanţă dintre mine şi el o simţeam până în măduva oaselor. Nu era diferenţa de vârstă dintre noi, nici măcar distanţa fizică dintre locurile unde ne aflam fiecare în clipa aceea, ci mai degrabă o depărtare nenumită, şi totuşi incontestabil

prezentă între noi.

Kojima m-a cuprins din nou cu braţul pe după talie. Mai exact, nu şi-a aşezat braţul pe talia mea, ci îl ţinea în aer, în jurul taliei. O apropiere magistrală. Nu mă puteam desprinde de el, fiindcă nu mă atingea, după cum nici nu puteam să-l ignor, fiind atât de aproape de mine. Oare unde învăţase Kojima o asemenea stratagemă?

Învăluită astfel, aveam senzaţia că devenisem o păpuşă în mâinile lui de păpuşar. Kojima a grăbit pasul, traversând strada şi înaintând în întuneric. Mergeam şi eu, lăsându-mă purtată odată cu el. În faţă se vedea şcoala. Poarta era bine închisă. Părea imensă aşa, luminată în puterea nopţii de becurile de pe stradă. Kojima a urcat neabătut drumul care ducea spre dig. Împreună cu el, am urcat şi eu.

Sărbătoarea florilor de cireş se terminase. Cât vedeai cu ochii, nici ţipenie de om. Nici măcar vreo pisică vagaboandă. În momentul în care am părăsit noi petrecerea, peste tot zăceau împrăştiate beţe de frigărui, sticluţe goale de sake, pungi de caracatiţă uscată şi lumea stătea pe rogojini, înghesuită ca într-o cutie de sardine. În schimb, acum pe întreg malul nu se mai vedea nici urmă din toate acestea. Tot gunoiul şi toate cutiile goale fuseseră strânse până la una, iar terenul, curat ca-n palmă, părea greblat cu grebla de bambus. Chiar şi containerele de gunoi de pe margine fuseseră golite de rămăşiţele petrecerii. De parcă sărbătoarea de adineauri n-ar fi fost decât un miraj, o fata morgana.

— N-a mai rămas nimic, am zis eu.

— Era de aşteptat, a spus Kojima.

— De aşteptat?

— Profesorii sunt o specie umană aparte, care respectă cu sfinţenie bunele moravuri.

Kojima a povestit că în urmă cu câţiva ani mai participase la o sărbătoare a florilor de cireş organizată înainte de începutul noului an şcolar. Atunci rămăsese până la final şi văzuse cu ochii lui cum făceau profesorii marea curăţenie generală de după petrecere. O parte din ei adunaseră paharele de hârtie în nişte pungi de plastic aduse special în acest scop. Alţii încărcaseră sticlele goale pe platforma unui camion sosit la poarta şcolii exact la momentul în care se încheia petrecerea (de bună seamă, fusese închiriat dinainte şi chemat acolo la ora respectivă, a adăugat Kojima). Alt grup de profesori împărţise în mod echitabil sticlele neterminate de vin şi sake printre cei care aveau o slăbiciune pentru băuturile spirtoase. Alţii greblaseră denivelările apărute sub rogojini, pe terenul din curtea şcolii. Un alt grup adunase obiectele pierdute, aşezându-le în cutii speciale. Profesorii îşi făcuseră treaba rapid şi eficient, ca un pluton de soldaţi bine antrenaţi. În mai puţin de un sfert de oră şterseseră cu desăvârşire orice urmă lăsată de petrecerea animată care de-abia ce se încheiase.

Mut de uimire, am rămas ţintuit locului, cu ochii la ei.

Evident, în anul acela profesorii strânseseră după petrecere la fel de bine ca şi atunci.

Ne-am plimbat apoi pe locul unde, cu mai puţin de o oră în urmă, lumea se înghesuise la

sărbătoarea florilor de cireşi. Luna strălucea cu putere. În lumina ei, florile de cireş se deschideau albe ca neaua. Kojima m-a condus către o bancă, într-un colţ din curtea şcolii. Învăluindu-mă cu braţul pe după mijloc, la fel de subtil ca mai devreme.

— Cred că m-am cherchelit puţin, a zis el.

Obrajii îi ardeau, la fel de roşii ca în timpul petrecerii. În afară de asta, nimic din atitudinea lui nu trăda ebrietate.

— E încă frig afară, m-am trezit zicând în pripă.

Ce căutam eu acolo? Şi sensei oare încotro o luase? După ce adunase repede pungile de caracatiţă uscată şi beţele de frigărui, curăţind bine locul, probabil că o dusese pe domnişoara Ishino undeva în oraş.

— Ţi-e frig? m-a întrebat Kojima în timp ce îşi dădea jos sacoul şi mi-l aşeza mie pe umeri.

— Nu la asta m-am referit, am zis eu, ca din reflex.

— Atunci, la ce te-ai referit?

Kojima îmi zâmbea. Detectase supărarea din tonul meu. Însă nu-mi displăcea deloc felul în care reuşise să mă descifreze. Era ca un părinte care îşi dă seama imediat când copilul îi ascunde ceva.

Am stat o vreme sprijiniţi unul de celălalt. Sacoul lui Kojima era cald. Răspândea un vag parfum de colonie. El zâmbea. Deşi nu ne priveam, ştiam sigur că el îmi zâmbeşte.

— De ce râzi?

— Păi, ai rămas exact la fel.

— Cum aşa?

— Ca o şcolăriţă. Omachi, nu mai fi încordată, a zis Kojima.

Apoi şi-a trecut braţul pe după umerii mei şi m-a strâns la piept. „Aşa, deci?“ mi-am zis eu în sinea mea. „Să mă las pur şi simplu îmbrăţişată? Nu mi se pare a fi chiar în ordine“, gândeam eu. Însă trupul mi se lăsa din ce în ce mai tare strâns în braţele lui Kojima.

— S-a lăsat frigul. Hai să mergem într-un loc mai călduros, mi-a şoptit el.

— Aşa, deci? am zis eu cu voce tare.

Kojima a răspuns cu un „Poftim?“ perplex.

— Nu cumva ne cam grăbim?

Fără să-mi răspundă la întrebare, Kojima a sărit în picioare ca ars. Aşa cum eram aşezată pe bancă, mi-a luat bărbia în palmă şi mi-a ridicat faţa spre el, după care m-a sărutat fulgerător.

S-a întâmplat atât de rapid, încât nici n-am izbutit să mă feresc. „Fir-ar să fie!“ m-am supărat eu în sinea mea. „Ce nesăbuită am fost!“ Cu toată nesăbuinţa însă, nu-mi displăcuse. Dar nici nu mă bucurase. În loc să mă bucure, mă făcuse să mă simt puţin însingurată.

— Aşa, deci? l-am întrebat eu iarăşi.

— Chiar aşa, a răspuns Kojima, de această dată ceva mai sigur pe el.

Şi totuşi eu găseam întreaga situaţie cum nu se poate mai incomodă. Kojima, încă în picioare, s-a apropiat de mine să mă sărute din nou.

— Încetează, te rog, am zis eu cât mai răspicat cu putinţă.

— Nu încetez, a răspuns el la fel de răspicat.

— Doar nu mă placi cu adevărat.

Kojima a dat din cap.

— Să ştii că mie mi-a plăcut mereu de tine, Omachi. Ca dovadă, ţi-am şi dat întâlnire o dată. Cu toate că n-a mers prea bine.

Era foarte serios.

— Adică tu ai ţinut mereu la mine? l-am întrebat eu, iar el a schiţat un surâs.

— Viaţa nu merge întotdeauna cum vrem noi.

Kojima a ridicat pentru o clipă privirea către lună. Era învăluită într-o ceaţă fină.

„Sensei“, am spus eu în sinea mea şi, imediat după aceea, „Kojima“.

— Îţi mulţumesc mult pentru astăzi, am zis eu, cu ochii la bărbia lui Kojima.

— Poftim?

— A fost o seară foarte frumoasă.

Faţă de cum arăta în liceu, partea de sub bărbie îi era acum mult mai groasă. După cum se adunaseră anii. Dar nu era nici pe departe dizgraţioasă. Mie îmi plăcea mai mult aşa. În clipa aceea, m-am gândit la bărbia lui sensei. Probabil că pe vremea când fusese de-o vârstă cu mine şi cu Kojima, sensei avusese şi el o bărbie mai groasă. Dar anii care se adunaseră după aceea îi topiseră greutatea de sub ea.

Kojima mă privea în ochi, cu o expresie uşor mirată. Luna strălucea. Sclipea chiar şi prin vălul înceţoşat din jurul ei.

— Aşadar, nu am nici o şansă? a zis el oftând dinadins.

— Nu prea.

— Fir-ar să fie, niciodată nu m-am priceput prea bine la întâlniri, a râs el.

Am râs şi eu odată cu el.

— Ba te-ai priceput foarte bine; m-ai învăţat, de exemplu, cum să rotesc vinul în pahar.

— Asta sigur n-am s-o mai fac niciodată.

Kojima stătea în bătaia lunii. Eu îl scrutam.

— Ce crezi, sunt băiat bun? m-a întrebat el întorcându-se către mine.

— Eşti un băiat tare bun. Serios! am răspuns eu cu aplomb.

Kojima m-a luat de mână şi m-a ridicat de pe bancă.

— Şi chiar dacă sunt aşa de bun, tot n-am nici o şansă?

— Păi eu sunt doar o şcolăriţă.

— Tocmai, că nu eşti, a zis Kojima printre dinţi, bosumflat.

Mimica aceea îl făcea şi pe el să arate ca un şcolar. Ca un adolescent cu zece ani mai tânăr, care încă nu ştie nimic despre degustatul vinului.

Ne-am plimbat pe dig ţinându-ne de mână. Îi simţeam mâna caldă într-a mea. Luna lumina

florile de cireş. Unde se afla oare sensei în momentul acela?

— Ştii, mie nu prea mi-a plăcut domnişoara Ishino, i-am mărturisit eu lui Kojima în timp ce mergeam unul lângă altul.

— Da? Mie mi-a plăcut foarte mult de ea, după cum ţi-am povestit.

— În schimb, tu nu prea l-ai avut la inimă pe domnul Matsumoto, nu-i aşa?

— Da. Nu ţi se părea şi ţie că era încăpăţânat şi rigid?

Aveam senzaţia că ne întorceam puţin câte puţin înapoi în timp, în vremea liceului. Scăldată în lumina lunii, curtea şcolii strălucea albă. Poate că, tot mergând aşa, de-a lungul digului, timpul avea într-adevăr să se întoarcă înapoi.

Ajunşi la capătul digului, am făcut cale întoarsă până la celălalt capăt, după care am pornit iarăşi de-a lungul său. În tot acest timp, ne-am ţinut strâns de mână. Fără să schimbăm prea multe cuvinte, am străbătut digul de mai multe ori în şir.

— Nu ne ducem acasă? am întrebat eu când am ajuns la intrarea pe dig, după ce făcuserăm nu mai ştiu câte tururi.

Kojima a rămas tăcut pentru câteva clipe. Într-un târziu, mi-a dat brusc drumul la mână.

— Ba da. Hai să mergem, a zis el cu glas abia auzit.

Am coborât digul unul lângă celălalt. Era aproape miezul nopţii. Luna urcase în înaltul cerului.

— Eu aş fi putut să mă plimb aşa până în zori, a murmurat Kojima.

Nu mi se adresase mie, ci parcă şoptise cuvintele către lună.

— Şi eu am avut oarecum aceeaşi senzaţie, am răspuns.

Kojima şi-a aţintit privirea asupra mea.

Ne-am privit în ochi preţ de câteva clipe. După aceea, fără nici un cuvânt, am traversat strada. Kojima a oprit din mers un taxi şi m-a urcat în el.

— Dacă te conduc până acasă, s-ar putea să-mi vină şi alte idei, a zis el zâmbind.

— E în regulă, i-am răspuns eu exact în momentul în care şoferul a încuiat portiera automată cu un bang! şi a demarat.

Prin geamul din spate al maşinii, l-am urmărit pe Kojima cu privirea. Îl vedeam din ce în ce mai mic, până când a dispărut cu totul din raza mea vizuală.

— Poate n-ar fi fost chiar aşa de rău să-ţi fi venit şi alte idei, am murmurat eu încet de pe bancheta din spate a taxiului.

Însă ştiam foarte bine că, dacă ne-am fi apropiat mai mult, după aceea aş fi regretat. Oare sensei se afla acum singur în bistroul lui Satoru? Unde probabil mânca frigărui cu sare? Sau stătea lipit de domnişoara Ishino pe undeva prin bistroul cu *oden*?

Totul mi se părea atât de îndepărtat! Şi sensei, şi Kojima, şi luna – toate se aflau acum departe de mine. Mi-am fixat privirea asupra peisajului care luneca dincolo de geamul maşinii. Taxiul zbura tăios prin noaptea care cuprinsese oraşul.

— Sensei, am zis eu cu voce tare.

Glasul meu a dispărut numaidecât, înghiţit de zgomotul motorului. Printre imaginile care se perindau pe geam se iveau şi câţiva cireşi înfloriţi. Unii mai tineri, alţii mai bătrâni, toţi erau încărcaţi de flori în noapte.

— Sensei, am zis eu încă o dată, dar fireşte că strigătul meu n-a ajuns nicăieri.

Taxiul mă purta mai departe, alergând prin oraş în puterea nopţii.

1. Referire la numele Tsukiko, care în limba japoneză se scrie folosindu-se ideograma pentru „lună“ (*tsuki*, în limba japoneză).

Marele pot

A treia zi după sărbătoarea florilor de cireş, m-am întâlnit cu sensei la bistroul lui Satoru, dar cum eu tocmai achitam nota când a intrat el, nu am făcut decât să ne salutăm şi apoi ne-am despărţit.

Săptămâna următoare ne-am întâlnit la tutungeria din staţie, însă de această dată sensei a fost cel care părea grăbit, aşa că ne-am salutat doar cu o scurtă înclinare a capului înainte de a ne vedea fiecare de drumul său.

Şi aşa a venit luna mai. Copacii de pe marginea străzilor şi arbuştii din cartierul meu începuseră să înfrunzească bogat, în verde-crud. Unele zile erau călduroase chiar şi pentru mânecă scurtă, după cum erau şi zile friguroase, când îmi doream să mă cuibăresc sub *kotatsu*. Am fost de mai multe ori la bistroul lui Satoru, unde aveam cele mai multe şanse să mă întâlnesc cu sensei, dar nu m-am mai întâlnit niciodată cu el.

— Tsukiko, nu ţi-e dor de întâlnirile cu domnul profesor? mă întreba uneori Satoru, peste tejghea.

— Dar nu mi-am dat niciodată întâlnire cu el, îi răspundeam eu.

Iar el se minuna cu câte un „Daaa?“. Mi-ar fi plăcut să nu se tot mire atât.

Cu un aer indiferent, scobeam cu beţişoarele porţia mea de *sashimi* din peşte zburător. Satoru se uita cu un ochi critic cum îmi măcelăream singură peştele. Păcat de *sashimi*. Dar nu era vina mea. N-ar fi trebuit să se minuneze întruna „Daaa?“.

O vreme, am continuat să mă joc cu peştele zburător. Satoru se întorsese la placa lui de tocat pentru a pregăti comanda altui client. Capul peştelui sticlea pe farfurie. Avea nişte ochi limpezi, larg deschişi. După ce m-am plictisit să îl tot zgândăr, l-am apucat cu beţişoarele şi l-am înmuiat în sos de soia cu ghimbir. Avea o carne fermă, cu un gust uşor aparte. Am băut nişte sake rece din pahar, aruncând o privire de jur-împrejurul meu. Pe tăbliţă era scris cu creta meniul zilei. Scrumbie mărunţită. Peşte zburător. Cartofi noi. Bob. Fâşii de carne de porc fiartă. Sunt sigură că sensei ar fi comandat mai întâi scrumbie şi bob.

— Apropo de domnul profesor, data trecută a venit aici împreună cu o femeie frumoasă, nu-i aşa? i s-a adresat lui Satoru un bărbat gras, aşezat pe locul de lângă mine.

Satoru abia dacă a ridicat ochii de la tocător şi, fără să-i răspundă, a strigat în spate:

— Adu-mi un platou albastru!

De lângă chiuveta din spate s-a aratat un tânăr.

— Oh! a exclamat grasul de adineauri, iar Satoru i l-a prezentat pe tânăr:

— El e nou aici.

Tânărul a înclinat capul şi a spus:

— Încântat de cunoştinţă.

— Parcă seamănă puţin cu dumneavoastră, a zis clientul, iar Satoru a încuviinţat.

— E nepotul meu, a spus el şi tânărul şi-a înclinat din nou capul.

Satoru s-a apucat să aranjeze *sashimi*-ul pe platoul adus de tânărul său ajutor. Grasul l-a urmărit o vreme cu privirea pe nepot, în timp ce acesta se ducea înapoi în spate, apoi s-a concentrat asupra gustărilor din propria farfurie.

Imediat ce grasul a plecat, ceilalţi clienţi au cerut şi ei nota, astfel că bistroul s-a golit dintr-odată. Din spate se auzea cum tânărul deschide sau închide robinetul. Satoru a scos din frigider un recipient mic şi i-a mutat conţinutul pe două farfurioare. Mi-a aşezat în faţă una dintre ele.

— O reţetă făcută de soţia mea. Încearcă, te rog, a zis el şi a luat direct cu mâna, de pe cealaltă farfurioară, o bucată din „reţeta pregătită de soţie“, înfulecând-o dintr-odată.

„Reţeta“ era o pastă gelificată de igname. Avea un gust mai intens decât varianta lui Satoru şi se simţea mai mult ardei iute în ea.

— E foarte bună, am zis eu.

Satoru a încuviinţat, cu o mină plină de seriozitate, şi a mai înfulecat o bucată. Apoi a dat drumul radioului de pe etajeră. Tocmai se terminase un meci de baseball şi urmau ştirile. Reclamele se succedau întruna: de la automobile şi malluri la orez instant cu ceai verde.

— Sensei a venit des pe aici în ultima vreme? l-am întrebat eu pe Satoru cu un glas pe cât am putut de nonşalant.

— Păi…, a încuviinţat el vag.

— Domnul de adineauri parcă zicea că a trecut împreună cu o femeie frumoasă.

De această dată, mi-am căutat o voce de client obişnuit, care se bucură să mai bârfească puţin. Nu sunt întru totul convinsă că mi-a şi reuşit.

— Aşa o fi fost, nu-mi aduc bine aminte, a răspuns Satoru, cu privirea aţintită în jos.

— Hmmm, am murmurat eu. Hmmm, aşa, carevasăzică.

După aceea, nici eu, nici Satoru n-am mai zis nimic. La radio se difuza opinia unui reporter despre un ucigaş care făcuse mai multe victime într-o anumită prefectură.

— Ce fel de om poate face aşa ceva? a zis Satoru.

— Se apropie sfârşitul lumii, i-am răspuns eu.

El a ascultat cu atenţie reportajul, pentru ca în cele din urmă să spună:

— Încă de acum o mie de ani omenirea a tot crezut că se apropie sfârşitul lumii.

Din spate răzbătea chicotitul molcom al tânărului. Râdea de spusele lui Satoru sau din cu totul alt motiv – nu ştiu –, dar cert este că l-am auzit râzând pe înfundate preţ de câteva clipe.

— Nota, te rog, l-am rugat eu pe Satoru, iar el a scos un creion şi a făcut socoteala pe o bucată de hârtie.

— Mulţumesc frumos, l-am auzit spunând în spatele meu, în timp ce dădeam la o parte perdeaua de la intrare, primind în obraji adierea rece a serii.

Am închis în urmă uşa de lemn zgribulindu-mă de frig. În aer se simţea o mireasmă umedă de ploaie. Un strop m-a atins pe cap. Am iuţit pasul spre casă.

A plouat câteva zile la rând. Frunzele căpătaseră dintr-odată o culoare vie şi, cât vedeam cu ochii de la fereastra mea, totul era de un verde luxuriant. În faţa blocului era un pâlc de ulmi tineri, care creşteau unul lângă altul. Frunzişul lor strălucea verde în bătaia ploii. Marţi am primit un telefon de la Kojima.

— Nu vrei să ieşim la un film? m-a întrebat el.

— Sigur, am răspuns eu, dar la capătul celălalt al firului am auzit un oftat.

— Ce s-a întâmplat?

— Am ceva emoţii. Parcă sunt iarăşi la liceu, a zis el. Când i-am dat prima dată întâlnire unei fete, mi-am scris dinainte conversaţia, ca pe un scenariu.

Eu l-am întrebat dacă scrisese scenariul şi pentru conversaţia noastră, iar el a răspuns „Nu“, pe un ton serios.

— Dar să ştii că m-am gândit să scriu.

A rămas să ne întâlnim duminică, în Yurakucho. Kojima părea un tip clasic. După ce ieşim de la film, putem să mâncăm ceva împreună, îmi propusese el. Sunt sigură că se gândea la un restaurant scump din Ginza[1], cu specific occidental. Un loc renumit, cu tradiţie îndelungată, cu mâncare bună şi feluri deosebite, precum tocăniţă de limbă sau crochete cu brânză.

Sâmbătă după-amiază am ieşit în oraş, cu gândul să mă tund puţin pentru întâlnirea cu Kojima. Să fi fost din cauza ploii, nu ştiu, dar era mai puţină lume decât de obicei. Aşa că m-am mai plimbat puţin pe strada cu magazine, tot rotind umbrela pe umăr. Câţi ani să fi fost de când locuiam în acest cartier? După ce plecasem din casa părintească, locuisem o vreme în altă parte, dar la fel cum se întoarce somonul în apele de baştină, tot aşa m-am întors şi eu, la un moment dat, să locuiesc în cartierul copilăriei mele.

— Tsukiko! m-am auzit strigată şi când m-am întors să văd cine era, l-am văzut pe sensei.

Purta nişte cizme de cauciuc negre, lungi şi o haină de ploaie încinsă impecabil cu o curea.

— Nu ne-am mai văzut de mult.

— Da, am răspuns eu. Nu ne-am mai văzut de mult.

— Ai plecat mai devreme de la sărbătoarea florilor de cireş, nu-i aşa?

— Da, am spus eu pentru a doua oară. Dar după aceea m-am întors, am adăugat încet.

— Eu am dus-o pe domnişoara Ishino la bistroul lui Satoru.

Pesemne că nu mă auzise când spusesem că după aceea m-am întors.

— Da? Aţi fost împreună? Foarte frumos, am răspuns eu posomorâtă.

Oare de ce ori de câte ori vorbesc cu sensei ba mă posomorăsc, ba mă enervez, ba mă cuprinde o melancolie dătătoare de lacrimi? Şi nici măcar nu sunt genul care să-şi arate sentimentele pe faţă.

— Domnişoara Ishino este o persoană foarte charismatică. Chiar şi cu Satoru s-a înţeles bine din prima clipă.

„Asta pentru că Satoru lucrează în domeniul vânzărilor şi e datoria lui să se înţeleagă bine cu clienţii“, am vrut eu să zic, dar mi-am înghiţit vorbele. Astfel de cuvinte ar fi putut lăsa impresia că eram geloasă pe domnişoara Ishino, nu-i aşa? Dar nu era cazul. Nu era deloc cazul.

Sensei a început să meargă ţinându-şi drept în sus umbrela bărbătească. Paşii săi trădau încrederea că aveam să-l urmez fără nici un cuvânt. Însă eu, în loc să-l urmez, am rămas pe loc, neclintită. Sensei a mai mers o vreme singur, fără să întoarcă privirea.

— Ei, a zis sensei molcom într-un târziu, când şi-a dat seama că nu veneam după el. Ce-i cu tine, Tsukiko?

— Nu-i nimic. Sunt în drum spre coafor. Mâine am o întâlnire, nu m-am putut abţine să adaug.

— O întâlnire? Cu un bărbat? m-a întrebat sensei, vădit interesat.

— Exact.

— Da?

Sensei s-a întors lângă mine. Mă privea scrutător, drept în ochi.

— Ce fel de persoană e?

— Ce contează?

— Ai dreptate.

Sensei şi-a înclinat umbrela. De pe spiţe au început să picure stropi de ploaie. Sensei s-a udat puţin pe umeri.

— Tsukiko, m-a strigat el cu o voce deosebit de gravă, ţintuindu-mă cu privirea.

— Po-poftim?

— Tsukiko, a repetat sensei.

— Da.

— Hai să mergem la o sală de jocuri mecanice *pachinko*.

Vocea lui sensei devenea din ce în ce mai gravă.

— Acum? am întrebat eu, iar el a încuviinţat solemn din cap.

„Să mergem chiar acum, neîntârziat. Dacă nu mergem acum la *pachinko*, o să vină sfârşitul lumii“ – asta părea să transmită tonul lui. Strânsă cu uşa, am răspuns „da“:

— Dacă-i aşa, atunci să mergem la *pachinko*.

L-am urmat pe sensei pe o stradă lăturalnică de lângă zona cu magazine.

În sala de jocuri răsuna un marş clasic al marinei militare. Era însă un remix mai degrabă modern. Peste sunetul delicat al instrumentelor de suflat se suprapunea o chitară-bas. Cu siguranţa cunoscătorului, sensei şi-a croit drum printre şirurile de aparate de joc. S-a oprit în faţa unuia, l-a cercetat cu atenţie, după care a mers la un altul. Sala era ticsită de lume. Nu aveam nici o îndoială că mereu era la fel de aglomerat, fie ploaie sau vânt, fie soare.

— Tsukiko, alege-ţi şi tu un loc!

Sensei părea să se fi decis la ce aparat avea să stea. Şi-a luat portofelul din buzunarul pelerinei de ploaie şi a scos de acolo un card. L-a trecut printr-un dispozitiv aflat lângă aparatul de joc şi a primit în schimb bile în valoare de o mie de yeni, apoi a luat cardul şi l-a pus la loc în portofel.

— Veniţi des aici? l-am întrebat eu, iar el mi-a răspuns încuviinţând din cap în tăcere.

Părea complet absorbit. A tras de manetă cu putere. Prima bila a fost astfel aruncată în joc, după care au început să urce şi altele, una după alta.

Prima bilă a intrat într-unul din canale. Pe farfurie au căzut mai multe bile. Sensei a strâns maneta şi mai puternic. De câteva ori s-a întâmplat ca unele bile să treacă prin găurile de pe marginea tablei de joc, ceea ce făcea ca bilele căzute în farfurie să se înmulţească de fiecare dată.

— Sensei, aţi câştigat! i-am spus eu din spate.

Cu ochii aţintiţi la aparat, el a clătinat din cap:

— Încă nu, încă nu.

Nici n-a apucat bine să termine de vorbit, că una din bile a intrat în gaura aflată în centrul tablei de joc şi cele trei imagini din mijloc au început să se învârtă. Se învârteau în legea lor. Sensei şi-a îndreptat spatele şi a continut să lanseze calm bile în joc. Însă de data asta nu mai era aşa de uşor ca bilele să intre în case.

— Nu prea mai intră, nu-i aşa? am zis eu, iar sensei a încuviinţat.

— Poate că şi eu încep să am emoţii când se declanşează nebunia asta.

Două din imaginile de pe tabla de joc se opriseră în poziţii identice. Ultima imagine se învârtea în continuare. Exact în momentul în care părea să se oprească, începea dintr-odată să se învârtă iarăşi, nebuneşte.

— Dacă ajung toate trei la fel, e de bine? am întrebat eu.

De această dată sensei s-a întors către mine şi m-a întrebat:

— Tsukiko, tu n-ai jucat niciodată *pachinko*, nu-i aşa?

Nu, nu jucasem niciodată. Dar în şcoala primară fusesem împreună cu tata şi mă jucasem la aparatele acelea de pe vremuri, în care aruncai bilele pe rând, cu mâna. Chiar mă pricepeam.

În clipa în care am terminat de povestit, cea de-a treia imagine s-a oprit şi ea. Era la fel cu celelalte două

— Clientul de la masa numărul 132 a câştigat marele pot. Felicitääări! s-a auzit în toată sală de jocuri, iar aparatul lui sensei a început să sclipească într-un joc vibrant de lumini şi culori.

Fără să-mi arunce nici măcar o privire, sensei a rămas devotat în faţa aparatului. Şi-a încovoiat

puţin spatele, deşi nu-i stătea deloc în fire. Bilele se lansau una după alta şi cădeau înghiţite de o lalea larg deschisă în mijlocul tablei de joc. Odată cu ele, pe farfurioara de sub aparat se adunau zăngănind o mulţime de alte bile. Unul dintre angajaţii sălii de jocuri a apărut aducând un recipient pătrat, uriaş. Sensei a tras levierul de jos cu mâna dreaptă, apăsând în acelaşi timp maneta cu mâna stângă. Se străduia astfel să modifice uşor unghiul, în aşa fel încât bilele să nu mai poată cădea în interiorul lalelei.

Recipientul pătrat se umplea de bile.

— Mai e puţin şi gata, a şoptit sensei.

În clipa în care recipientul s-a umplut ochi, laleaua s-a închis şi aparatul a amuţit brusc. Sensei şi-a îndreptat din nou spinarea şi şi-a retras mâna de pe manetă.

— Aţi câştigat! am răspuns eu, iar el a dat din cap, cu privirea aţintită în faţă.

A scos un oftat adânc.

— Nu vrei să încerci şi tu, Tsukiko? s-a întors el către mine. E ca un studiu de sociologie.

Am ajuns acum să fac şi studii de sociologie. Tipic pentru sensei! M-am aşezat la un aparat, lângă el.

— Trebuie să-ţi cumperi bile, m-a spus sensei, aşa că mi-am cumpărat o cartelă pe care am introdus-o timid în aparat şi am primit în schimb bile în valoare de 500 de yeni.

Urmând exemplul lui sensei, mi-am îndreptat spatele şi am tras de manetă cât am putut de bine, dar nu mi-a intrat nici o bilă. Cât ai zice peşte, s-au dus pe apa sâmbetei cinci sute de yeni. Am mai cumpărat o cartelă şi am luat din nou bile. De această dată am încercat să trag de manetă în diverse unghiuri. Lângă mine, sensei trăgea întruna, cu îndemânare. Imaginile din mijloc nu începuseră să se învârtă, dar bilele intrau mereu în case, cu câte un clinchet. Când mi s-a terminat şi următorul set de bile de cinci sute de yeni, am renunţat. Pe aparatul lui sensei, imaginile din mijloc începuseră din nou să se învârtă.

— Oare se vor alinia iarăşi? am întrebat eu, dar sensei a clătinat din cap.

— Mai degrabă nu. Probabilitatea este doar una la câteva mii.

După cum anticipase sensei, imaginile s-au oprit în poziţii diferite. Sensei continua să lanseze bile, sporind treptat numărul lor, apoi s-a ridicat să verifice dacă numărul bilelor care ieşeau erau identic cu numărul celor pe care le lansa. A ridicat fără efort recipientul plin cu bile şi s-a îndreptat spre casă. După ce angajaţii sălii de jocuri au numărat câte bile câştigase, sensei s-a dus în colţul unde erau expuse premiile.

— Nu vreţi să le schimbaţi pe bani?

La întrebarea mea, sensei m-a privit lung.

— Tsukiko, ţinând cont că nu joci *pachinko*, te pricepi destul de bine,.

— Da, din auzite, am răspuns eu.

Sensei a izbucnit în râs. Credeam că premiile de *pachinko* se rezumau la ciocolată, dar acolo aveau o gamă largă de produse, de la maşini de gătit electrice până la cravate. Sensei le-a cercetat

pe fiecare în parte, cu mare atenţie. În cele din urmă, a ales un aspirator portabil şi a dus cutia la casă. Restul de bile rămase l-a schimbat pe ciocolată.

— Ciocolata ţi-o dau ţie, Tsukiko.

În faţa sălii de jocuri, sensei mi-a întins cele vreo zece tablete de ciocolată.

— Păstraţi şi dumneavoastră câteva.

Am răsfirat tabletele de ciocolată ca pe nişte cărţi de joc, iar sensei a luat trei din ele.

— Aţi jucat *pachinko* şi cu domnişoara Ishino? l-am întrebat eu într-o doară.

— Poftim? a zis el, făcând ochii mari. Nu ai fost tu cea care a dispărut atunci cu un tânăr? a replicat sensei.

— Poftim?

Era rândul meu să fac ochii mari.

— Sensei, vă pricepeţi la *pachinko*, bravo!

La auzul vorbelor mele, sensei a făcut o faţă aspră.

— Nu se cade să joci jocuri de noroc, dar *pachinko*, deşi este tot un joc de noroc, mă distrează.

Zicând acestea, sensei şi-a potrivit cu grijă la subsuoară cutia cu aspiratorul portabil. Mergând umăr la umăr, ne-am întors pe străduţa cu magazine de unde plecaserăm.

— Vrei să trecem puţin pe la bistroul lui Satoru, să bem ceva?

— Da, putem să trecem. Nu aveai o întâlnire mâine?

— Ba da, dar este în regulă.

— Sigur?

— Sigur.

Aşa am şuşotit tot drumul.

„Da, este în regulă“, am repetat eu în sinea mea şi l-am urmat pe sensei.

Frunzele deja nu mai erau doar înmugurite, ci crescuseră verzi şi stufoase. Mergeam agale împreună cu sensei, sub o singură umbrelă. Braţul lui îmi atingea din când în când umărul. Ţinea umbrela ridicată, perfect dreaptă.

— Oare Satoru mai ţine deschis şi la ora asta? am întrebat eu.

— Dacă nu, putem să ne mai plimbăm puţin, a răspuns sensei.

— Atunci, hai să ne plimbăm, am zis eu, cu ochii la umbrela lui sensei.

— Hai! a zis sensei cu un aer hotărât, potrivit cu marşul din sala de jocuri.

Ploaia se rărise într-o bură. O picătură mică mi-a alunecat liniştită pe obraz. Am dat să mi-o şterg cu palma, dar sensei m-a fulgerat cu privirea.

— Tsukiko, n-ai nici o batistă la tine?

— Ba da, dar nu m-am mai obosit s-o scot.

— Ce ţi-e şi cu fetele din ziua de azi!

Am mărit pasul, ca să ţin ritmul cu sensei. Cerul începea să se limpezească şi păsările, să cânte.

Ploaia stătea să se oprească, dar sensei ţinea mai departe, neabătut, umbrela deschisă. Cu ea ridicată deasupra noastră şi cu paşi nespus de calmi, ne plimbam împreună pe străduţa cu magazine.

1. Situat în centrul capitalei nipone, cartierul Ginza este considerat cel mai scump şi mai elegant din Tokio, fiind sediul multor magazine şi restaurante renumite şi exclusiviste.

Tunet de primăvară

Kojima m-a invitat într-o excursie.

— Ştiu un han japonez unde se mănâncă extraordinar, mi-a zis el.

— Se mănâncă extraordinar, l-am îngânat eu, iar el m-a aprobat, cu o expresie de elev silitor.

Când era mic, sunt sigură că îi stătea bine cu o tunsoare de băiat cuminte.

— Se apropie sezonul păstrăvului.

— Hmmm, am răspuns eu.

Un han tradiţional japonez cu bucătărie de cea mai înaltă clasă. Un astfel de mediu i se potrivea ca o mănuşă lui Kojima.

— Nu vrei să dăm o fugă, până nu începe sezonul ploios?

Când sunt împreună cu Kojima, îmi vin mereu în minte cuvintele „om în toată firea“.

Mai exact, la şcoala primară Kojima fusese, desigur, un copil. Un băieţel ars de soare, cu picioare subţiri. În liceu fusese un adolescent tipic, pe punctul de a se lepăda de pielea de puber şi de a trece în cea de tânăr. La facultate, nu încape îndoială că fusese un tânăr în toată puterea cuvântului. Parcă îl văd. Apoi, de pe la vreo treizeci de ani, Kojima s-a transformat într-un om în toată firea. Nu încape nici o îndoială că aşa a fost.

Comportamentul său este potrivit cu vârsta. Pentru el timpul s-a scurs în mod egal, după cum tot în mod egal i s-au dezvoltat şi trupul, şi sufletul.

Spre deosebire de mine: probabil că eu nici acum nu sunt încă „un om în toată firea“. În şcoala primară eram foarte matură pentru vârsta mea. Însă în gimnaziu şi în liceu, odată cu trecerea timpului, mai degrabă mi-am pierdut din maturitate. Înaintând apoi şi mai mult în vârstă, am ajuns un copil. Se vede treaba că sunt genul care nu se împacă deloc bine cu timpul.

— Şi dacă începe sezonul ploios, nu mai putem merge? am întrebat eu.

— Da, dar o să ne plouă, a răspuns Kojima prompt.

— Şi ce dacă? Doar o să ne luăm umbrelă, am zis eu făcându-l pe Kojima să râdă.

— Uite, eu te invit să mergem într-o excursie doar noi amândoi. Înţelegi, nu? mi-a spus el privindu-mă drept în ochi.

— Hmmm, păstrăv.

Bineînţeles, îmi dădeam prea bine seama că mă invita să merg cu el într-o excursie. La fel de bine cum îmi dădeam seama şi de faptul că nu îmi suna chiar aşa de rău să merg cu el. Şi cu toate acestea, de ce oare simţeam nevoia să mă eschivez, în loc să-i răspund clar?

— Păstrăvii sunt pescuiţi într-un râu din apropiere. În plus, legumele din partea locului sunt şi ele foarte gustoase, mi-a explicat el pe îndelete.

Cu toate că mă simţea că ezit, avea o atitudine senină, de parcă nici n-ar fi băgat de seamă eschivările mele.

— Castraveţi proaspăt culeşi din grădină, tocaţi şi amestecaţi cu pulpă de prună. Vinete fragede tăiate în felii subţiri, fripte şi asezonate cu sos de soia cu ghimbir. Varză murată în tărâţe de orez. Numai feluri pregătite ca acasă, doar că prospeţimea legumelor face într-adevăr diferenţa, a continuat Kojima să-mi explice. Pregătesc ce culeg în ziua respectivă de pe ogorul lor. Şi pasta *miso*, şi sosul de soia sunt tot produse locale. Sunt sigur că ţi-ar plăcea, gurmandă cum te ştiu, a zis Kojima râzând.

Îmi plăcea râsul lui. Îmi venea să-i răspund „Hai să mergem!“. Dar nu am făcut-o.

— Hmmm, păstrăv, legume – am murmurat în schimb, evaziv.

— Dă-mi de ştire, dacă te hotărăşti. O să fac rapid rezervarea, a zis el cu naturaleţe, în timp ce comanda încă un rând.

Ne aflam aşezaţi pe scaune, la tejghea, în Bar Maeda. Era cam a cincea oară când mă întâlneam acolo cu Kojima. El ronţăia seminţe dintr-o farfurioară plină ochi, din care am luat şi eu câteva şi am început să mănânc. În linişte, Maeda a aşezat în faţa lui Kojima un whisky Four Roses îndoit cu apă minerală.

De fiecare dată când vin în Bar Maeda împreună cu Kojima, am senzaţia că locul acesta nu mi se potriveşte. Piese clasice de jazz susurând în surdină. Tejgheaua – lustruită impecabil. Paharele de sticlă, curate ca lacrima. Un vag iz de tutun şi un zumzet moderat. Totul absolut ireproşabil. Ceea ce pe mine mă stânjeneşte.

— Ce bune sunt seminţele, am zis eu luând încă vreo două.

Kojima îşi bea calm paharul de whisky. Mi-am atins şi eu puţin buzele de paharul din faţa mea. Un martini ireproşabil.

Am lăsat paharul din mână, cu un oftat. Sticla era rece şi avea suprafaţa uşor aburită.

— Mai e puţin şi vine sezonul ploios, a zis sensei.

— Aşa este, a răspuns Satoru.

Tânărul său nepot a aprobat şi el din cap. Devenise de-al casei.

Sensei i s-a adresat tânărului şi a comandat un păstrăv. Băiatul a răspuns „Vine!“ şi s-a retras în spate. La scurt timp, a început să se simtă miros de peşte fript pe grătar.

— Sensei, vă place păstrăvul? am întrebat eu.

— În general, îmi place peştele. Şi cel de apă sărată, şi cel de apă dulce, a zis sensei.

— Deci vă place păstrăvul.

Sensei s-a uitat la mine.

— Tsukiko, ai vreo problemă cu păstrăvul? a spus el privindu-mă în ochi.

— Nu, deloc, am răspuns eu luată pe nepregătite, aţintindu-mi ochii în pământ.

Sensei s-a uitat la mine în continuare, preţ de câteva clipe. Mă scruta, înclinându-şi întrebător capul.

Tânărul a ieşit din spate, cu păstrăvul fript aşezat pe o farfurie. Îl servea cu oţet de iarbă roşie.

— Verdele oţetului este în ton cu aerul umed din timpul sezonului ploios, a şoptit sensei la vederea peştelui.

Satoru a râs şi a zis:

— Parcă aţi recita o poezie, domnule profesor!

— Nu e nici o poezie, este pur şi simplu impresia mea, a răspuns sensei.

Apoi a început să mănânce desprinzând frumos carnea de pe oase cu beţişoarele. Sensei avea întotdeauna maniere elegante la masă.

— Sensei, dacă tot vă place păstrăvul aşa de mult, nu v-aţi gândit să mergeţi să-l încercaţi la un han de munte cu apă termală?

La întrebarea mea, sensei a ridicat din sprâncene.

— Nu merg nicăieri special ca să mănânc păstrăv, a răspuns sensei coborându-şi sprâncenele la loc. Ce-i cu tine, Tsukiko? Hotărât lucru, astăzi nu pari a fi în apele tale.

„Kojima m-a invitat să mă duc cu el într-o excursie“ – eram eu cât pe ce să spun cu voce tare. Dar bineînţeles că n-am zis nimic. Sensei îşi golea ceşcuţa de sake într-un ritm ideal. Când bea, lua doar o înghiţitură. Apoi bea din nou, după care iar făcea o pauză. În schimb, eu îmi goleam ceşcuţele mult mai repede decât de obicei. Îmi turnam şi beam; beam şi îmi turnam din nou. Eram deja la a treia sticluţă de sake.

— Tsukiko, ai păţit ceva? m-a întrebat sensei.

Am clătinat din cap involuntar.

— N-am păţit nimic. N-am păţit nimic. Ce să păţesc?

— Dacă n-ai păţit nimic, atunci nu e nevoie să negi cu atâta vehemenţă.

Din păstrăv nu mai rămăsese decât scheletul. Sensei zgândărea cu beţişoarele ansamblul acela fragil de oase. Carnea fusese desprinsă de pe ele cu mare pricepere.

— Păstrăvul a fost delicios, i-a spus sensei lui Satoru.

— Mulţumesc, a răspuns acesta.

Eu m-am grăbit să-mi golesc ceşcuţa. Cu o expresie plină de reproş, sensei îmi urmărea cu privirea mâna cu care îmi duceam ceaşca la gură.

— Ajunge cât ai băut astăzi, Tsukiko, a zis el blând.

— Lăsaţi-mă, vă rog, în pace, am răspuns eu şi mi-am umplut din nou ceaşca.

Am băut-o pe nerăsuflate. Şi cea de-a treia sticluţă de sake era acum goală.

— Încă una, i-am cerut eu lui Satoru.

— Sake, a strigat el scurt spre cel din spate.

— Tsukiko, a zis sensei încercând să mă cerceteze cu privirea, dar eu mi-am întors faţa de la el.

— Acum, dacă tot ai dat comanda, nu o mai poţi anula, dar străduieşte-te să nu o bei pe toată, a spus el pe un ton mai apăsat decât îi era obiceiul.

Zicând acestea, m-a bătut pe umăr.

— Da, am răspuns eu încet.

Alcoolul începuse brusc să-şi facă efectul.

— Sensei, mai bateţi-mă puţin, vă rog, am zis eu abia articulând cuvintele.

— Tsukiko, astăzi eşti un copil răsfăţat.

Sensei a râs şi m-a bătut uşor pe umăr de câteva ori.

— Eu sunt mereu un copil răsfăţat. De când mă ştiu am fost aşa, am zis eu atingând cu degetele scheletul păstrăvului rămas în farfuria lui sensei.

Oasele se îndoiau moi. Sensei şi-a luat mâna de pe umărul meu şi a dus molcom cupa la gură. Pentru o clipă, m-am lăsat peste umărul lui. După care m-am desprins ca arsă. Nu ştiu dacă băgase sau nu de seamă că eu mă sprijinisem de el, cert este că şi-a dus încă o dată cupa la gură, fără nici un cuvânt.

Când mi-am revenit, eram acasă la sensei.

Se pare că mă întinsesem direct pe *tatami*. Deasupra mea se afla măsuţa pliantă şi drept în faţă se vedeau picioarele lui sensei.

— Oh, am zis eu ridicându-mă.

— Te-ai trezit? a zis sensei.

Şi storurile, şi uşile glisante erau deschise. Răcoarea nopţii năvălea înăuntru. Mi-era puţin frig. Pe cer se desluşea, buimacă, luna. O lună învăluită într-o aură groasă.

— Am dormit? am întrebat eu.

— Ai dormit, a râs sensei. Ai dormit mult şi bine.

M-am uitat la ceas. Era puţin trecut de miezul nopţii.

— N-am dormit chiar atât de mult. Doar o oră.

— Să dormi o oră într-o casă străină este destul de mult, a râs iarăşi sensei.

Era mai roşu în obraji decât de obicei. Oare băuse tot timpul cât eu dormisem?

— Cum de-am ajuns aici?

La întrebarea mea, sensei a făcut ochii mari.

— Nu-ţi aduci aminte? Doar ai cerut tu singură, în gura mare: să vii aici, să vii aici.

— Aşa am făcut? am zis eu şi m-am întins din nou pe *tatami*.

Pe obraz îmi rămăsese întipărită împletitura rogojinii. Părul mi se răsfira încâlcit pe *tatami*.

Întinsă, priveam norii alergând pe cerul nopţii. „Nu vreau să merg în excursie cu Kojima“ – mi-a răsărit clar un gând în minte. Aşa cum eram, cu ochiurile rogojinii încă întipărite adânc pe obraz, m-am gândit la senzaţia nelămurită de stânjeneală pe care o simţeam când eram împreună cu Kojima, acea stânjeneală care nu dispărea cu nici un chip.

— Aici mi-a rămas urmă de la *tatami*, i-am spus lui sensei, aşa întinsă pe jos.

— Unde? m-a întrebat el ocolind măsuţa şi venind lângă mine.

— Da, a rămas o urmă adâncă, ai dreptate, a spus el şi mi-a atins uşor obrazul.

Avea degetele reci. Sensei mi se părea mai mare ca de obicei. Probabil din cauză că mă uitam la el de jos în sus.

— Tsukiko, ai obrajii calzi.

Degetele sale îmi atingeau în continuare obrazul. Norii fugeau repede pe cer. Uneori luna se ascundea de tot după nori, pentru ca în clipa următoare să se arate din nou vederii cu câte un crâmpei.

— Sunt cherchelită, de aceea ard, am răspuns eu.

Sensei tremura imperceptibil.

— Şi dumneavoastră sunteţi cherchelit, sensei? Nu vreţi să mergem undeva împreună? am întrebat eu.

— Unde să mergem?

— De exemplu, la un han unde se serveşte păstrăv bun.

— Îmi ajunge păstrăvul de la bistroul lui Satoru.

Sensei şi-a retras degetele de pe obrazul meu.

— Atunci, la vreun izvor termal de la munte?

— N-am nevoie să merg până la munte, îmi ajunge acest spa din colţ.

Sensei s-a aşezat lângă mine cu picioarele sub el. Acum nu mai tremura. Stătea cu spatele drept, ca de obicei.

— Haideţi să mergem undeva doar noi doi, am zis eu ridicându-mă de jos şi privindu-l pe sensei drept în ochi.

— Nu merg nicăieri, a răspuns sensei privindu-mă şi el drept în ochi.

— Ba eu vreau să mergem!

Eram oare încă ameţită? Nici măcar eu nu înţelegeam decât jumătate din ce bolboroseam. Adevărul este că de fapt înţelegeam tot, dar în sinea mea mă prefăceam că nu sunt decât pe jumătate conştientă de ceea ce spuneam.

— Tsukiko, unde putem noi doi să mergem?

— Eu pot să merg oriunde cu dumneavoastră, am ţipat eu.

Norii fugeau iute pe cerul nopţii. Vântul se înteţise şi el. Aerul era greu de umezeală.

— Tsukiko, linişteşte-te! a zis sensei domol.

— Dar sunt foarte liniştită.

— E timpul să te duci acasă şi să te culci.

— Nu vreau să mă întorc acasă!

— Nu fi neînţelegătoare.

— Dar nu sunt deloc neînţelegătoare! Sensei, să ştiţi că eu vă iubesc.

Cum am rostit vorbele acelea, pe dată mi-am simţit pântecul cuprins de o căldură arzătoare.

Am greşit. Un om în toată firea nu trebuie să spună în gura mare cuvinte care îi pun în încurcătură pe ceilalţi. Nu e bine să rostească aşa, pur şi simplu, vorbe care nu-i mai permit să se salute a doua zi, cu zâmbetul pe buze, cu cei faţă de care le-a rostit.

Dar eu le spusesem şi nu le mai puteam lua înapoi. Asta fiindcă eu nu sunt un om în toată firea, aşa cum este Kojima. Eu n-am să pot fi un astfel de om în vecii vecilor.

— Sensei, să ştiţi că eu vă iubesc, am repetat, ca să pun punctul pe „i“.

Sensei mă privea mut de uimire.

În depărtare s-a auzit un tunet. După o clipă, printre nori a strălucit o lumină. Probabil un fulger. Peste câteva momente a răsunat un alt tunet.

— Vezi, dacă spui ciudăţenii, Tsukiko? Se schimbă vremea, a şoptit sensei ieşind pe verandă.

— Dar nu spun ciudăţenii, am ripostat eu.

Sensei a zâmbit amar.

— O să vină furtuna, a spus sensei închizând storurile cu zgomot.

Nu se închideau ermetic. A închis şi uşile. Fulgerele se ţineau lanţ. Tunetele se auzeau şi ele din ce în ce mai aproape.

— Sensei, mi-e frică, am zis eu şi m-am tras lângă el.

— Nu ai de ce să te temi. Sunt doar nişte descărcări electrice, a răspuns sensei calm, încercând în acelaşi timp să evite apropierea mea.

Eu m-am tras şi mai aproape de el.

— Sinceră să fiu, mie chiar mi-e frică de fulgere. Nu îmi trece prin cap să încerc ceva. Doar că mi-e foarte frică, am îngăimat eu printre dinţi.

Tunetele se înteţiseră deja straşnic. O dată luminau ca ziua, pentru ca în clipa următoare să răsune câte un tunet asurzitor. Începuse şi ploaia. Se auzea cum bătea cu putere, de-a curmezişul, în storurile lăsate.

— Tsukiko.

Sensei mă cerceta cu privirea. Eu stăteam lângă el, înlemnită de spaimă, cu mâinile peste urechi.

— Ţie chiar ţi-e frică.

Am încuviinţat pe tăcute. Sensei m-a privit lung, cu o expresie serioasă, după care a izbucnit în râs.

— Ce tânără ciudată mai eşti şi tu! a râs el amuzat. Vino mai aproape. Am să te iau în braţe.

Sensei m-a tras lângă el. Mirosea a alcool. Dinspre pieptul lui se ridica un damf dulce de sake. Aşa cum stătea, aşezat cu picioarele sub el în stil tradiţional japonez, sensei mi-a aşezat capul pe genunchii lui şi m-a îmbrăţişat strâns.

— Sensei, am zis eu, cu un glas ca un oftat.

— Tsukiko, a răspunse sensei cu o voce nemaipomenit de limpede, atât de tipică lui. Copiii nu trebuie să-şi închipuie tot felul de grozăvii. Oamenii în toată firea care se tem de tunete nu sunt, de fapt, decât nişte copii.

Sensei râdea în hohote. Tunetele care se prăvăleau în clipa aceea s-au suprapus peste râsetul lui.

— Sensei, eu chiar am vorbit serios când am zis că vă iubesc, am zis eu de pe genunchii lui, dar cuvintele mele s-au pierdut toate până la unul, înghiţite de tunete şi de râsete, şi nu i-au mai ajuns la urechi.

Tunetele şi fulgerele se înteţeau. Ploaia cădea şfichiuitoare. Sensei continua să râdă. Eu stăteam cu capul în poala lui sensei, complet pierdută. Oare ce-ar fi zis Kojima dacă ne-ar fi văzut aşa?

Totul era mai mult sau mai puţin absurd. Eu – spunându-i verde în faţă lui sensei că îl iubesc; sensei, rămânând îngrozitor de calm la declaraţia mea şi refuzând să-mi răspundă, tunetele şi fulgerele iscate pe neaşteptate, umiditatea tot mai chinuitoare din camera acum închisă şi cu storurile coborâte – toate acestea mi se păreau ca într-un vis.

— Sensei, ăsta e cumva un vis? am întrebat eu.

— Pare, într-adevăr, un vis. Aşa o fi, a răspuns el amuzat.

— Dacă e un vis, atunci când o să mă trezesc din el?

— Asta nu ştiu.

— Aş vrea să nu mă mai trezesc din visul ăsta.

— Dar, dacă e un vis, mai devreme sau mai târziu tot o să ne trezim din el.

Un tunet năprasnic a răsunat bubuitor imediat după o străfulgerare, făcându-mă să înlemnesc. Sensei mă mângâia pe spate.

— Nu vreau să mă trezesc din vis, am zis eu încă o dată.

— Bine, a răspuns sensei.

Ploaia bătea fără milă pe acoperiş. Eu zăceam înlemnită de spaimă în poala lui sensei. El mă mângâia mai departe pe spinare, cu blândeţe.

Pe insulă

partea întâi

Şi uite-aşa se face că în cele din urmă am ajuns aici.

Într-un colţ al camerei stătea aşezată servieta lui sensei. Eterna lui servietă.

— V-a încăput tot bagajul în servieta aceasta? l-am întrebat eu, în trenul care ne-a adus aici.

El a confirmat cu o înclinare a capului.

— Aici încap, fără probleme, haine pentru vreo două zile.

— Da? am zis eu.

Sensei îşi ţinea uşor cu mâna servieta pe genunchi, lăsându-se legănat în ritmul trenului. Laolaltă cu servieta, se clătina şi el sacadat, în faţă şi în spate.

Luaserăm trenul împreună, ne urcaserăm pe feribot împreună, suiserăm dealul de pe insulă împreună şi tot împreună ajunseserăm la pensiunea unde ne aflam acum. Cum de se hotărâse până la urmă sensei să vină într-o excursie, cu mine? Oare cedase insistenţelor mele din seara cu pricina – seară ce deschisese sezonul ploios, cu tunete şi fulgere? Sau se răzgândise dintr-odată, stând liniştit în aşternutul său, în camera alăturată încăperii unde stăteam eu însămi, întinsă liniştit în aşternutul pentru oaspeţi pe care el mi-l aşezase amabil după ce furtuna se mai domolise? Ori poate – pur şi simplu şi fără vreun motiv anume – îl năpădise brusc un chef nebun să meargă într-o excursie?

— Tsukiko, nu vrei să mergem pe insulă sâmbăta viitoare? mă invitase el din senin.

Eram în drum spre casă, după ce ieşiserăm din bistroul lui Satoru. Strada era udă, ploaia cădea necontenit. Câteva bălţoace oglindeau lumina becurilor şi dădeau impresia că plutesc albe în noapte. Sensei nu se obosea să ocolească lacurile formate de ploaie, ci înainta drept prin ele. Eu mă înclinam când încolo, când încoace, tot încercând să le ocolesc. Aşa că nu înaintam la fel de repede ca el.

— Poftim? răspunsesem eu.

— N-ai zis tu deunăzi să mergem undeva într-o drumeţie?

— Drumeţie, repetasem eu prosteşte cuvântul folosit de sensei.

— Ştiu o insulă unde odinioară mă duceam mai mereu.

O insulă pe care sensei o vizita adesea.

— Cu un anume scop, şoptise el.

— Cu ce scop? îl întrebasem eu.

Însă el nu-mi răspunsese. În schimb, iuţise pasul şi mai mult.

— Dacă eşti ocupată, mă duc singur.

— Merg, merg! răspunsesem eu repede.

Şi uite-aşa se face că am ajuns aici.

Pe insula pe care sensei o vizita înainte „mai mereu“. La o mică pensiune. Sensei – cu servieta lui cea de toate zilele. Eu – cu o valiză nou-nouţă, pe care o cumpărasem special pentru această excursie. Amândoi. Împreună. Dar în camere separate. La sugestia fermă a lui sensei, eu am luat o cameră cu vedere la mare, iar el – una care dădea spre zona interioară, muntoasă, a insulei.

Nici nu mi-am aşezat bine bagajele în firida din camera cu vedere la mare care îmi fusese dată, că m-am şi dus să bat la uşa lui sensei. Cioc-cioc. Cioc-cioc. Deschideţi uşa, iezii mei, sunt mama voastră. Nu sunt lupul. Doar am lăbuţele albe.

Fără să se uite la lăbuţele mele, sensei a deschis uşa, pur şi simplu.

— Hai să bem un ceai! mi-a zâmbit el poftindu-mă înăuntru.

I-am zâmbit şi eu, la rândul meu.

Camera lui sensei părea un pic mai îngustă decât a mea. Avea aceeaşi suprafaţă, de şase *jō*, dar dădea spre munte – probabil că asta era cauza.

— Nu vreţi să veniţi în camera mea? E foarte plăcut, se vede marea, am zis eu, dar sensei a clătinat din cap.

— Nu se cuvine ca un domn să dea buzna în camera unei doamne.

— Aha, am răspuns eu.

„În camera mea puteţi să daţi buzna“, am vrut să adaug, dar mi-am închipuit că sensei n-avea să guste gluma mea, aşa că m-am abţinut.

Cu ce gând mă invitase sensei în excursie cu el? Nu aveam nici cea mai vagă idee. Când am acceptat să-l însoţesc, nu şi-a schimbat câtuşi de puţin expresia feţei, iar în tren, tot drumul fusese acelaşi sensei dintotdeauna. Chiar şi acum, sorbindu-şi ceaiul, avea exact aceeaşi atitudine ca atunci când tejgheaua lui Satoru era ocupată şi ne aşezam faţă în faţă, la vreo măsuţă.

Şi cu toate acestea, iată-ne aici, noi doi împreună.

— Mai doriţi o ceaşcă? am întrebat eu veselă.

— Da, te rog frumos, a răspuns sensei, iar eu, cu o mină şi mai veselă, am umplut ceainicul cu apă fierbinte.

Dinspre munţi răsunau ţipete de pescăruşi. Strigătele lor se auzeau gălăgioase şi agresive. La

ceasul acela liniştit al serii, de-a lungul şi de-a latul întregii insule păreau că zboară pescăruşi.

— Vom face un tur de jur-împrejurul insulei.

Zicând acestea, sensei se încălţa în holul pensiunii[1]. Eu am dat să-mi pun o pereche de sandale care aveau numele hanului scris cu marker pe ele, dar el m-a oprit.

— Insula asta are mai multe povârnişuri decât lasă impresia, a zis sensei arătându-mi dulăpiorul de pantofi, unde îmi aşezasem frumos încălţările la venire.

Aveam o pereche de pantofi cu puţin toc. Încălţată cu ei, ajungeam cu creştetul la nivelul ochilor lui sensei.

— Dar pantofii ăştia nu prea sunt potriviţi pentru căţăratul pe munte, i-am răspuns eu, ceea ce l-a făcut pe sensei să se încrunte uşor.

Atât de uşor, încât nimeni altcineva n-ar fi băgat de seamă. Însă mie, de la o vreme, nu-mi mai scăpau nici cele mai subtile schimbări de expresie de pe chipul său.

— Sensei, nu faceţi faţa asta!

— Ce fel de faţă?

— Ca şi cum v-ar fi deranjat ceva.

— Dar nu mă deranjează absolut nimic, Tsukiko.

— Ba vă deranjează.

— Nu e adevărat.

— Orice s-ar spune, eu ştiu că vă deranjează ceva.

Devenise un schimb absurd de replici. Am încălţat o pereche de sandale de la han şi l-am urmat pe sensei. El înainta agale, cu mâinile goale şi cu spatele perfect drept, acoperit cu o vestă.

Ceasul liniştit al serii trecuse deja şi afară bătea un vânticel slab. În largul mării, la orizont, se adunaseră nori grei. Gata să se scufunde în mare, soarele se revărsa într-un roşu-pal peste întreg plafonul de nori.

— Cam cât durează un tur complet al insulei ăsteia? am întrebat eu, abia trăgându-mi sufletul pe o pantă.

La fel ca atunci când fusesem cu Satoru la cules de ciuperci, sensei nu dădea nici cel mai mic semn că i-ar fi fost greu. Suia coastele pieptişe ale insulei cu mare uşurinţă.

— La pas, se face cam o oră.

— La pas?

— Dar la pasul tău, Tsukiko, probabil că se fac chiar trei ore.

— Trei ore?

— Ar trebui să faci mai multă mişcare, Tsukiko.

Sensei urca netulburat. Renunţând să ţin pasul cu el, m-am oprit în mijlocul drumului, privind marea. Soarele în asfinţit se apropia de apă. Lumina se aprindea din ce în ce mai roşiatică, irumpând prin norii grei. Oare cum se numea locul ăsta? Şi ce naiba căutam eu aici, pe coasta unui

deal, într-un sat de pescari înconjurat de apă? Silueta lui sensei se tot îndepărta, urcând mereu înaintea mea. Nu ştiu de ce, dar spinarea lui mi se părea rece şi distantă. Cu toate că veniserăm împreună în excursia asta – fie ea şi o excursie de doar două zile –, sensei, aşa cum se tot îndepărta de mine, începea să mi se pară o fiinţă străină.

— Linişteşte-te, Tsukiko! a zis sensei întorcându-se spre mine.

— Poftim? am strigat eu din josul dealului, iar sensei mi-a făcut cu mâna.

— Urcă dealul şi o să vezi că nu mai avem mult.

— Aşa de mică e insula asta? Urci dealul şi gata, ai terminat de făcut turul ei? am întrebat eu, iar sensei mi-a făcut din nou cu mâna.

— Tsukiko, ia gândeşte-te mai bine. Nu are cum să fie aşa.

— Dar aţi spus…

— Cum să facem turul, când tu nu ai antrenament deloc şi, pe deasupra, mai eşti încălţată şi cu sandale?

Tot nu-i trecuse: avea el ce avea cu sandalele.

— Hai mai repede, nu mai pierde vremea acolo! m-a zorit sensei.

Eu însă mi-am ridicat capul.

— Dar unde tot vreţi să ajungem?

— Nu mai bombăni întruna, haide odată!

Sense urcase dealul cât ai zice peşte. Înspre vârf, costişa devenea şi mai abruptă şi se urca mergând roată în jurul dealului. Pe sensei nu-l mai vedeam. Grăbită, mi-am potrivit şi mai bine sandalele în picioare şi am luat-o după el.

— Sensei, aşteptaţi-mă, vă rog. Vin şi eu. Vin acum, spuneam urcând în urma lui.

Când am ajuns la capătul costişei, eram deja în vârf. De jur-împrejur se deschidea larg un platou. De-a lungul potecii care venea de pe coasta dealului creşteau copaci înalţi şi deşi. La poalele copacilor, câteva case erau adunate într-un sătuc. Fiecare casă avea chiar şi un petec de pământ pe care creşteau roşii şi castraveţi. Lângă ogoare se găseau nişte coteţe împrejmuite cu plasă groasă de sârmă, de unde se auzea cotcodăcit de păsări.

Dincolo de case era un mic iaz. Poate din cauză că se lăsa înserarea şi totul se întuneca în jur, iazul era cufundat într-un verde-închis. Sensei se oprise la marginea lui, aşteptându-mă.

— Tsukiko, pe aici!

Cum stătea cu amurgul în spatele său, şi chipul, şi trupul îi erau învăluite în cel mai profund întuneric. Nu puteam să-i desluşesc deloc expresia feţei. Am mers până la el, târându-mi picioarele încălţate în sandale.

Iazul era acoperit cu tot felul de zambile de apă şi alge plutitoare. Câteva insecte pluteau uşor la suprafaţă. Acum, când mă aflam chiar lângă sensei, puteam să-i văd chipul. Avea o mină netulburată, ca luciul apei.

— Mergem? a zis sensei şi a păşit înainte.

Era un iaz mic. Drumul înainta de jur-împrejurul său, de această dată puţin înclinat. Copacii înalţi începeau să facă loc tufişurilor, de o parte şi de alta a drumului. Poteca începu să se îngusteze, iar pavajul să se reducă la câteva petice[2].

— Am ajuns.

Pavajul dispăruse cu totul şi în locul lui acum se vedea pământul complet descoperit. Sensei a luat-o agale pe poteca de ţară. Eu l-am urmat, bătând pământul gol cu sandalele mele.

În faţa ochilor ni se deschidea un mic cimitir.

Printre pietrele de mormânt de la intrare era curat şi îngrijit, dar mai departe, în locurile cu pietre fusiforme şi morminte vechi, acoperite de muşchi, năpădiseră buruienile. Călcând peste bălăriile crescute până la genunchi, sensei înainta prin cimitir.

— Sensei, încotro mergeţi? l-am strigat eu.

El s-a întors către mine şi mi-a zâmbit. Un surâs îngrozitor de blând.

— Acum ajungem. Iată, aici este, a spus el şi a îngenuncheat în faţa unei mici pietre funerare.

Deşi nu era acoperită de muşchi în aceeaşi măsură ca pietrele mai vechi din jurul ei, acea piatră micuţă începea şi ea să fie acoperită cu muşchi jilav. În faţa ei se găsea un bol ciobit, pe jumătate plin cu apă. Probabil apă de ploaie. Un tăune bâzâia în zbor deasupra capetelor noastre.

Ghemuit în faţa pietrei, sensei şi-a împreunat palmele, în semn de rugăciune. A închis ochii şi s-a rugat nemişcat. Tăunele ateriza când pe creştetul meu, când pe al lui sensei. Eu îl uşuiam de fiecare dată, dar sensei nici măcar nu-l lua în seamă, văzându-şi mai departe de rugăciunea lui.

Într-un târziu, sensei şi-a dezlipit palmele şi s-a ridicat în picioare. S-a uitat la mine.

— Este mormântul vreunei rude de-a dumneavoastră? am întrebat eu.

— Nu tocmai rudă, a răspuns el în doi peri.

Tăunele s-a oprit pe creştetul lui sensei. De această dată, sensei şi-a scuturat de câteva ori capul, vădit deranjat. Tăunele şi-a luat zborul, nedumerit.

— Este mormântul soţiei mele.

— Poftim? am zis cu glas gâtuit.

Sensei a zâmbit iarăşi. Un surâs îngrozitor de blând.

— A murit pe insula asta.

După ce fugise de lângă el, ajunsese în cele din urmă în satul-port de unde porneşte feribotul care face legătura cu insula, mi-a explicat sensei pe un ton monoton. De bărbatul cu care fugise prima dată se despărţise la scurtă vreme, apoi urmaseră şi alţii, ca în final să se stabilească, împreună cu ultimul dintre ei, în satul de pe ţărm. Oare când venise pentru prima dată pe insula aceasta, care se vede atât de aproape de sat? În cele din urmă, soţia lui sensei, însoţită de ultimul ei companion, trecuse marea până pe insulă şi într-o bună zi murise lovită de o maşină, în condiţiile în care maşinile nu ajung aproape deloc pe insulă.

— A avut o viaţă destul de nonconformistă, a încheiat sensei povestea vieţii soţiei sale, cu o

mină serioasă.

— Într-adevăr.

— Mai mult, o viaţă cu totul aparte.

— Într-adevăr.

— Ca să sfârşească lovită de o maşină pe insula asta liniştită! a zis sensei cu patimă, apoi a râs uşor.

Eu m-am întors cu faţa către mormânt şi mi-am împreunat palmele, apoi m-am uitat în sus, la sensei. El mă privea râzând.

— M-am gândit să vin aici împreună cu tine, Tsukiko, a spus sensei liniştit.

— Împreună cu mine?

— Da, n-am mai fost de mult.

Câţiva pescăruşi treceau în zbor deasupra cimitirului, scoţând ţipete gălăgioase.

„De ce v-aţi gândit tocmai la mine?“ am dat eu să spun, dar pescăruşii şi-au înteţit strigătele zgomotoase. Glasul meu s-a pierdut, acoperit de ţipetele pescăruşilor, şi cuvintele nu au ajuns până la sensei.

— Soţia mea a fost o fiinţă ciudată, a şoptit sensei privind pescăruşii în înaltul cerului. Încă mă mai gândesc la ea, chiar şi acum.

„Chiar şi acum“ – cuvintele au ajuns la urechile mele printre ţipetele pescăruşilor. Chiar şi acum. Chiar şi acum. „De asta m-aţi adus pe insula asta prăpădită? Ca să-mi spuneţi asta?“ am strigat eu în gând. Dar nici această întrebare n-am rostit-o cu voce tare. M-am uitat la sensei cu privire cercetătoare. Zâmbea cald şi moale. Ce motiv avea omul ăsta să râdă cu inima atât de uşoară?

— Eu mă întorc la pensiune, am glăsuit în cele din urmă şi i-am întors spatele lui sensei.

— Tsukiko! am avut impresia că mă strigă el din spate, dar se poate să mă fi înşelat.

Cu paşi grăbiţi, am apucat-o pe cărarea de la cimitir către iaz, am trecut prin sătuc şi am început să cobor costişa.

M-am tot întors să văd dacă sensei era în urma mea, dar nu venea.

— Tsukiko! am avut din nou impresia că mă strigă.

— Sensei, l-am strigat şi eu, la rândul meu.

Pescăruşii mă asurzeau. Am aşteptat o vreme, dar glasul lui sensei nu se mai auzea. Nici un semn că venea după mine. Poate că se ruga mai departe, singur în cimitir. Singur şi cu patimă. Pentru soţia sa, la care încă se mai gândea, chiar şi acum. Pentru soţia sa decedată.

„Ticălos bătrân!“ mi-am zis eu în adâncul sufletului, după care am repetat tare: „Ticălos bătrân!“. În clipa aceea, bătrânul ticălos probabil că făcea un tur rapid al insulei. „Ia să uit eu de el şi să intru în micuţa baie cu apă termală de la pensiune, construită sub cerul liber. Dacă tot am venit până aici. Cu sau fără sensei, am de gând să mă simt bine. Până acum, m-am descurcat foarte bine de una singură. Pot să şi beau de una singură, să mă ameţesc de una singură şi să mă distrez tot de

una singură.“

Coboram întărâtată costişa. Soarele în amurg era pe punctul de a se scufunda complet în mare. Lipăitul zgomotos al sandalelor mă enerva. Ţipetele pescăruşilor care împânziseră insula mă scoteau din minţi. Rochia pe care o cumpărasem special pentru excursie mă strângea în talie. Tălpile mă dureau din pricina sandalelor în care înotam. Nici pe plajă, nici pe drum nu se vedea ţipenie de om – mă simţeam părăsită. Naiba să-l ia pe sensei, că nu venea după mine!

La urma urmei, la fel e şi viaţa mea: îmi târăsc paşii singură, pe un drum necunoscut, pe o insulă necunoscută, despărţită de sensei, pe care credeam că-l cunosc. Dar, de fapt, nu-l cunosc deloc. „Dacă aşa stau lucrurile, pot foarte bine să beau ceva. Am auzit că insula este renumită pentru caracatiţă, melci de mare şi creveţi gigant. Am să mănânc un car de melci. Pe banii lui sensei, că doar el m-a invitat. Şi am să-l pun să mă poarte pe umeri mâine, când voi fi mahmură şi nu voi putea merge.“ Voiam să-mi şterg din minte până şi cea mai mică urmă de gând fugar pe care mi-l făurisem legat de cum avea să fie timpul petrecut doar cu sensei.

Luminile erau aprinse sub streaşina hanului. Pe acoperiş poposiseră doi pescăruşi mari. Înfoiaţi în pene, stăteau nemişcaţi pe marginea ţiglelor, ca nişte zei păzitori. Se lăsase întunericul, iar pescăruşii încetaseră şi ei la un moment dat să mai ţipe.

— Bine v-am regăsit! am zis eu deschizând larg uşa de la intrare.

Dinăuntru, un glas vesel mi-a răspuns:

— Bine aţi revenit!

M-a învăluit un miros de orez proaspăt gătit. M-am uitat afară – se înnoptase deja de-a binelea.

— Sensei, s-a lăsat întunericul, am murmurat eu. Sensei, întoarce-te, e deja noapte. Nu contează dacă şi acum te mai gândeşti la soţia ta, întoarce-te mai repede, să bem ceva împreună. Am şi uitat supărarea de adineauri, şopteam eu în continuare. Nu trebuie neapărat să fim prieteni de ceai, putem foarte bine să rămânem tovarăşi de pahar. Nu-mi doresc nimic mai mult. Întoarce-te mai repede! şopteam eu întruna, către noaptea de afară.

Mi se părea că silueta lui sensei se putea ghici plutind în întunericul adânc ce se lăsase peste deal. Dar, uitându-mă mai bine, mi-am dat seama că ceea ce mi se păruse a fi o formă plutitoare nu era nici măcar o umbră, ci pur şi simplu întuneric.

— Sensei, întoarce-te mai repede! am continuat eu să murmur neîncetat.

1. În hanurile tradiţionale japoneze, pantofii se descalţă la intrare, iar pe holuri şi în camere se folosesc papuci speciali de interior. Unele hanuri oferă inclusiv pantofi uşori pentru plimbări scurte în afara pensiunii.
2. În Japonia, potecile de munte cele mai populate sunt, de regulă, asfaltate.

Pe insulă

partea a doua

— Tsukiko, uite cum se ridică la suprafaţă caracatiţa, mi-a arătat sensei, iar eu am dat din cap tăcută.

Eram la o supă *shabu-shabu* cu caracatiţă. Fâşii străvezii de caracatiţă tăiate fin şi scufundate delicat în oala cu apă fierbinte, apoi prinse cu beţişoarele în clipa în care se ridicau din nou la suprafaţă. Înmuiată în sos *ponzu* de soia cu citrice, dulceaţa caracatiţei se topea în gură laolaltă cu parfumul citricelor – un gust de-a dreptul divin.

— Vezi cum se albeşte carnea ei străvezie în clipa în care o scufunzi în apa fierbinte?

Sensei vorbea exact ca atunci când stăteam unul lângă altul, la un pahar, în bistroul lui Satoru.

— Da, e albă.

În schimb, eu eram extraordinar de neliniştită. Nu ştiam deloc cum să mă port – trebuia să râd sau să tac din gură?

— Şi nu ţi se pare că înainte de a se albi se face uşor stacojie, însă doar pentru o fracţiune de secundă?

— Ba da, am răspuns eu, cu glas mic.

Sensei m-a privit cu o expresie amuzată şi a luat cu beţişoarele trei fâşii de caracatiţă deodată.

— Tsukiko, în seara asta eşti îngrozitor de cuminte!

Sensei coborâse şi el dealul într-un târziu, după o bună bucată de vreme. Strigătele pescăruşilor amuţiseră de tot, iar noaptea se adâncise neagră. O bună bucată de vreme sau, poate, doar cinci minute. Eu am stat şi l-am aşteptat în holul pensiunii. Sensei revenise cu paşi uşori, fără să bâjbâie prin întuneric câtuşi de puţin.

„Sensei“, glăsuisem eu, iar el îmi răspunsese cu un „A, Tsukiko, bine te-am regăsit“. „Bine aţi revenit“, zisesem eu şi intraserăm amândoi înăuntru.

— Ce melci superbi! a exclamat sensei, micşorând focul sub supa de caracatiţă.

Pe o farfurie erau aşezate patru cochilii de melc, fiecare cochilie fiind plină cu melci pregătiţi sub formă de sashimi.

— Tsukiko, înfruptă-te după pofta inimii!

Sensei adăuga puţin *wasabi* şi trecea feliuţele de melc prin sos de soia. Apoi mesteca pe îndelete. Când mesteca, avea gura unui om în vârstă. Am început să mestec şi eu. Probabil că gura mea arăta încă a gură de om tânăr. Mi-aş fi dorit, totuşi, să fie de om în vârstă. Pentru o clipă, mi-am dorit asta cu ardoare.

Supă *shabu-shabu* de caracatiţă. Melci. Scoici. Chefal. Creveţi-călugăriţă fierţi. Creveţi-gigant pane. Ni se serveau unele după altele. Din acel moment, beţişoarele lui sensei au început să-şi mai slăbească ritmul. A înclinat puţin ceşcuţa de sake şi a băut o înghiţitură. Eu înfulecam cât ai zice peşte tot ce ni se aducea şi sorbeam cupă după cupă de sake, fără prea multe cuvinte.

— Îţi place, Tsukiko?

Sensei mă întrebase ca un bunic care se topeşte de drag după nepotul lui cel mâncăcios.

— E bun, am răspuns eu scurt, după care am repetat: E bun – de această dată, cu ceva mai mult entuziasm.

Când a venit vremea pentru supa de legume şi murături, şi eu, şi sensei mai aveam puţin şi explodam de atâta mâncare. Am refuzat orezul şi am primit doar supa *miso* pescărească, pe care am savurat-o pe îndelete pe post de gustare de peşte la sake-ul rămas în sticluţă.

— E timpul să mergem.

Sensei s-a ridicat de la masă ţinând în mână cheia camerei. M-am ridicat şi eu după el, dar alcoolul mă atinsese mai tare decât îmi închipuisem, căci nu mă ţineam cum trebuie pe picioare. Am dat să fac un pas, dar m-am împiedicat şi m-am trezit în patru labe, pe *tatami*.

— Vai, vai, a zis sensei uitându-se în jos, la mine.

— Nu mă mai căina atâta, mai bine dă-mi mâna, te rog! am spus eu încet, iar sensei a râs.

— Ai vorbit, în sfârşit, aşa cum îţi şade bine, Tsukiko! a spus el întinzându-mi mâna.

Am urcat scările cu sensei trăgându-mă de mână. Ne-am oprit în mijlocul holului, în faţa camerei sale. Sensei a introdus cheia în broască. S-a auzit un clic-clac. Cu ochii aţintiţi la spinarea lui sensei, am rămas acolo, legănându-mă pe picioare.

— Ştii, Tsukiko, se zice că apele termale de aici sunt grozave, a zis sensei întorcându-se spre mine.

— Aha, am răspuns eu cu capul în nori, clătinându-mă mai departe.

— După ce te mai linişteşti puţin, încearcă să faci o baie în apa termală.

— Aha.

— O să te trezească un pic.

— Aha.

— După aceea, dacă n-o să fie prea târziu, poţi să vii în camera mea.

De data asta, n-am mai răspuns „aha“. Dimpotrivă, am făcut ochii mari şi am întrebat:

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nimic mai mult decât am spus, a zis sensei şi s-a făcut nevăzut în cameră.

Uşa mi s-a închis drept în faţă, lăsându-mă singură pe coridor. M-am mai legănat o vreme, abia perceptibil. Cu mintea înceţoşată de aburii alcoolului, am început să meditez la cuvintele lui sensei. „Poţi să vii în camera mea.“ Exact aşa se exprimase. Dar dacă mă duceam în camera lui, ce urma să facem? În mod sigur nu aveam să jucăm tabinet. Poate, să bem încă un pahar? După cum îl cunoşteam eu pe sensei, n-ar fi fost exclus nici să zică „Hai să compunem versuri!“.

— Tsukiko, nu-ţi face mari speranţe, mi-am zis eu pe tonul lui sensei şi m-am îndreptat spre camera mea.

Am descuiat şi am aprins lumina apăsând pe întrerupător. Un aşternut mă aştepta întins drept în mijlocul camerei. Bagajele îmi fuseseră mutate într-un colţ.

M-am schimbat în *yukata*, un kimono subţire de interior, şi m-am pregătit pentru baia termală. În tot acest timp, mi-am repetat de nenumărate ori:

— Nu-ţi face mari speranţe, nu-ţi face mari speranţe!

Apa termală mi-a netezit pielea. M-am spălat pe cap şi am intrat de mai multe ori în bazin, iar la sfârşit mi-am uscat atent părul cu unul din uscătoarele de la vestiare. Fără să-mi dau seama, trecuse deja mai bine de o oră.

M-am înapoiat în cameră şi am deschis fereastra, lăsând să năvălească înăuntru aerul nopţii. Tumultul valurilor se auzea mult mai tare decât prin geamul închis. Am rămas pentru câteva clipe aplecată peste pervaz, în afară.

Oare de când devenisem eu aşa de apropiată de sensei? La început nu fusese decât o prezenţă îndepărtată. Un străin în vârstă, care îmi fusese odinioară profesor. Chiar şi după ce începusem să mai schimb câte un cuvânt cu el, abia dacă mă uitam la chipul lui. Era o fiinţă abstractă, care îşi bea liniştit paharul său de sake, aşezat la tejghea lângă mine.

Însă vocea lui mi-a răsunat în urechi chiar de la început. O voce rezonantă, cu un timbru uşor înalt, în care se ascundeau totuşi o mulţime de inflexiuni joase. Vocea aceea care se revărsa mereu din fiinţa difuză aflată lângă mine.

Încet-încet, tot stând alături de sensei, începusem să simt căldura ce iradia din trupul său. Dinspre cămaşa lui scrobită venea un aer de sensei. Un aer drag şi familiar. Un aer de sensei, care păstra esenţa lui sensei. O esenţă intransigentă, dar blândă. Nici acum nu reuşesc s-o cuprind pe de-a-ntregul; când sunt gata s-o prind, îmi scapă printre degete. Şi în clipa în care îmi dau seama că mi-a scăpat, o simt furişându-se înapoi la mine.

Mă întreb, de exemplu: dacă eu şi sensei am fi împreună, atunci esenţa lui s-ar putea oare concretiza pentru mine? Şi totuşi poate că o asemenea esenţă este, prin definiţie, un concept de nedesluşit şi orice ai face, tot îţi alunecă printre degete.

Un fluture de noapte uriaş a intrat în cameră, atras de lumină. A făcut un tur de încăpere scuturându-şi pudra de pe aripi. Am tras de firul lămpii şi am scăzut intensitatea luminii, până când a rămas un punct portocaliu. Fluturele s-a mai învârtit o vreme bezmetic, dar până la urmă a ieşit din nou.

Am aşteptat câteva clipe, dar nu s-a mai întors.

Am închis fereastra, mi-am strâns mai bine brâul kimonoului de casă, mi-am dat cu puţin ruj şi am luat o batistă cu mine. Am încuiat uşa încet, cât mai liniştit cu putinţă, şi am ieşit pe coridor. La lumina becurilor de pe hol se adunaseră câţiva fluturi de noapte mai mici. Înainte de a bate la uşa lui sensei, am tras adânc aer în piept. Mi-am deschis şi mi-am închis buzele uşor, mi-am netezit părul cu palmele, după care am mai inspirat o gură de aer.

— Sensei, am glăsuit eu, iar dinăuntru a şi venit răspunsul: „E deschis!“.

Am răsucit mânerul uşii cu atenţie.

Sensei stătea cu coatele pe măsuţă. Întors cu spatele la aşternutul pe care îl împinsese într-o parte, îşi bea berea.

— Sake nu au? am întrebat eu.

— Ba da, este în frigider, dar eu am băut destul, a zis sensei şi a înclinat sticla de bere.

A turnat un pahar cu o spumă impecabilă. De pe tăviţa de deasupra frigiderului, mi-am luat şi eu un pahar.

— Vă rog frumos, am spus şi am întins paharul în faţa lui sensei.

El mi-a zâmbit şi mi-a turnat bere, cu aceeaşi spumă impecabilă.

Pe masă se găseau câteva triunghiuri de brânză învelite în staniol.

— Le-aţi adus cu dumneavoastră? l-am întrebat eu, iar el a încuviinţat din cap.

— Aţi venit bine pregătit.

— Le-am aruncat în geantă la plecare. Atunci mi-a venit ideea să le iau.

Seara era liniştită. Prin fereastră răzbătea înăbuşit sunetul valurilor. Sensei a desfăcut o a doua sticlă de bere. Pocnetul dopului a răsunat în întreaga încăpere.

Cam pe la sfârşitul celei de-a doua sticle, amândoi deveniserăm tăcuţi. Din când în când, sunetul valurilor creştea.

— Ce linişte e! am zis eu, şi sensei a dat din cap.

— Da, ce linişte e! a zis sensei peste câteva clipe.

De această dată a fost rândul meu să dau din cap.

Foiţele de staniol de la triunghiurile de brânză zăceau pe masă, folmotocite. Le-am strâns şi am făcut din ele un ghemotoc. Mi-am adus aminte cum făceam, când eram copil, câte un ghemotoc mare din foiţele de staniol de la ciocolată. Le netezeam bine pe fiecare în parte şi după aceea le lipeam într-un glob. Uneori găseam foiţe aurii, pe care le puneam deoparte. Odată, parcă am şi strâns câteva asemenea foiţe aurii în ultimul sertar de jos al biroului meu, ca să fac din ele o steluţă de

pus în bradul de Crăciun, în vârf. Mi-aduc aminte însă că până la Crăciun s-au boţit de tot, prinse între caietele şi cutiile de plastilină din sertar.

— Ce linişte e!

O spuneam a nu ştiu câta oară, dar de data aceasta am rostit-o amândoi în acelaşi timp. El s-a aşezat mai bine pe pernuţă. La fel şi eu. Stăteam faţă în faţă cu sensei, jucându-mă cu ghemotoacele de staniol în mână.

Sensei a deschis gura să zică ceva, dar nu s-a auzit nici un sunet. Ridurile din jurul buzelor îl făceau bătrân. Parcă mai bătrân decât înainte, când mâncaserăm melci. Mi-am ferit privirea de el în tăcere. În acelaşi timp, sensei şi-a ferit şi el privirea de mine.

Valurile se auzeau neîncetat.

— E timpul să ne ducem la culcare, a zis sensei moale.

— Da, am răspuns eu.

Ce altceva puteam să mai spun?

M-am ridicat, am închis uşa după mine şi am pornit spre camera mea. În jurul becurilor de pe coridor erau adunaţi şi mai mulţi fluturi de noapte decât înainte.

În miez de noapte, m-am trezit brusc din somn.

O uşoară durere de cap. În cameră nu se simţea nici urmă de altcineva în afară de mine. Am încercat să-mi recompun în gând sentimentul acela nedefinit al esenţei lui sensei, dar n-am reuşit.

Odată ce mă trezesc, eu nu mai pot adormi la loc. Ticăitul ceasului de mână aşezat pe noptieră, lângă pernă, îmi răsuna în urechi. Mi se părea ba că îmi bate în urechi, ba că se îndepărtează. Cu toate că ceasul rămânea mereu la locul lui. Ce ciudat!

Preţ de câteva clipe, am stat nemişcată. După aceea mi-am atins un sân prin *yukata* cu care eram îmbrăcată. Nu era nici moale, nici tare. Mâna mi-a coborât apoi pe pântec. Destul de catifelat. Apoi mai jos. Ceva cald sub palma mea. O atingere întâmplătoare, dar care nu-mi făcea nici cea mai mică plăcere. Atunci, dacă stau să mă gândesc bine, am impresia că nu mi-ar face plăcere nici dacă sensei m-ar atinge, bine gândit şi cu totul neîntâmplător.

Am rămas trează în pat cam treizeci de minute. Credeam că sunetul valurilor avea să mă adoarmă de la sine, dar nici vorbă, căci nu puteam să pun geană pe geană. Te pomeneşti că sensei stătea şi el cu ochii deschişi, în întuneric.

Odată gândul răsărit în minte, am început să brodez pe marginea lui. Şi aşa am ajuns la concluzia că sensei mă striga din camera alăturată. Dacă le laşi să umble libere noaptea, gândurile se umflă peste măsură. Curând, am ajuns să nu mai am stare. Fără să aprind lumina, am deschis în linişte uşa camerei. M-am dus la baia de la capătul culoarului şi am folosit toaleta. M-am gândit că, dacă mi se calmează vezica, are să mi se mai domolească şi starea de surescitare în care mă aflam. Dar nici gând să mă liniştesc.

Revenind în cameră, mi-am dat din nou cu puţin ruj pe buze şi m-am furişat până în faţa uşii lui

sensei. Mi-am lipit urechea de ea şi am iscodit după sunete, înăuntru. Exact ca un hoţ. Se auzea ceva, dar nu erau sforăituri. Mi-am ciulit urechea pentru câteva clipe: zgomotul se înteţea în răstimpuri.

— Sensei, am şoptit eu. Sensei, ce-ai păţit? Eşti bine? Nu cumva ţi-e rău? Să intru?

Uşa s-a deschis brusc. Orbită de lumina care năvălea dinăuntru, am strâns din peloape.

— Tsukiko, nu sta aşa acolo, intră! m-a poftit sensei înăuntru.

Am deschis ochii şi imediat m-am obişnuit cu lumina. Sensei scria ceva. Pe măsuţă erau împrăştiate nişte coli.

— Ce scrieţi? am întrebat eu, iar sensei a luat o coală şi mi-a întins-o.

Pe hârtie scria: „Trup de caracatiţă / Uşor stacojiu“. M-am uitat cu ochii cât cepele la ce îmi arătase.

— Nu reuşesc să găsesc un final potrivit, a zis sensei. Ce merge după „uşor stacojiu“?

M-am lăsat să cad pe una din pernuţele de pe jos. În timp ce eu mă dădeam de ceasul morţii cu gândul la sensei, el se dădea de ceasul morţii să dezlege misterul unei caracatiţe.

— Sensei, am zis eu, cu glas mic.

El şi-a ridicat ochii agale. Pe una dintre hârtiile răspândite pe masă era desenată stângaci o caracatiţă cu o bandană legată pe cap.

— Ce e, Tsukiko?

— Sensei, ştiţi…

— Da?

— Sensei, păi…

— Da?

— Sensei…

— Ce e cu tine, Tsukiko?

— Ce ziceţi de „vuietul mării“?

Nu izbuteam cu nici un chip să aduc vorba cu ce mă frământa. Nici măcar nu-mi era clar dacă între mine şi sensei exista ce-mi trecea mie prin cap.

— Adică „Trup de caracatiţă / Uşor stacojiu. / Vuietul mării“? Hmmm…

Fără măcar să bage de seamă – sau prefăcându-se înadins că nu bagă de seamă – starea de spirit răvăşită în care mă aflam, sensei a scris rima pe hârtie.

— Trup de caracatiţă – uşor stacojiu – vuietul mării, recita el în timp ce nota. E foarte bine. Tsukiko, ai fler de poetă!

— Hmmm, am răspuns eu.

Pe ascuns, ferindu-mă de privirea lui sensei, am luat o bucăţică de hârtie şi mi-am şters rujul de pe buze. El mormăia mai departe, tot aranjând versurile.

— Dar „Vuietul mării, / Trup de caracatiţă / Uşor stacojiu“ cum îţi sună, Tsukiko?

Cum să-mi sune? N-aveam nimic de zis. Mi-am deschis buzele acum lipsite de culoare şi am îngăimat încă un „hmmm“ pierit. Bucuros că îşi scrisese poezia pe hârtie, sensei dădea din cap sau îşi clătina gâtul a nemulţumire, de unul singur.

— Da, e Bashō, a zis sensei.

Eu nu mai aveam nervi să răspund, aşa că am încuviinţat pur şi simplu din cap.

— Are el un haiku: „Pe marea întunecată / Ţipătul unei raţe / Uşor alb“, a început sensei să ţină o prelegere, în timp ce scria versuri.

La ora aceea, în toiul nopţii!

— Se poate spune că poemul nostru, Tsukiko, se inspiră din poemul lui Bashō. Se remarcă prin topica neregulată. „Pe marea întunecată / Uşor alb / Ţipătul unei raţe“ nu se poate spune, pentru că „uşor alb“ determină atât marea întunecată, cât şi ţipătul raţei. Aşezat la final, „uşor alb“ însufleţeşte întreg poemul. Înţelegi, Tsukiko? Aşa se explică. Acum, încearcă şi tu să compui un haiku.

Şi uite-aşa, neavând încotro, m-am pomenit scriind poeme cot la cot cu sensei. Cum de se întâmplase una ca asta? Era deja trecut de două noaptea. Ce mă adusese în stare să scriu, numărând pe degete silabele, poeme mediocre precum „În jurul lămpilor aprinse în amurg / Se strâng trişti / Fluturi de noapte“?

Furioasă, m-am aşternut pe compus versuri. Erau primele haikuuri pe care le scriam vreodată, dar le compuneam pe bandă rulantă. Am făcut vreo zece-douăsprezece. Când am isprăvit, frântă de oboseală, mi-am aşezat capul pe aşternutul lui sensei şi m-am întins pe *tatami*. Pleoapele mi se închideau şi nu reuşeam să le ţin deschise. Abia dacă am conştientizat că am fost trasă (probabil de către sensei) şi aşezată în aşternut, dar când m-am trezit, se auzea acelaşi tumult neobosit al valurilor şi printre draperii picura lumină.

Mă simţeam oarecum înghesuită şi, când m-am uitat în jur, l-am descoperit pe sensei dormind lângă mine. Eu folosisem braţul lui pe post de pernă. Am scos un „A!“ şi m-am ridicat. Apoi am fugit înapoi în camera mea, fără să mă mai gândesc la nimic. M-am cuibărit în aşternut, apoi am sărit imediat ca arsă, am făcut câteva ture prin încăpere, am deschis şi am închis draperiile, m-am cuibărit iarăşi în aşternut, mi-am tras plapuma peste ochi, am sărit iarăşi ca arsă şi, cu mintea complet golită de gânduri, m-am întors în camera lui sensei. În semiîntunericul dinăuntru, creat de draperiile trase, sensei stătea întins în aşternut, cu ochii larg deschişi, şi mă aştepta.

— Vino, Tsukiko, mi-a zis el domol, rostogolindu-se până la marginea aşternutului.

— Da, am răspuns eu încet şi m-am cuibărit în pătură.

Un aer specific de sensei s-a lipit de mine.

— Sensei! am zis eu şi mi-am îngropat faţa la pieptul său.

Sensei m-a sărutat de mai multe ori pe păr. Mi-a atins sânii prin *yukata*, apoi mi i-a atins iar, dar nu prin ţesătură.

— Ai un piept frumos, a zis sensei, cu acelaşi ton cu care explica poemele lui Bashō.

Am chicotit, ceea ce l-a făcut şi pe sensei să chicotească.

— Ai un piept frumos şi tu eşti o fată frumoasă, Tsukiko.

Zicând acestea, sensei m-a mângâiat pe cap. Mă mângâia necontenit. Motiv pentru care mi s-a făcut somn.

— Sensei, mă fură somnul, i-am spus, iar el mi-a răspuns: „Dormi!“.

— Dar nu vreau să dorm, am şoptit eu, fără să-mi mai pot ţine ochii deschişi.

Să fi avut palmele sale vreun efect hipnotic asupra mea?

„Nu vreau să dorm. Vreau să mă strângi în braţe, sensei!“ am încercat eu să rostesc, dar nu izbuteam să articulez cuvintele. „Nu vreau să dorm, nu vreau să, să…“

La final, şirul vorbelor mi s-a frânt. Într-un târziu, palma lui sensei s-a oprit şi ea din mângâiat. Îl auzeam răsuflând uşor în somn.

— Sensei! am zis eu, secătuită de puteri.

— Tsukiko! a răspuns sensei, cu un glas la fel de secătuit.

Glasul pescăruşilor deasupra mării îmi răsuna surd în urechile pe jumătate adormite. „Sensei, nu adormi!“ am vrut eu să zic, dar n-am mai reuşit. Mă simţeam furată de un somn adânc, în braţele lui sensei. Nu mai aveam nici o speranţă. Aşa lipsită de speranţă cum eram, mă simţeam furată într-un somn numai al meu, la ani-lumină distanţă de somnul lui sensei. Câţiva pescăruşi strigau în lumina zorilor.

Plaja dezvelită de reflux – vis

Mi se părea că aud un zumzet foşnitor. Era arborele de camfor de la fereastra mea. Se auzea parcă zicând ba „Hai, vino!“, ba „Cine? Cine?“. Am scos capul pe fereastra larg deschisă şi m-am uitat afară. Printre crengile arborelui zburdau câteva păsărele. Câtă iuţeală! Nici nu reuşeam să le desluşesc bine. Intuiam unde erau după frunzele care se mişcau împrejurul lor când zburau.

Dacă stau să mă gândesc bine, păsările se adunaseră la fel şi în cireşii din grădina casei lui sensei. Atunci era noapte. Păsările îşi scuturaseră de câteva ori aripile în întuneric, apoi se liniştiseră. Dar păsărelele din arborele de camfor nu se potoleau deloc. Zburau fără încetare de jur-împrejurul copacului. Iar arborele şoptea, de fiecare dată: „Hai, vino!“.

Trecuse o vreme de când nu mă mai întâlnisem cu sensei. Deşi eu mă duceam la bistroul lui Satoru, el nu se mai arăta la locul său obişnuit de la tejghea.

Tot ascultând chemarea ramurilor arborelui de camfor care susurau „Hai, vino!“, m-am hotărât să trec iarăşi în seara aceea pe la bistroul lui Satoru. Vremea bobului trecuse, dar primele *edamame* trebuiau să fi apărut deja. Păsărelele zburdau nestingherite mai departe, foşnind prin frunziş.

— Tofu rece, am cerut eu aşezându-mă pe locul de la marginea tejghelei.

Sensei lipsea. Nu era nici pe vreunul din locurile de pe *tatami*, nici pe la vreo masă.

N-a apărut nici după ce mi-am terminat berea şi am trecut la sake. Mi-a trecut prin gând să-i fac o vizită acasă, dar ar fi fost o neobrăzare din partea mea. Tot dând absentă pe gât ceşcuţă după ceşcuţă, mi s-a făcut somn.

M-am dus la toaletă şi, cât am stat aşezată acolo, am privit afară, pe ferestruica încăperii. Între timp, mi-am amintit că parcă dădusem o dată peste un poem care spunea că e trist să priveşti cerul albastru de la geamul toaletei. Hotărât lucru: fereastra toaletei provoacă negreşit tristeţe.

Dar ce-ar fi să mă duc totuşi până acasă la sensei? Cu gândul acesta în minte, am ieşit de la toaletă şi când colo, iată-l pe sensei. Stătea ca de obicei, cu spatele impecabil de drept, la un loc distanţă de al meu.

A luat bolul pe care Satoru i-l întinsese peste tejghea, cu un „Poftiţi porţia dumneavoastră de tofu rece“, şi l-a dres tacticos cu sos de soia. Apoi a prins cu delicateţe între beţişoare o bucăţică de tofu, pe care a dus-o la gură.

— Ce bun e, nu-i aşa? a zis sensei simplu, întorcându-se către mine.

Simplu – fără nici un salut şi fără nici o introducere, de parcă ar fi continuat o conversaţie pe care o purtaserăm fără întrerupere până în acel moment.

— Da, am mâncat şi eu mai devreme, am zis, iar sensei m-a aprobat dând din cap.

— Tofu este un fel special.

— Da.

— E bun şi fierbinte, şi rece. Şi fiert, şi prăjit. E polivalent, a spus lin sensei, sorbind din ceşcuţa lui de sake.

— Haideţi să bem împreună, sensei. Nu ne-am mai văzut de mult – am zis eu şi i-am umplut ceşcuţa cu sake.

— Bine, Tsukiko, să bem atunci! a răspuns sensei şi mi-a întors gestul.

În seara aceea, am băut până târziu în noapte. Mult mai târziu decât celelalte dăţi.

Arătau ca nişte ace înfipte la orizont. Să fi fost oare bărci ieşite în largul mării? Sensei şi cu mine le-am cercetat o vreme cu atenţie. Tot uitându-mă fix la ele, mi s-au uscat ochii. M-am lăsat păgubaşă imediat, dar sensei le-a ţintuit mai departe cu privirea, la nesfârşit.

— Sensei, nu vă e cald? l-am întrebat eu, dar el a clătinat din cap.

Mă întrebam unde ne aflam. Ţineam minte că băusem sake împreună cu sensei. Nu-mi mai aminteam însă dacă ţinusem cumva şirul sticluţelor pe care le goliserăm.

— Midii, a şoptit sensei revenind cu privirea de la orizont pe plaja golită de apă în urma refluxului, unde lumea se adunase în căutare de scoici.

— A trecut sezonul lor, dar pe aici cred că încă se mai găsesc, a continuat sensei.

— Sensei, unde suntem? l-am întrebat eu.

— Iar am ajuns aici, a răspuns el enigmatic.

— Iar? am întrebat eu încă o dată.

— Iar! mi-a răspuns el. E un loc în care mă tot pomenesc venind din când în când. Cu toate că mie îmi plac mai mult scoicile obişnuite decât midiile, a continuat sensei voios, fără să-mi dea voie să-l întreb cum se numea locul acela în care el se pomenea venind uneori.

— Mie îmi plac midiile, am răspuns şi eu, molipsindu-mă de voioşia lui.

Pe deasupra noastră fâlfâiau păsări de mare. Sensei a aşezat cu mare atenţie pe o stâncă paharul[1] de sake pe care îl ţinuse în mână. Era încă pe jumătate plin.

— Tsukiko, tu nu bei?

Auzind vorbele lui sensei, m-am uitat la palmele mele şi nu ştiu cum se face, dar şi eu aveam un pahar de sake în mână. Era aproape gol.

— După ce termini, îmi dai voie să-l folosesc pe post de scrumieră? m-a întrebat sensei, iar eu m-am şi grăbit să-l golesc.

— Mulţumesc, a zis el luând paharul şi scrumându-şi ţigara pe fundul lui.

Urme de nori zăboveau pe cer. De pe plaja dezvelită de reflux se ridicau din când în când glasuri de copii. Pesemne că se lăudau când găseau vreo scoică mai mare.

— Unde suntem?

— Nu prea îmi dau seama, a răspuns sensei aruncându-şi privirea spre larg.

— Am ieşit din bistroul lui Satoru, nu?

— Poate că n-am ieşit.

— Poftim?

Am tresărit, uimită să aud cât de tare îmi răsunase vocea. Sensei privea în zare. Briza sufla umedă, aducând miros de mare.

— Mă mai pomenesc pe-aici din când în când, dar asta e prima dată când vin cu cineva, a mijit sensei ochii.

— Sau poate doar îmi imaginez că am venit aici împreună.

Soarele strălucea cu putere. Păsările zburau gălăgioase. Nu puteam să jur că nu se auzeau ca un „Hai, vino!“. Pe nesimţite, în mână mi-a apărut din nou un pahar. Plin ochi cu sake. L-am dat pe gât dintr-o sorbitură, dar nu mă simţeam ameţită câtuşi de puţin.

— Aşa e în locul ăsta, a zis sensei, ca pentru sine. Hei, a rostit sensei.

Nici n-a apucat bine să termine de vorbit, că silueta lui a început să se înceţoşeze.

— Ce se întâmplă cu dumneavoastră? l-am întrebat eu.

Sensei căpătase o mină tristă.

— Mă întorc, fii fără grijă!

Zicând acestea, a dispărut brusc. Cu tot cu ţigara pe care o fuma. Am făcut câţiva paşi roată, dar nu mai era nicăieri. M-am uitat şi în spatele stâncii, dar nu era nici acolo. Aşa că am renunţat, m-am aşezat pe stâncă şi am dat pe gât paharul de sake. Cum am pus apoi recipientul gol pe stâncă, acesta a dispărut cât ai clipi. La fel cum dispăruse şi sensei. Pesemne că aşa era locul acela. Am rămas acolo, privind marea şi bând toate paharele de sake care mi se materializau necontenit în mână, unul după altul.

Sensei şi-a ţinut promisiunea şi a reapărut imediat.

— La al câtelea pahar eşti? m-a întrebat el, ivindu-se din spatele meu.

— Hmmm…

Eram un pic cherchelită. Chiar şi într-un loc ca acesta, dacă bei aşa de mult, până la urmă tot te ameţeşti.

— M-am întors, a zis sensei abrupt.

— V-aţi dus la bistroul lui Satoru? l-am întrebat eu, dar el a clătinat din cap.

— Cred că m-am întors acasă.

— Da? Ce repede!

— Starea de ebrietate aduce la suprafaţă instinctul casnic, a zis sensei pe un ton solemn.

Eu am izbucnit în râs şi din cauza mişcării am vărsat conţinutul paharului de sticlă pe stânci.

— Îmi dai mie paharul, te rog?

Exact ca înainte, sensei ţinea şi de această dată o ţigară în mână. Era ciudat că la bistrou nu fuma niciodată, dar acolo părea să fumeze de fiecare dată când venea. A scuturat scrumul chiar în momentul în care acesta era pe punctul să cadă din ţigară.

Cei mai mulţi oameni aflaţi pe plaja dezgolită în urma refluxului purtau pălării. Cu capetele aplecate, stăteau ghemuiţi, în căutare de scoici. La spatele fiecăruia creştea câte o umbră mică. Toţi căutau întorşi în aceeaşi direcţie.

— Pesemne că le place să facă asta, a spus sensei răsucind temeinic ţigara, ca să o stingă de marginea paharului de sticlă.

— Ce anume?

— Să caute scoici.

Apoi, din senin, sensei s-a apucat să stea în cap, chiar acolo, pe stâncă. Cum stânca era ea însăşi înclinată, sensei stătea şi el oblic. La început s-a clătinat un pic, dar şi-a găsit echilibrul numaidecât.

— Poate că au de gând să le gătească la cină, am răspuns eu.

Glasul lui sensei se înălţa de la picioarele mele:

— Vrei să spui că le mănâncă?

— Sau poate le cresc în acvariu.

— Midiile?

— Mai demult, eu am avut un melc.

— Nu-i nimic neobişnuit să creşti melci în acvariu. E acelaşi lucru, doar sunt scoici.

— Melcii sunt şi ei scoici, Tsukiko?

— Nu prea.

Stătea în continuare în cap. Dar nu mi se mai părea straniu. Aşa era în locul acela. Apoi mi-am amintit ceva despre soţia lui sensei. Eu nu o întâlnisem niciodată, dar mi-am amintit în locul lui sensei.

Soţia lui se pricepea foarte bine la scamatorii. Stăpânea aproape ca un profesionist tot felul de trucuri, de la cele de bază, precum jocul cu mingea roşie printre degete, până la cele complexe, cu animale. Însă nu le arăta şi altora. Doar le exersa acasă, singură. Din când în când, îi mai dezvăluia lui sensei câte un truc pe care tocmai îl învăţase, dar asta se întâmpla rar. El era oarecum la curent cu faptul că ea exersa entuziasmată toată ziua, dar nu ştia exact cât de mult. Ştia şi că ea creştea în coşuleţe iepuri şi porumbei pentru trucurile sale, dar animalele care se folosesc la scamatorii sunt mai mici şi mai puţin active decât cele obişnuite. De aceea uitai repede de ele, chiar dacă trăiau

sub acelaşi acoperiş cu tine.

Într-o zi, pe când sensei avea treabă pe o stradă aglomerată din centrul oraşului, departe de şcoala unde preda de obicei, se întâlnise cu o femeie leită soţia sa, care venea din sens opus. La gesturi şi la înfăţişare nu semăna însă deloc cu nevasta lui, aşa cum o ştia el. Femeia purta o rochie stridentă, care îi dezvelea umerii. Mergea la braţ cu un bărbat cu barbă, într-un costum ţipător, ce nu părea deloc genul de om care îşi câştigă cinstit existenţa. Soţia lui avea, ce-i drept, ideile ei fixe, dar nu-i plăcea să se afle în centrul atenţiei. Aşa că sensei îşi zisesese că nu avea cum să fie soţia lui, că era doar o femeie care semăna cu ea, şi se uitase în altă parte.

Femeia şi bărbatul cu barbă se apropiau de el cu paşi repezi. Sensei îşi luase ochii de la cei doi, dar privirea îi fugise din nou către ei, ca atrasă de un magnet. Femeia zâmbea. Cu un zâmbet aidoma celui al soţiei lui. Zâmbind aşa, scosese din buzunar un porumbel. Şi pur şi simplu îl făcuse să se oprească pe umărul lui sensei. După aceea, scosese din sân un iepuraş şi i-l trimisese pe celălalt umăr. Iepuraşul stătea încremenit ca o figurină. Sensei încremenise şi el. La final, femeia scosese de sub fustă o maimuţă, pe care o făcuse să se urce pe spinarea lui sensei.

— Ce faci, dragă? zisese femeia, senină ca o zi de primăvară.

— Eşti tu, Sumiyo?

— Şuuu!

Ignorând întrebarea lui sensei, femeia începuse, în schimb, să certe porumbelul care se agita pe umărul lui sensei. Acesta se liniştise pe dată. Femeia şi bărbatul cu barbă se ţineau strâns de mână. Sensei îşi dăduse încet porumbelul şi iepurele jos de pe umeri, dar se frământa cum să procedeze cu maimuţa lipită de spatele lui. Bărbatul o strânsese pe femeie mai aproape de el. Apoi o cuprinsese cu braţul pe după umeri şi plecase iute mai departe, împreună cu ea. Plecaseră în trombă, în timp ce sensei rămăsese să se descurce cu maimuţa.

— Pe soţia dumneavoastră o chema Sumiyo, nu-i aşa?

La întrebarea mea, sensei a încuviinţat din cap.

— Într-adevăr, Sumiyo era o femeie cam ciudată.

— Mda. Doar s-a tot mutat din loc în loc după ce şi-a părăsit căminul, acum vreo cincisprezece ani. Şi cu toate acestea, vă trimitea cărţi poştale. Ca o soţie grijulie.

Sensei încetase să mai stea în cap, iar acum era aşezat pe stâncă în stil japonez, cu picioarele strânse sub el. Îşi catalogase chiar el soţia drept o fiinţă ciudată, dar în ziua aceea, pe plaja dezvelită de reflux, sensei se comporta el însuşi foarte ciudat.

— Ultima carte poştală a sosit acum cincisprezece ani şi purta ştampila oficiului de pe insula unde am fost deunăzi.

Pe plaja creată în urma refluxului, lumea se înmulţise. Ghemuiţi cu spatele la noi, îşi vedeau cu toţii mai departe de căutatul scoicilor, complet absorbiţi de această activitate. Se auzeau glasuri de copii. Păreau alungite şi depărtate, ca şi cum ar fi fost redate de o bandă de magnetofon şifonată.

Sensei a închis ochii, în timp ce se străduia să sufle fumul de ţigară în paharul gol de sake. Dacă mi-am putut aminti atât de clar despre soţia lui sensei, pe care nu o cunoscusem niciodată, am încercat să-mi aduc aminte şi despre mine, dar n-am izbutit deloc.

— Ce fel de loc este acesta?

— Pare un soi de interspaţiu.

— Interspaţiu?

— Putem să-i spunem şi graniţă.

Graniţă cu ce anume? Oare sensei venea mereu într-un astfel de loc? Am sorbit dintr-o înghiţitură al nu ştiu câtelea pahar plin cu sake şi am privit plaja după reflux. Siluetele oamenilor se împăienjeneau, ceţoase.

— Un câine, a început sensei, aşezând pe stâncă paharul gol, iar acesta a dispărut dintr-odată, sub ochii mei. Am avut un câine. Pe atunci, fiul nostru era încă mic, dacă nu mă înşel. Era un câine *shiba*. Mie îmi place rasa asta. Soţiei mele îi plăceau însă încrucişările de rase. Odată, a primit de la cineva un câine cu o înfăţişare foarte bizară, o încrucişare între şoricar cu buldog, care mi se pare că a trăit foarte mult. Nevastă-mea l-a îndrăgit nespus. Pe *shiba* l-am avut înainte. A mâncat ceva otrăvit şi, după ce a bolit puţin, până la urmă a murit. Fiul meu a fost distrus. Până şi eu m-am întristat. Însă nevastă-mea n-a vărsat nici măcar o lacrimă. Dimpotrivă, părea chiar indignată. Indignată că băiatul nostru şi cu mine eram trişti.

După ce am îngropat câinele în grădină, nevastă-mea i-a zis copilului: Nu-ţi face griji, o să se reîncarneze! Chiro o să se reîncarneze în curând“. „În ce o să se reîncarneze?“ mi-l aduc aminte pe băiat întrebând-o, cu ochii umflaţi de plâns. „O să se reîncarneze înăuntrul meu.“„ Poftim?“ a strigat copilul, cu ochi mari. Până şi eu am rămas mut de uimire. Ce tot spunea femeia asta? N-avea nici o logică. Şi nici nu oferea alinare. „Mama, nu spune ciudăţenii“, a zis băiatul, pe jumătate înfuriat. „Nu e nimic ciudat, să ştii!“ i-a zis Sumiyo nemulţumită şi s-a grăbit să intre în casă.

Zilele următoare s-au scurs fără probleme, dar după aproape o săptămână, când stăteam la masă, într-o seară, Sumiyo a început din senin să latre. „Ham“, a glăsuit ea. Chiro avea un lătrat ascuţit. Ea lătrase exact ca el. E drept că nevastă-mea, fiind bună la scamatorii, era mai pricepută la imitatul glasurilor decât un amator, dar chiar şi aşa reuşise să reproducă întocmai lătratul câinelui. „Termină cu glumele astea nesărate!“ am zis eu, dar Sumiyo nici nu m-a băgat în seamă. A lătrat întruna ham, ham, tot timpul cât am mâncat. Şi mie, şi copilului ne-a pierit repede pofta de mâncare şi ne-am ridicat imediat de la masă.

A doua zi Sumiyo şi-a revenit, dar fiul nostru era de neîmpăcat. „Mamă, vreau să-ţi ceri scuze!“ trăgea el de Sumiyo cu înverşunare. Dar ea nici să n-audă. „Doar ţi-am spus că o să se reîncarneze. Chiro s-a întors şi e înăuntrul meu acum“, îi răspundea ea degajată, ceea ce îl îndârjea şi mai tare pe copil. Până la urmă, nici unul dintre ei nu a cedat. După aceea au început să se aibă ca şoarecele cu pisica, iar după absolvirea liceului, el şi-a ales o facultate aflată la mare distanţă, s-a mutat acolo şi tot acolo şi-a găsit ulterior de lucru. Chiar şi după ce i s-a născut un copil – nepotul

nostru –, tot rar venea pe la noi. Când o întrebai pe Sumiyo dacă nu îi e drag nepotul ei, dacă nu vrea să-l vadă, ea răspundea că nu în mod special. Şi aşa până când Sumiyo a plecat de acasă.

— La urma urmei, unde ne aflăm? am întrebat eu pentru a nu ştiu câta oară.

Ca mai înainte, sensei nu mi-a răspuns nici de această dată.

Dar dacă Sumiyo nu suporta nefericirea? Poate că pur şi simplu nu putea îndura să se simtă nefericită.

— Sensei, am strigat eu. Aţi ţinut mult la Sumiyo, nu-i aşa?

Sensei a scos un „hmmm“ şi şi-a aţintit privirea asupra mea.

— Fie că am ţinut sau nu la ea, a fost o femeie foarte egoistă.

— Da?

— Îndărătnică, egoistă şi capricioasă.

— Toate cuvintele astea înseamnă acelaşi lucru.

Plaja dezgolită de reflux era acum complet înceţoşată şi nu se mai desluşea nimic. Eu şi sensei stăteam amândoi cu câte un pahar de sake în mână, într-un loc care părea plin doar cu aer şi cu nimic altceva.

— Unde suntem?

— Păi suntem aici.

Când şi când, de pe plaja de sub stâncă se ridicau până la noi glasuri de copii. Glasuri înăbuşite şi dezlânate.

— Eram tineri şi eu, şi Sumiyo.

— Dar şi acum sunteţi tânăr.

— Nu la asta m-am referit.

— Sensei, m-am cam săturat de sake.

— Nu vrei să coborâm pe plajă şi să căutam midii?

— Nu pot să le mănânc crude.

— Atunci, hai să le frigem. Facem un foc.

— Să le frigem?

— Ai dreptate, e prea multă bătaie de cap.

S-a auzit foşnind ceva. La fereastră foşnea arborele de camfor. Ce anotimp frumos! Ploua des, dar ploaia uda frunzişul copacului, împrumutându-i un luciu aparte. Sensei îşi fuma ţigara, oarecum absent.

— Aici este graniţa.

Aveam senzaţia că buzele lui sensei se mişcaseră, dar nu sunt sigură că rostise cuvintele cu voce tare.

— De când aţi început să veniţi aici? l-am întrebat.

Sensei a zâmbit:

— Să fi avut vârsta ta de acum. Nu ştiu de ce, dar e un loc care m-a atras.

— Sensei, haideţi să ne întoarcem la bistroul lui Satoru. Haideţi mai repede, să părăsim acest loc ciudat, l-am rugat eu pe sensei. Haideţi înapoi.

— Dar oare cum putem ieşi de aici? a răspuns el.

Dinspre pe plaja golită de reflux se ridicau mai multe glasuri. La fereastră, arborele de camfor foşnea. Cu paharele de sake în mână, sensei şi cu mine rămăseserăm năuci acolo. Frunzele arborelui de camfor şopteau: „Hai, vino!“.

1. Este vorba despre un recipient de sticlă asemănător cu un borcan de 200 de ml, îmbuteliat cu sake, larg răspândit pe piaţa japoneză.

Greierul

Trecuse încă şi mai multă vreme de când nu mă mai întâlnisem cu sensei.

Şi asta nu din pricină că nimerisem împreună cu el în locul acela ciudat, ci pentru că eu însămi îl evitam.

De bistroul lui Satoru nici nu mă mai apropiam. Renunţasem şi la plimbările din serile de weekend. Nici în chioşcurile din piaţa veche nu mai intram, ci îmi făceam repede cumpărăturile la magazinul cel mare, din faţa staţiei de metrou. La librăriile din cartier – una sau două, câte erau – nu mă mai duceam. Dacă mă străduiesc măcar atât, atunci poate scap fără să dau ochii cu sensei. E simplu.

E atât de simplu, încât s-ar putea să scap fără să mai dau niciodată ochii cu sensei, pentru tot restul vieţii mele. Şi dacă n-o să mă mai văd niciodată cu sensei, atunci poate o să-mi şi iau gândul de la el.

— Creşte pentru că tu o creşti, spunea adesea răposata mea bunică.

Aşa bătrână cum era ea, era mult mai deschisă la minte chiar şi decât mama. După moartea soţului ei, stră-unchiul meu, a schimbat mai mulţi „prieteni“, fie pentru ieşiri la cină, fie pentru plimbări cu automobilul sau jocuri de crochet.

— Aşa e iubirea, obişnuia bunică-mea să spună. Dacă iubirea este adevărată, atunci poartă-te cu ea aşa cum te porţi cu o plantă: hrăneşte-o şi protejeaz-o împotriva zăpezilor, este esenţial. Dacă nu e o iubire adevărată, atunci e mai sigur să-ţi iei mâna de pe ea şi să o laşi să se usuce.

Bunica spunea mereu asemenea lucruri cu tâlc.

Dacă mă ghidam după pilda ei şi nu mă mai întâlneam cu sensei o perioadă mai lungă de timp, atunci poate aveam să reuşesc să-mi las sentimentele faţă de el să se ofilească.

Iată de ce îl evitam pe sensei de la o vreme.

Dacă ieşeam din casă şi mergeam puţin de-a lungul străzii principale, iar de acolo o luam pe străduţa care dădea în cartierul rezidenţial şi mai mergeam aproape 100 de metri de-a lungul râului, ajungeam în colţul unde se găsea casa lui sensei.

Casa lui nu se afla pe malul râului, ci la o depărtare de vreo trei case de mal. Era un râu nărăvaş, care până în urmă cu treizeci de ani provoca inundaţii la fiecare taifun mai mare, intrând în casele oamenilor până la nivelul podelei. Cu prilejul lucrărilor de consolidare la scară largă efectuate în perioada dezvoltării economice accelerate a Japoniei, râul fusese îndiguit cu ziduri de beton. Digurile fuseseră şi ele săpate adânc, ceea ce a lărgit matca râului.

Înainte fusese un torent. Apa curgea la vale chiar sub ochii tăi, atât de iute, încât nici nu-ţi puteai da seama dacă era limpede sau noroioasă. Pesemne că în curgerea aceea nepăsătoare era ceva ademenitor, căci uneori auzeai de sinucigaşi care se aruncau în râu. De cele mai multe ori însă nu se înecau, ci erau salvaţi în aval, fără să-şi poată duce planul la capăt.

În zilele mele libere obişnuiam să mă plimb în voie de-a lungul râului, în drum spre piaţa din faţa staţiei de metrou, dar nu neapărat cu scopul de a mă întâlni cu sensei. Dar acum, când mă străduiam să nu mai dau deloc ochii cu sensei, nu-mi mai permiteam să mă plimb fără griji pe acolo. Ceea ce mă cam încurca, pentru că nu prea mai ştiam cum să-mi petrec timpul liber.

O vreme, am încercat să fac şi altceva, suindu-mă în tramvai şi ducându-mă la un film sau ieşind în centrul oraşului, la cumpărături de haine şi pantofi.

Dar orice aş fi făcut, nu mă simţeam în apele mele. Şi cinematografele din zilele de weekend, pline de miros de floricele, şi aerul închis din marile magazine puternic luminate în serile de vară, şi agitaţia rece de la casele de marcat din librăriile mari – toate erau o povară prea grea pentru mine. Aveam impresia că nici să respir cum trebuie nu mai pot.

Într-un weekend, chiar m-am dus într-o excursie de una singură. Mi-am cumpărat o carte intitulată *Călătorii în voia inimii prin hanurile cu izvoare termale din apropierea capitalei* şi am încercat să călătoresc „în voia inimii“ pe la câteva dintre aceste hanuri.

În zilele noastre hanurile s-au schimbat – acum femeile care călătoresc singure nu mai sunt privite cu ochi suspicioşi. M-au poftit prompt în camera mea, mi-au arătat prompt unde se aflau sala de mese şi baia cu apă termală şi tot prompt m-au informat despre ora până la care trebuia să eliberez camera.

Neavând încotro, la fel de prompt m-am scăldat şi eu în bazinul cu apă termală, am luat prompt cina, am mai făcut o baie termală – prompt – şi deja făcusem tot ce se putea face. M-am dus prompt la culcare, a doua zi dimineaţa am eliberat prompt camera şi asta a fost tot.

Ce se întâmpla cu mine? Până atunci mi se păruse că ştiu să mă distrez de una singură.

Stăteam pe gânduri întinsă în propria mea cameră, după ce îmi pierdusem la iuţeală cheful de călătorii „în voia inimii“ şi fără să mai pot face plimbări la ceas de seară pe malul râului.

Dar oare viaţa pe care până atunci o dusesem de una singură fusese cu adevărat frumoasă?

Frumoasă. Grea. Plăcută. Dulce. Amară. Acră. Gâdilătoare. Iritantă. Friguroasă. Fierbinte. Călâie.

Ce fel de viaţă dusesem eu până atunci?

Tot bătându-mi capul cu astfel de gânduri, mi s-a făcut somn. Cum stăteam deja întinsă,

pleoapele mi-au căzut pe dată, grele.

Sprijinită pe o pernuţă pe care o îndoisem sub mine, am alunecat lin în lumea viselor. Un vânticel slab pătrundea prin uşa glisantă şi trecea pe deasupra mea. În depărtare se auzea cântecul greierilor.

Şi, până la urmă, de ce îl evitam pe sensei? reflectam eu toropită de somn la poarta viselor, într-o mare de gânduri parcă neînsemnate, parcă desprinse din vis. Se făcea că mergeam pe un drum alb şi plin de praf. Unde-o fi sensei? îl căutam eu mergând înainte pe drumul alb, printr-o ploaie de ţârâituri de greieri.

Nu reuşeam să-l găsesc.

A, mi-am amintit: mă hotărâsem să-l închid într-o cutie.

Îl învelisem cu grijă într-o ţesătură de mătase cu cusătură franţuzească şi îl ferecasem în cutia aceea mare, de lemn de *pawlonia*, pe care o aşezasem într-un ungher al dulapului.

Acum nu-l mai puteam scoate înapoi la lumină. Pentru că dulapul era adânc. Şi pentru că ţesătură de mătase era atât de răcoroasă, încât sensei n-ar mai fi vrut să fie niciodată dezvelit. I-ar fi plăcut să moţăie pentru totdeauna acolo, în întunericul cutiei.

Închipuindu-mi cum stătea sensei întins în cutie cu ochii deschişi, îmi vedeam mai departe de drumul alb, neabătută. Glasurile greierilor mă năpădeau asurzitoare de deasupra capului.

M-am întâlnit cu Takashi Kojima, pe care nu-l mai văzusem de o bună bucată de vreme. Zicea că fusese plecat în delegaţie aproape o lună. Mi-a adus un spărgător de nuci de metal care cântărea greu, spunând că e „un suvenir“.

— Unde ai fost plecat? l-am întrebat eu, tot închizând şi deschizând spărgătorul de nuci.

— Pe ici, pe colo, prin vestul Americii, mi-a răspuns Kojima.

— Pe ici, pe colo? am râs eu.

Kojima a râs şi el.

— Nişte orăşele de care tu nu cred că ai auzit, Tsukiko dragă.

M-am prefăcut că nu bag de seamă că îmi spusese „Tsukiko dragă“.

— Şi ce ai făcut prin orăşelele alea necunoscute?

— Diverse.

Avea braţele bronzate.

— Te-a cam ars soarele american, am zis eu, iar el a încuviinţat din cap. Deşi, dacă stau să mă gândesc mai bine, soarele nu este nici american, nici japonez. Este numai unul.

Mă uitam absentă la braţele lui Kojima, tot închizând şi deschizând spărgătorul de nuci: clip-clap. Soarele e numai unul. Cuvintele acestea mă împingeau spre gânduri sentimentale. Dar am avut grijă să mă opresc la timp.

— Ştii, eu…

— Da?

— Eu am tot umblat hai-hui vara asta.

— Hai-hui?

— Da, hai-hui, pe ici, pe colo.

— Foarte frumos. Te invidiez, a zis Kojima direct.

— Da, foarte frumos, foarte frumos, am răspuns şi eu la fel de direct.

Spărgătorul de nuci strălucea mocnit în lumina difuză din Bar Maeda. Kojima şi cu mine băuserăm fiecare câte două pahare de whisky cu apă minerală. Am achitat nota şi am urcat scara către ieşirea din bar. În capul scării, ne-am oprit şi am dat mâna uşor şi formal, de parcă am fi fost nişte cunoştinţe îndepărtate. Apoi ne-am sărutat la fel de uşor şi de formal.

— Îmi pare că eşti cu gândul în altă parte, a zis Kojima.

— Asta pentru că am tot umblat hai-hui, am răspuns eu, făcându-l pe Kojima să-şi încline capul întrebător.

— Ce vrei să spui, Tsukiko dragă?

— Eu nu prea sunt genul care se dă în vânt să i se spună „dragă“.

— Nu prea cred, a zis Kojima.

— Ba să crezi, i-am dat eu replica, iar el a zâmbit.

— Vara e pe sfârşite.

— Da, e pe sfârşite.

Apoi am mai dat mâna încă o dată, formal, de parcă am fi fost nişte cunoştinţe îndepărtate, şi ne-am despărţit.

— Bine ai revenit, Tsukiko, nu te-am mai văzut de mult, a zis Satoru.

Era trecut de zece seara, ora la care bistroul lui Satoru primea ultima comandă. Venisem acolo după o pauză de două luni.

Mă întorceam de la petrecerea de rămas-bun pentru şeful meu, care ieşise la pensie. Băusem chiar mai mult decât de obicei. Nu mai aveam aşa multe inhibiţii. Mintea ameţită de alcool îmi spunea că trecuseră deja două luni şi că nu mai aveam de ce să îmi fac griji.

— Mă bucur să te revăd după atâta timp.

Aveam o voce mai înaltă decât în mod obişnuit.

— Cu ce să te servesc? m-a întrebă Satoru ridicându-şi ochii de pe placa de tocat.

— O sticluţă de sake rece. Şi nişte *edamame*.

Satoru a răspuns „Sigur că da“ şi şi-a coborât iar privirea la tocător.

La tejghea nu mai era nici un alt client. La mese erau doar două cupluri. Stăteau liniştiţi faţă în faţă.

Eu îmi sorbeam paharul de sake rece. Satoru tăcea. La radio se transmiteau rezultatele meciurilor de baseball.

— Giants şi-au revenit, a murmurat Satoru, ca pentru sine.

Eu mi-am rotit privirea prin bistrou. Câteva umbrele stăteau în suportul special, probabil uitate de clienţi. De câteva zile bune nu mai căzuse nici un strop de ploaie.

Cri-cri, s-a auzit la picioarele mele. La început am crezut că venea de la radio, dar până la urmă mi-am dat seama că părea să fie o insectă. Se auzea cântând cri-cri pentru câteva momente, după care înceta. Dar nici nu se oprea bine, că începea din nou.

— E vreo gânganie? l-am întrebat eu pe Satoru când mi-a adus farfuria cu *edamame* aburinde.

— Probabil un greier. Se tot aude de azi-dimineaţă, a răspuns Satoru.

— Se aude de aici, din bistrou?

— Da, de undeva dimprejurul ţevii de evacuare a apei menajere. O fi vreunul pe acolo.

Parcă la unison cu vocea lui Satoru, greierul cânta cri-cri.

— Sensei zicea că a răcit. Mă întreb cum se mai simte.

— Poftim?

— Când a trecut pe aici săptămâna trecută, devreme într-o seară, avea o tuse îngrozitoare. De atunci n-a mai venit deloc, a zis Satoru fără să se oprească din tocănitul lui.

— N-a mai trecut deloc? am întrebat eu, cu un glas înspăimântător de ascuţit.

De parcă ar fi vorbit o cu totul altă persoană.

— Nu.

Greierul cânta cri-cri. Eu îmi ascultam inima bătând în piept. Stăteam nemişcată, ca să aud cum îmi curge sângele prin tot corpul. Pulsul îmi creştea văzând cu ochii.

— Mă întreb cum se simte. O fi bine?

Satoru mi-a aruncat o privire fugară. Eu am tăcut, fără să-i răspund.

Greierul a cântat cri-cri. Apoi s-a oprit. Inima mea tot nu se potolea. Îmi răsuna cu putere în tot trupul.

Satoru tocănea întruna cu cuţitul pe tocător. Greierul a început iarăşi să cânte.

Am ciocănit la uşă: cioc-cioc. Îmi luasem inima în dinţi, după mai bine de zece minute de dat târcoale prin faţa porţii lui sensei.

Am vrut să apăs soneria, însă degetele mi-au înţepenit, de parcă ar fi fost îngheţate bocnă. Apoi am dat roată grădinii şi am încercat să mă uit înăuntru, de pe verandă, dar storurile erau bine trase.

Mi-am ciulit urechile, să prind vreun semn printre storuri – nu se auzea nici cel mai mic sunet. Însă când am trecut în spatele casei şi am văzut o lumină slabă aprinsă în bucătărie, m-am mai liniştit puţin.

— Sensei, am strigat eu în faţa uşii de la intrare, dar bineînţeles că n-am primit nici un răspuns.

Cum ar fi putut să răspundă, dacă era răcit şi îl lăsase vocea?

Am mai strigat „sensei“ de vreo câteva ori, dar întunericul nopţii îmi înghiţea glasul de fiecare dată. Aşa că iată-mă ciocănind la uşă, cioc-cioc.

Pe coridorul de la intrare s-au auzit paşi.

— Cine e? a întrebat o voce.

Răguşită voce.

— Eu.

— Dacă spui „eu“, nu pot să-mi dau seama cine e, Tsukiko.

— Dar ţi-ai dat seama, nu-i aşa?

Cât am schimbat noi aceste replici, uşa s-a deschis cu un scârţâit. În prag stătea sensei, îmbrăcat cu nişte pantaloni de pijama dungaţi şi cu un tricou pe care scria *I ♥ NY*.

— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat el, perfect stăpân pe sine.

— Păi…

— Nu se cade ca o doamnă să viziteze un bărbat în miez de noapte.

Era acelaşi sensei dintotdeauna. În clipa în care i-am privit chipul, am simţit că mi se înmoaie genunchii.

— Ce vrei să spui? Nu mă inviţi tu singur când bei mai mult şi te ameţeşti?

— Dar astăzi nu sunt ameţit nici măcar un pic.

Vorbea de parcă ne-am fi petrecut toată seara împreună. Aveam păcătoasa impresie că ultimele două luni în care mă căznisem să mă îndepărtez de sensei nici măcar nu existaseră.

— Satoru mi-a zis că eşti bolnav.

— E adevărat că am răcit, dar acum mă simt excelent.

— Cum de porţi un asemenea tricou?

— A fost al nepotului meu şi mi l-a dat mie.

Ne-am privit drept în ochi. Sensei era neras. I se vedeau firele albe din barbă.

— Apropo, Tsukiko, mă bucur să te văd după atâta timp.

Sensei şi-a alungit ochii. Fiindcă el nu-şi lua privirea de la mine, nici mie nu-mi venea să-mi iau privirea de la el. Sensei a surâs. Am surâs şi eu, stângaci.

— Sensei.

— Ce este, Tsukiko?

— Eşti bine, nu-i aşa?

— Credeai că am murit?

— Mi-a trecut prin minte, recunosc.

Sensei a râs tare. Am râs şi eu. Dar amândoi am isprăvit repede. „Sensei, nu folosi cuvinte ca «a muri»“, aş fi vrut eu să-i spun. „Dar, Tsukiko, oamenii sunt fiinţe muritoare. În plus, la vârsta mea probabilitatea de a muri este mult mai mare decât la vârsta ta. E evident.“ Aşa ar fi răspuns sensei, sunt sigură.

Moartea planează necontenit în jurul nostru.

— Intră puţin! Îţi pregătesc un ceai, a zis sensei şi m-a condus înăuntru.

O siglă mică cu *I ♥ NY* era imprimată şi pe spatele tricoului. *I love New York*, am citit eu sigla în timp ce mă descălţam de pantofi.

— Sensei, văd că porţi pijamale occidentale. De ce nu *nemaki*[1] japonez? murmuram eu mergând în spatele lui.

El s-a întors către mine.

— Tsukiko, te rog, nu mai tot comenta stilul meu vestimentar.

— Da, am îngăimat eu.

El a spus: „Bine“.

Înăuntru era o atmosferă liniştită şi umedă. În camera japoneză de opt *jō* aşternutul rămăsese întins. Sensei a făcut ceaiul pe îndelete şi tot pe îndelete mi l-a servit. La rândul meu, mi-am băut ceaiul fără să mă grăbesc câtuşi de puţin.

De câteva ori am zis „Sensei!“ şi de fiecare dată sensei m-a întrebat „Poftim?“. Cu toate că nu puteam să rostesc nimic ca răspuns la acel „Poftim?“, continuam să-l strig iar şi iar: „Sensei!“. Mai mult de atât nu puteam să spun.

După ce mi-am băut ceaiul, mi-am luat rămas-bun.

— Însănătoşire grabnică! m-am înclinat eu politicos, în holul de la intrare.

— Tsukiko! m-a strigat de data aceasta sensei pe mine.

— Da.

Mi-am ridicat ochii şi l-am privit pe sensei drept în faţă. Era tras la faţă şi ciufulit. Doar ochii îi străluceau.

— Să ai grijă pe drum! a zis sensei, după o clipă de tăcere.

— Mă descurc eu, nici o grijă! am răspuns, bătându-mă uşor cu pumnul în piept.

Nu l-am lăsat pe sensei să mă conducă până la poartă, ci am închis uşa în urma mea. Pe cer atârna o jumătate de lună. În grădină, gâzele ţârâiau cu zecile.

— Nu mai înţeleg nimic, am şoptit eu lăsând în urmă casa lui sensei. Nu-mi mai pasă deloc de iubire şi de toate cele! Mi-e complet indiferent.

Chiar îmi era indiferent, atâta vreme cât sensei era sănătos. Altceva nu mai conta.

„Gata. Nu-mi mai doresc nimic de la sensei“, mi-am zis şi am luat-o pe drumul paralel cu râul.

Apa râului curgea. Lin, năzuind spre mare. Ce făcea oare sensei? Se cuibărise în aşternut, aşa cum era, îmbrăcat în tricou şi în pantalonii aceia de pijama? Oare închisese bine uşa? Stinsese oare lumina de la bucătărie? Verificase gazul cum trebuie?

— Sensei, am şoptit eu, în loc de oftat. Sensei.

De pe râu se ridica un aer de seară de toamnă.

— Noapte bună, sensei! Tricoul cu *I ♥ NY* îţi vine foarte bine. După ce te înzdrăveneşti, o să ieşim împreună la un pahar. La bistroul lui Satoru, unde o să comandăm şi nişte gustări fierbinţi, cum se mănâncă toamna.

M-am întors în direcţia în care se afla sensei, la o distanţă de câteva sute de metri de locul unde mă găseam eu, şi i-am tot vorbit aşa. Am mers agale pe drum, de-a lungul râului, şi i-am vorbit aşa,

la nesfârşit, de parcă aş fi stat de vorbă cu luna.

1. Pijamaua tradiţionala japoneză este asemănătoare cu o cămaşă de noapte de tip kimono.

În parc

Am o întâlnire. M-a invitat sensei.

Mi-e cam ruşine să folosesc cuvântul „întâlnire“, mai ales că am fost deja într-o excursie împreună cu el (deşi bineînţeles că nu fuseserăm „împreună“). Unde mai pui că de data asta ne întâlneam la muzeu, să vedem o expoziţie de caligrafie antică, ceea ce semăna mai degrabă cu ce fac elevii într-o excursie, la sfârşit de an şcolar. Dar oricum aş fi dat-o, tot întâlnire era. Mai mult decât atât, sensei fusese cel care mă invitase: „Tsukiko, hai să ieşim la o întâlnire“.

Nu se întâmplase în barul lui Satoru, sub euforia alcoolului. Nici în timpul vreuneia din întâlnirile noastre întâmplătoare, pe stradă. Şi nici nu cred că se nimerise pur şi simplu să primească două bilete la expoziţie. M-a sunat anume (nici nu ştiam că îmi cunoştea numărul de telefon), nu ca să mă întrebe altceva, ci ca să-mi spună direct şi la obiect: „Hai să ieşim la o întâlnire“. La telefon, glasul lui răsunase mai dulce decât de obicei. Să fi fost din pricină că sunetul se auzea puţin înceţoşat?

Ne-am dat întâlnire sâmbătă, după prânz. Nu la staţia din cartierul nostru, ci în faţa staţiei de la muzeu, aflată la două linii de metrou distanţă. Sensei avea şi altceva de făcut în dimineaţa aceea, aşa că el urma să vină de acolo direct la muzeu.

— E o staţie mare şi mi-e teamă să nu te rătăceşti, Tsukiko, râsese sensei la celălalt capăt al firului.

— Cum să mă rătăcesc? Nu mai sunt la vârsta la care să mă rătăcesc, îi răspunsesem eu, după care, neştiind ce să mai zic, tăcusem.

Cu Kojima, de pildă, îmi era atât de comod să vorbesc la telefon (vorbeam mai des decât ne întâlneam), dar cu sensei nu mă simţeam deloc în largul meu. Atunci când ne aflam la bistrou, aşezaţi unul lângă altul, şi stăteam de vorbă în timp ce urmăream mişcările lui Satoru, nu conta cât de lungi erau tăcerile noastre. Însă la telefon liniştea prindea consistenţa tăcerii întruchipate.

„Aha.“ „Da.“ „Aşa.“ Numai cuvinte ca astea am rostit cât am vorbit la telefon cu sensei. Glasul mi se făcea din ce în ce mai mic şi, cu toate că eram fericită că stăteam de vorbă cu sensei, nu-mi doream decât să terminăm mai repede conversaţia.

— Atunci, abia aştept să ne întâlnim, Tsukiko, încheiase sensei.

— Da, am răspuns eu, cu voce pierită. Duminică, la ieşirea de la metrou, la ora unu şi jumătate. Fix. Fie soare, fie ploaie. Ne vedem atunci! La revedere.

După ce am încheiat convorbirea, m-am prăvălit pe podea. Din receptorul cu care rămăsesem în mână se auzea tonul de ocupat sunând moale. Am mai rămas o vreme în aceeaşi poziţie, nemişcată.

Era o duminică însorită. Vremea era călduroasă pentru o zi de toamnă şi îmi era puţin cald în cămaşa mea grosuţă, cu mâneci lungi. Îmi învăţasem lecţia din excursie şi renunţasem să port tocuri şi rochii incomode. Îmbrăcasem o cămaşă cu mâneci lungi şi o pereche de pantaloni de bumbac. În picioare aveam pantofi sport. Îmi imaginam că sensei avea să-mi spună că semăn cu un băiat, dar nu-mi păsa.

Deja renunţasem să mai ţin seama de intenţiile lui sensei. Fără apropieri. Fără despărţiri. El avea să se comporte ca un gentleman. Eu – ca o doamnă. O relaţie sumară. Aşa mă hotărâsem să mă port. Sumară, îndelungată şi fără speranţe. Oricât m-aş fi străduit eu să mă apropii de el, sensei tot nu se apropia de mine. De parcă între noi s-ar fi aflat un zid de aer. Aparent mlădios şi neted, dar care, odată comprimat, devine complet impermeabil – un zid de aer.

Era o zi superbă. Pe firele de telegraf, graurii stăteau înghesuiţi unul într-altul. Eu îmi închipuiam că ei se adună de obicei la lăsarea întunericului, dar pe firele de telegraf din zona aceea se aflau înşiruiţi o mulţime de grauri, chiar şi ziua în amiaza mare. Sporovăiau ceva, de bună seamă, în limba lor păsărească.

— Ce zarvă fac! a coborât din senin un glas asupra mea.

Era sensei. Purta un sacou maro, de culoarea ceaiului prăjit. O cămaşă de bumbac, bej, fără model. Şi nişte pantaloni maro-deschis. Sensei era întotdeauna foarte cochet. N-ar fi purtat niciodată o cravată-şnur, de exemplu.

— Par foarte încântaţi că sporovăiesc, am zis eu.

Sensei a privit stolul de grauri. Apoi s-a uitat la mine şi mi-a zâmbit.

— Mergem? a zis el.

— Da, am răspuns eu, cu ochii în pământ.

Nu-mi spusese decât „Mergem?“, cu aceeaşi voce pe care i-o cunoşteam de mult, dar, nu ştiu de ce, mă emoţionasem.

Biletele de intrare le-a cumpărat sensei. Când am dat să scot banii, el a clătinat din cap.

— Nu, te rog, eu sunt cel care te-a invitat, a zis el, refuzându-mă.

Am stat la coadă ca să intrăm în muzeu. Înăuntru era surprinzător de aglomerat. Am rămas uimită văzând cât de multă lumea părea să fie interesată de nişte pergamente de nedesluşit, caligrafiate în perioadele Heian sau Kamakura[1]. Sensei studia atent sulurile şi rulourile de hârtie expuse în vitrinele de sticlă. Eu priveam spinarea lui sensei, care se uita la exponate.

— Tsukiko, uite ce frumos e ăsta!

Ceea ce îmi arăta sensei era pesemne o scrisoare, cu nişte litere fluturânde scrise cu cerneală ştearsă. Nu reuşeam să desluşesc nici un cuvânt.

— Chiar poţi să citeşti ce scrie, sensei?

— Adevărul e că nu prea pot, a zis el râzând. Dar scrisul e foarte frumos.

— Da?

— Tsukiko, dacă se întâmplă să vezi un bărbat chipeş, chiar dacă nu vorbiţi aceeaşi limbă şi nu-l poţi înţelege, tot te gândeşti „Ce bărbat arătos!“, nu-i aşa? La fel e şi cu scrisul de mână.

— Mda, am încuviinţat eu.

Asta însemna oare că şi sensei – când vedea o femeie frumoasă – se gândea „Ce femeie superbă!“?

După ce am văzut expoziţia temporară de la etaj, ne-am întors la parter, să vedem şi expoziţia permanentă, şi aşa au trecut mai bine de două ore.

Deşi nu înţelegeam o iotă din scrierile acelea, încet-încet am început să le găsesc interesante, tot ascultându-l pe sensei şoptindu-mi „Ce scris frumos!“, „Lasă un pic de dorit“ sau „Un scris energic, nu-i aşa?“. Când stai la o terasă privind trecătorii, uneori le pui pe furiş nişte etichete. La fel şi eu: m-am distrat ataşând scrierilor din perioadele Heian şi Kamakura impresii de moment, precum „Arată bine“, „Nu e rău“ sau „Îmi aminteşte de un fost iubit“.

M-am aşezat împreună cu sensei pe o canapea, între două şiruri de trepte. Prin faţa noastră se perindau o mulţime de persoane.

— Tsukiko, nu cumva a fost plictisitor pentru tine? m-a întrebat sensei.

— Nu, a fost foarte interesant, am răspuns eu privind talia celor care treceau pe lângă noi.

Dinspre trupul lui sensei iradia spre mine căldura lui specifică. M-a năpădit un nou val de emoţie. Canapeaua aceea strâmbă, cu arcuri proaste, mi se părea cel mai confortabil loc de pe pământ. Eram fericită că stăteam acolo, împreună cu sensei. Eram pur şi simplu fericită.

— Tsukiko, s-a întâmplat ceva? m-a întrebat sensei, uitându-se atent la mine.

În timp ce mergeam alături de el, îmi tot şopteam în sinea mea: „Speranţele strict interzise, speranţele strict interzise“. Îl imitam pe băieţelul din romanul pentru copii *Clasa zburătoare*, pe care îl citisem când eram mică. El îşi şoptea mereu: „Plânsul strict interzis, plânsul strict interzis“.

Cred că era prima dată când mă plimbam atât de aproape de sensei. De obicei ori mergea el în faţa mea, ori i-o luam eu înainte.

Când ne întâlneam cu cineva care venea din sens opus, ne dădeam la o parte – unul la dreapta, altul la stânga – şi îi făceam loc să treacă printre noi. După aceea, ne apropiam din nou.

— Tsukiko, nu te mai duce în partea cealaltă, vino lângă mine, mi-a zis sensei, la a nu ştiu câta persoană căreia îi făceam loc.

Însă eu m-am depărtat iarăşi de sensei şi m-am dus tot „în partea cealaltă“.

Nu ştiu de ce, dar nu reuşeam să mă lipesc deloc de el.

— Încetează să te duci mereu încoace şi încolo, ca un pendul.

Sensei m-a prins brusc de braţ, tocmai când dădeam să mă duc iar „în partea cealaltă“. M-a tras bine lângă el. Nu cu putere, dar – pentru că începusem deja să mă depărtez de el – m-am simţit trasă înapoi.

— Hai să mergem împreună, unul lângă altul, a zis sensei continuând să mă ţină de braţ.

— Da, am răspuns eu, cu ochii în pământ.

Eram de o mie de ori mai emoţionată decât fusesem la prima întâlnire din viaţa mea. Mergeam alături, cu sensei ţinându-mă de braţ. Frunzele copacilor de pe marginea drumului începeau să-şi schimbe culoarea. „Parcă m-ar duce la interogatoriu“, mi-am spus eu în timp ce mergeam mai departe alături de sensei.

Muzeul de artă se afla în mijlocului unui parc imens[2]. În dreapta era muzeul naţional, iar în stânga, grădina zoologică. Soarele după-amiezii se revărsa pe trupul lui sensei. Un copil presăra pe stradă floricele de porumb. Nici nu le dădea bine drumul, că în locul respectiv se şi adunau zeci de porumbei. Copilul a scos un strigăt de uimire. Porumbeii au început să zboare în jurul lui, râvnind să-i apuce şi floricele din mână. Copilul a rămas nemişcat, gata să izbucnească în plâns.

— Cam obraznici porumbeii ăştia, a zis sensei molcom. Nu vrei să stăm aici?

Spunând acestea, s-a aşezat pe o bancă. O clipă mai târziu, m-am aşezat şi eu. Soarele de seară se revărsa acum şi pe trupul meu.

— Cred că băieţelul o să înceapă să plângă, a spus sensei, aplecându-se în faţă plin de interes.

— Eu nu cred.

— Ba da, fiindcă băieţii sunt adesea plângăcioşi.

— Nu cumva e vorba de fete?

— Nu, băieţii sunt mult mai slabi de înger decât fetele.

— Şi tu erai slab de înger când erai copil?

— Eu şi acum sunt destul de slab de înger.

Băieţelul a început, într-adevăr, să plângă. Un porumbel ajunsese să i se urce pe creştet. O femeie, probabil mama lui, l-a luat în braţe râzând.

— Tsukiko, a zis sensei întorcându-se cu faţa spre mine.

Tocmai pentru că mă simţeam privită, îmi era cu atât mai greu să mă întorc către el.

— Tsukiko, îţi mulţumesc mult că ai venit cu mine în excursie, pe insulă.

— Aha, am răspuns eu.

Nu mai voiam să-mi aduc aminte de excursia aceea. De atunci începuseră să îmi răsune în minte cuvintele „Speranţele sunt strict interzise, speranţele sunt strict interzise“.

— Eu am fost mereu cam bleg din fire.

— Bleg?

— Nu aşa sunt consideraţi copiii care se mişcă încet şi reacţionează cu întârziere?

Totuşi, mie nu mi se părea că sensei era un om bleg. În ochii mei fusese mereu ferm, prompt şi

cu o ţinută dreaptă, impecabilă.

— Nu, eu sunt destul de bleg.

Copilul care fusese asaltat de porumbei, acum aflat în braţele mamei, a început din nou să arunce pe jos floricele de porumb.

— Nu prea s-a învăţat minte.

— Aşa sunt de obicei copiii.

— Ai dreptate. Probabil că şi eu sunt la fel.

„Bleg din fire“ şi „nu se învaţă minte“. Oare ce tot încerca sensei să spună? I-am aruncat o privire furişă: ca de obicei, stătea cu spatele drept şi se uita la copil.

— Şi pe insulă m-am purtat tot ca un bleg.

Porumbeii se adunau din nou în jurul copilului. Mama a început să-l certe. Păsările au dat să se aşeze şi pe ea. Cu copilul în braţe, femeia s-a mutat din loc, ca să scape de stolul de porumbei. Dar pentru că băiatul continua să arunce floricele, păsările se ţineau după ei. Parcă ar fi tras în urma lor un covor uriaş făcut din porumbei.

— Tsukiko, cât crezi că mai am eu de trăit de acum înainte? m-a întrebat sensei pe neaşteptate.

M-am uitat în ochii lui. Erau liniştiţi.

— Mult, mult de tot, am strigat eu involuntar.

Cuplul de tineri aşezaţi pe banca alăturată s-a întors către noi, uimiţi. Câţiva porumbei şi-au luat zborul.

— Ştii bine că nu e cazul.

— Oricum, destul de mult.

Sensei mi-a luat mâna dreaptă în mâna lui stângă. Palma sa uscată o învăluia pe a mea.

— Tu nu te poţi mulţumi cu faptul că nu voi mai trăi mult timp de acum încolo, nu-i aşa?

Poftim? Am rămas, literalmente, cu gura deschisă. Sensei spunea despre sine că e bleg, dar în clipa aceea eu mă simţeam bleagă. Chiar şi în mijlocul unei asemenea conversaţii, rămăsesem vrednică de milă, cu gura pe jumătate deschisă, incapabilă s-o închid la loc.

Mama şi copilul dispăruseră pe nesimţite. Soarele stătea să apună. Semnele înserării începeau să se întindă subţiri, subţiri.

— Tsukiko, a zis sensei, vârându-şi vârful degetului arătător în gura mea deschisă.

Uluită, am închis-o instinctiv. Sensei şi-a retras degetul iute, la timp pentru a nu fi prins între dinţii mei.

— Ce înseamnă asta? am strigat eu din nou.

Sensei râdea pe înfundate.

— Rămăseseşi cam dusă pe gânduri.

— Asta pentru că mă gândeam serios la ce mi-ai spus.

— Scuză-mă.

În timp ce-şi cerea iertare, sensei m-a strâns în braţe.

În braţele lui, am simţit că timpul s-a oprit.

— Sensei, am şoptit eu.

— Tsukiko, a şoptit sensei, la rândul lui.

— Sensei, chiar de-ar fi să te stingi curând, nu-ţi face griji pentru mine. Pot să fac faţă.

Zicând acestea, mi-am lipit obrazul de pieptul lui sensei.

— Chiar aşa curând n-am de gând să mor, a răspuns sensei, continuând să mă strângă în braţele sale.

Avea glasul înnegurat. Exact ca la telefon. O voce înceţoşată şi dulce.

— Era doar o figură de stil.

— O figură de stil, dar ai pus punctul pe „i“.

— Mulţumesc frumos.

Aşa îmbrăţişaţi cum eram, continuam să ne formalizăm.

Porumbeii îşi luau zborul, unul câte unul, printre pâlcurile de copaci. În înaltul cerului, stoluri de ciori dădeau roată. Croncăneau una la alta, cu glasuri răsunătoare: cra-cra. Întunericul se lăsa cu paşi repezi. Nu mai desluşeam decât siluetele înceţoşate ale celor doi tineri de pe banca alăturată.

— Tsukiko, a zis sensei corectându-şi poziţia.

— Da, am răspuns, îndreptându-mi şi eu spatele.

— Aşadar…

— Da.

Sensei a făcut o scurtă pauză. În întunericul amurgului, abia reuşeam să-i văd chipul. Banca noastră se afla în locul cel mai depărtat de felinar. Sensei şi-a dres glasul de câteva ori.

— Aşadar…

— Da.

— Ai vrea să fim împreună, pornind de la premisa iubirii?

— Poftim? l-am întrebat eu, în loc de răspuns. Ce vrei să spui cu asta, sensei? Eu de mult sunt îndrăgostită de tine până peste cap, am izbucnit pe nerăsuflate, lăsând la o parte orice reţinere. Doar ţi-am spus de mult că te iubesc, ştii asta foarte bine. Atunci, ce înseamnă „premisa iubirii“? Nu pricep.

Pe o creangă din apropierea noastră, o cioară a croncănit tare. Speriată, am sărit ca arsă de pe bancă. Cra, a mai croncănit o dată cioara. Sensei zâmbea. Mi-a cuprins mâna în palma lui, zâmbind mai departe.

M-am cuibărit lângă el. L-am luat de mijloc şi m-am lipit de trupul lui, inspirând mirosul sacoului său. Un vag parfum de naftalină.

— Tsukiko, mă faci să mă ruşinez când te lipeşti aşa de mine.

— Dar tu însuţi m-ai luat în braţe acum câteva minute.

— Mi-a trebuit mult curaj ca s-o fac.

— Dar te pricepi să iei o femeie în braţe.

— Păi am mai fost căsătorit înainte.

— Atunci, n-ar trebui să te ruşinezi că stăm aşa.

— Dar suntem în văzul lumii.

— S-a întunecat, nu ne mai vede nimeni.

— Ba ne vede.

— Ba nu ne vede.

Cu faţa la pieptul lui sensei, am plâns puţin. Ca să nu mă dau de gol că plâng şi că vorbesc pe nas, mi-am lipit strâns obrajii de sacoul lui sensei, vorbind în şoaptă, la pieptul lui. Sensei mă mângâia liniştit pe păr.

— Să pornim de la premisa iubirii, e bine şi aşa – am continuat eu să murmur. Hai să fim împreună pornind de la premisa asta, şopteam eu pe înfundate.

— Foarte bine. Tsukiko. Ce fată cuminte eşti, a vorbit sensei, la fel de înăbuşit. Cum ţi s-a părut prima noastră întâlnire?

— Mi-a plăcut foarte mult, am răspuns eu.

— Atunci, ai să mai ieşi cu mine şi la alte întâlniri? m-a întrebat sensei

Întunericul se cernea liniştit peste noi.

— Desigur, mai ales că pornim şi de la o anumită premisă.

— Atunci, unde mergem data viitoare?

— Mie mi-ar plăcea la Disneyland[3].

— La Disni?

— Se spune Disney, sensei.

— A, Disney? Însă mie nu prea îmi plac locurile aglomerate.

— Dar eu chiar vreau să merg.

— Dacă-i aşa, atunci să mergem la Disni.

— Doar ţi-am spus că nu se zice Disni.

— Ce severă eşti tu, Tsukiko!

Întunericul ne învăluia pe amândoi, în timp ce noi continuam să vorbim cu glas înăbuşit. Păsările pesemne că se întorseseră la cuiburile lor – şi ciorile, şi porumbeii. În braţele calde şi uscate ale lui sensei, eu voiam deopotrivă să râd şi să plâng. Cu toate acestea, nici nu râdeam, nici nu plângeam. Pur şi simplu am rămas tainic cuibărită în braţele lui.

Prin haină, bătăile inimii lui sensei răzbăteau până la mine. Am rămas aşezaţi acolo, liniştiţi, în întuneric.

1. Perioada Heian (794-1185) este epoca de maximă înflorire a curţii imperiale nipone, a poeziei şi artelor. A fost urmată de perioada Kamakura (1185-1333), în timpul căreia a apărut clasa războinicilor samurai, iar puterea a fost preluată de shoguni.

2. Muzeul Metropolitan de Artă este situat lângă parcul Ueno din Tokio, unde se află şi grădina

zoologică.

3. Cel mai mare parc de distracţii din capitala Japoniei, preferat nu numai de copii, ci şi de adulţi.

Servieta lui sensei

Am intrat în bistroul lui Satoru pe lumină, cum nu mi se întâmpla prea des.

Unde mai pui că probabil era chiar înainte de ora cinci, pentru că iarna se întunecă devreme. Ieşisem de la birou pe teren şi mă întorsesem direct acasă, fără să mai trec înapoi pe la firmă. Terminasem mai devreme ce avusesem de făcut şi, în loc să arunc o privire prin magazine, cum aş fi făcut altădată, m-am hotărât să trec pe la bistroul lui Satoru şi să-l sun şi pe sensei să vină. Aşa stăteau lucrurile de când începuserăm „relaţia noastră oficială“ (cum o numea sensei). Cum procedam înainte de „relaţia noastră“? Atunci n-aş fi îndrăznit niciodată să-l sun, dar tot m-aş fi dus la bistroul lui Satoru şi m-aş fi bucurat în tihnă de sake de una singură, cu inima bătând să-mi spargă pieptul de emoţie – oare sensei avea sau nu să apară? Aşa ar fi decurs lucrurile.

Nu se schimbaseră prea multe. Stăteam sau nu să-l aştept – asta era singura diferenţă.

— Când vorbeşti aşa, faci aşteptarea să pară un lucru foarte dureros, a zis Satoru, de dincolo de tejghea, ridicându-şi ochii de pe tocător.

Când am ajuns, l-am găsit în faţa bistroului, stropind cu apă. Mi-a spus că nu era încă gata să deschidă – nici perdeaua de la intrare nu era coborâtă[1] –, dar m-a invitat înăuntru.

— Aşază-te acolo. Deschidem peste o jumătate de oră.

Zicând acestea, Satoru mi-a pus în faţă o sticlă de bere şi un pahar, împreună cu un desfăcător de capace şi o farfurioară cu *miso*.

— Desfă-ţi singură dopul, a spus Satoru, mânuind cu spor cuţitul pe tocător.

— Aşteptarea poate fi uneori foarte plăcută.

— Aşa crezi?

Simţeam cum berea îmi aluneca prin trup, lăsând o dâră de căldură pe unde trecea. Am gustat puţină pastă de *miso*. Era de orz.

— Vreau să dau un telefon, m-am scuzat eu şi am scos mobilul din geantă, după care am format numărul lui sensei.

Am şovăit dacă să-l sun pe numărul de fix sau pe cel de mobil şi până la urmă am ales mobilul.

Sensei a răspuns după ce telefonul a sunat de şase ori. A răspuns e un fel de a spune, căci n-a

zis nimic. Pentru vreo zece secunde, a păstrat tăcerea. Lui sensei nu-i plăceau telefoanele mobile tocmai din cauza subtilei întârzieri cu care vocea ajunge la celălalt capăt la firului.

— N-am nimic special împotriva telefoanelor mobile în sine. Mi se pare interesant să văd oamenii vorbind cu voce tare, parcă de unii singuri, în văzul lumii.

— Aha.

— Dar asta nu înseamnă că-mi va fi uşor să consimt să folosesc şi eu unul.

Aşa a început conversaţia pe care am avut-o atunci când eu i-am sugerat să-şi ia un telefon mobil.

Înainte, ar fi respins o astfel de idee fără drept de apel, dar, pentru că eu insistasem, nu mă putea refuza din capul locului. Unul dintre foştii mei iubiţi de odinioară îmi respingea de la bun început orice părere diferită de a lui, dar sensei nu era deloc aşa. Avea ceea ce se numeşte îngăduinţă. În cazul lui sensei, firea sa îngăduitoare părea să izvorască dintr-un spirit de nepărtinire. Îngăduinţa venea dintr-o disponibilitate didactică de a-mi asculta părerile, fără idei preconcepute, nu neapărat din dorinţa de a fi condescendent cu mine. Mă simţeam mult mai bine astfel, decât să fiu tratată cu îngăduinţă.

Era o mică descoperire. Condescendenţa nejustificată mă făcea să nu mă simt în largul meu, dar îmi plăcea să fiu tratată echitabil.

— Ca să nu ne facem griji în caz că se întâmplă ceva, i-am oferit eu un motiv în favoarea mobilului.

La auzul vorbelor mele, sensei a făcut ochii mari.

— Şi ce anume s-ar putea întâmpla? a ripostat el.

— Ceva.

— Ce anume?

— De exemplu, când ai mâinile ocupate cu un pachet şi începe din senin să plouă şi în preajmă nu se găseşte nici un telefon public, iar sub streaşina magazinului unde ţi-ai găsit adăpost începe să se aglomereze şi vrei să ajungi mai repede acasă – în situaţii de genul ăsta.

— Tsukiko, într-o astfel de situaţie prefer să mă întorc acasă fără umbrelă şi să mă ud.

— Dar poate că ai un pachet care se strică dacă se udă. De pildă, o bombă care explodează la contactul cu apa.

— Eu nu cumpăr niciodată asemenea lucruri.

— Sau poate că sub streaşină se ascund nişte persoane dubioase.

— Dar persoane dubioase se pot ascunde sub streşini la fel de bine şi când merg cu tine pe stradă, Tsukiko.

— Sau se poate întâmpla să aluneci pe trotuarul ud de ploaie.

— Cred că tu eşti cea care se împiedică mai des, Tsukiko. Eu mă antrenez în munţi.

Fiecare argument în parte cu care venea sensei era corect. Am tăcut şi am plecat capul.

— Tsukiko, a zis sensei blajin, după o clipă de tăcere. Te înţeleg, o să-mi iau un telefon mobil.

— Poftim? am întrebat eu.

Mângâindu-mă pe creştet, sensei mi-a răspuns:

— Cu bătrânii nu ştii niciodată ce li se poate întâmpla.

— Dar tu nu eşti bătrân, sensei, l-am contrazis eu.

— În schimb…

— Da?

— În schimb, Tsukiko, te rog să nu mai foloseşti cuvântul „mobil“. Spune-i „telefon mobil“. Insist. Fac alergie când aud lumea zicând „mobil“.

Şi uite-aşa a ajuns sensei să aibă mobil. Din când în când îl mai sunam eu, ca să se obişnuiască. Dar sensei nu avea să mă sune de pe mobil decât o singură dată.

— Sensei?

— Da.

— Ştii, eu sunt la bistroul lui Satoru.

— Da.

Sensei nu zicea decât „da“. Nu era nimic ieşit din comun, dar la telefonul mobil, asta sărea în ochi.

— Vrei să vii şi tu?

— Da.

— Ce mă bucur!

— Şi eu la fel.

În sfârşit, rostise şi altceva în afară de „da“. Satoru zâmbea pe sub mustaţă. Păstrându-şi surâsul ghiduş pe buze, a ieşit din spatele tejghelei şi s-a dus să lase perdeaua la intrare. Am gustat din nou din pasta *miso*, direct cu degetul. Aroma de *oden* fiert a început să se răspândească în bistrou.

Un singur lucru mă neliniştea.

Încă nu făcusem dragoste cu sensei. Acest lucru mă tulbura la fel ca apropierea menopauzei, care se făcea deja simţită ca o umbră, sau cum mă neliniştea nivelul markerilor din gama GTP, la ficat, când îmi făceam controlul medical.

Când vine vorba de funcţionarea organismului uman, şi hipofiza, şi organele interne, şi aparatul genital sunt la fel. Am devenit conştientă de lucrul acesta datorită vârstei lui sensei.

Eram neliniştită, e drept, dar nu neapărat nemulţumită. Dacă nu ne era dat să facem dragoste niciodată, atunci asta era şi luam lucrurile ca atare. Cât despre sensei, el părea totuşi să aibă o percepţie diferită de a mea.

— Tsukiko, eu sunt puţin îngrijorat, mi-a zis sensei la un moment dat.

Eram acasă la sensei şi mâncam tofu fiert. Era în jurul prânzului şi noi mâncam tofu pregătit de

sensei în oală de aluminiu şi beam bere. Era un tofu cu cod şi cu frunze de crizanteme comestibile. Când găteam eu, tofu era doar tofu. „Uite-aşa ajung oamenii care nu se cunosc deloc să lege o relaţie“, reflectam eu, cu capul uşor năuc din cauză că băusem alcool ziua în amiaza mare.

— Îngrijorat?

— Au trecut mulţi ani de când n-am mai fost cu adevărat împreună cu soţia mea.

— O! am exclamat eu, rămânând cu gura pe jumătate căscată.

Şi totuşi eram atentă, ca nu cumva sensei să-şi vâre degetul între buzele mele. De la prima noastră întâlnire oficială, sensei îşi făcuse un obicei din a-şi aţinti degetul înspre gura mea întredeschisă de cum mă prindea pe picior greşit. Era mai glumeţ decât mi-l imaginasem.

— Nu-i nimic dacă n-o facem, i-am răspuns eu în pripă.

— Te referi la ce cred eu că te referi? a întrebat sensei, cu o mină serioasă.

— Nu neapărat, am răspuns eu, corectându-mi poziţia.

Stăteam aşezată în stil japonez, cu picioarele strânse sub mine. Sensei a încuviinţat din cap, serios.

— Tsukiko, apropierea fizică este un lucru esenţial. Indiferent de vârstă, este foarte importantă.

A spus-o pe un ton imperturbabil, ca pe vremuri, când ne citea de la catedră din *Povestea familiei Heike*[2].

— Dar eu nu mai sunt sigur că sunt capabil. Şi dacă, încercând într-un moment de nesiguranţă, am să descopăr că nu sunt în stare, atunci am să-mi pierd şi mai mult încrederea în mine. De o asemenea eventualitate mă tem şi nu reuşesc să-mi fac curaj să încerc, s-a derulat mai departe *Povestea familiei Heike*. Îmi cer iertare din adâncul inimii.

Astfel isprăvind *Povestea familiei Heike,* sensei a făcut o plecăciune adâncă.

„Dar aş putea să te ajut şi eu. Ce-ar fi să încercăm o dată?“ am vrut eu să-i spun, însă n-am reuşit să rostesc nimic, consternată de sobrietatea lui sensei. N-am izbutit să-i spun nici măcar că nu-mi păsa deloc. Sau că îmi convenea mai degrabă doar să mă sărute şi să mă strângă în braţe, aşa cum făcea de obicei.

Nefiind în stare să spun nimic din toate acestea, i-am turnat în schimb încă un pahar de bere. Sensei a sorbit-o dintr-o înghiţitură, în timp ce eu am scos din oală o bucată de cod. Câteva frunze de crizantemă se lipiseră de peşte, verdele şi albul creând un contrast minunat.

— Sensei, uite ce frumos e, am zis eu, iar el mi-a zâmbit.

Apoi m-a mângâiat pe creştet iarăşi şi iarăşi, aşa cum făcea adesea.

Ne dădeam întâlnire în cele mai diverse locuri. „Întâlnire“ era cuvântul care îi plăcea lui sensei.

— Hai să ieşim la o întâlnire, zicea el.

Cu toate că locuiam aproape unul de celălalt, întotdeauna ne vedeam la staţia cea mai apropiată de locul întâlnirii noastre. Până acolo, mergeam separat. Dacă se întâmpla să dăm unul de altul în

metroul care ne ducea la staţia cu pricina, sensei murmura ceva de genul „Vai, Tsukiko, ce întâmplare!“.

Cel mai des ne duceam la acvariu. Lui sensei îi plăceau la nebunie peştii.

— Când eram mic îmi plăcea să mă uit prin cărţile ilustrate cu tot soiul de peşti, mi-a explicat el.

— Cât de mic erai?

— Eram în şcoala primară.

O dată, chiar mi-a arătat fotografii cu el şcolar. Într-una din ele, ştearsă şi în sepia, purta o beretă marinărească şi strângea din pleoape, parcă orbit de lumină.

— Erai drăgălaş, am zis eu, iar el a încuviinţat.

— Tsukiko, tu şi acum eşti drăgălaşă.

Împreună cu sensei, mă opream îndelung în faţa acvariilor cu peşti migratori, ca tonul şi scrumbia. Uitându-mă la vietăţile care înotau roată în acelaşi sens, mi-am dat seama că şi înainte stătusem cu sensei exact la fel, amândoi privind îndelung.

— Sensei, am îndrăznit eu să-l strig.

— Ce s-a întâmplat, Tsukiko?

— Te iubesc, sensei.

— Şi eu te iubesc, Tsukiko.

Ne spuneam cuvintele acestea cu toată seriozitatea. Noi eram întotdeauna serioşi. Chiar şi când glumeam eram serioşi. Că veni vorba, tonul era şi el o fiinţă serioasă. La fel şi scrumbia. Tot ce mişcă, toate făpturile vii de pe lumea asta sunt serioase.

Am fost şi la Disneyland, bineînţeles. La parada de seară, sensei a plâns puţin. Am plâns şi eu. Probabil că amândoi am plâns, gândindu-ne fiecare la altceva.

— Luminile aprinse în noapte au ceva trist, nu ţi se pare? a spus sensei suflându-şi nasul într-o batistă uriaşă, de un alb imaculat.

— Aşadar, şi tu plângi, sensei.

— Se ştie doar că bătrânii au glandele lacrimale mai slabe.

— Sensei, te iubesc.

Sensei nu mi-a mai răspuns. Continua să privească atent parada. Luminat din profil, chipul său părea să aibă ochii adânciţi în orbite. „Sensei“, am zis eu, dar el nu mi-a răspuns. Am mai zis o dată „sensei“, dar el tot nu mi-a răspuns. Mi-am încolăcit braţul mai strâns de al lui şi i-am privit şi eu neclintită pe Mickey, pe pitici şi pe Albă-ca-Zăpada.

— Mi-a plăcut întâlnirea noastră, am zis eu.

— Şi mie mi-a plăcut, mi-a răspuns în sfârşit sensei.

— Sper să mă inviţi şi altă dată.

— Sigur.

— Sensei.

— Da.

— Sensei.

— Da.

— Sensei, te rog să nu pleci nicăieri.

— N-am să plec nicăieri.

Muzica de paradă a început să răsune nemaipomenit de tare, iar piticii au prins a ţopăi. În cele din urmă, alaiul s-a îndepărtat, lăsându-ne pe mine şi pe sensei în întuneric. Mickey, care încheia şirul defilării, mergea agale legănându-şi şoldurile. În întuneric, sensei şi cu mine ne-am luat de mână, ceea ce m-a făcut să mă înfior uşor.

Să vă povestesc oare şi despre singura dată când m-a sunat sensei de pe telefonul mobil?

Mi-am dat seama că mă suna de pe mobil după zgomotul din fundal.

— Tsukiko? a zis el.

— Da.

— Tsukiko.

— Da?

Acum rolurile se inversaseră şi eu eram cea care zicea întruna „da“.

— Tsukiko, tu eşti o fată cu adevărat extraordinară.

— Poftim?

Doar atât a zis şi a închis brusc. Cu toate că l-am sunat imediat, el nu mi-a răspuns. După vreo două ore, l-am sunat pe telefonul fix de acasă şi de această dată mi-a răspuns cu un calm desăvârşit.

— Ce-a fost cu telefonul de mai înainte?

— Nimic, doar că mi-a venit dintr-odată să te sun.

— De unde ai sunat?

— De lângă aprozarul din staţia de metrou.

— De la aprozar? am repetat eu.

— Am cumpărat ridichi şi nişte spanac, mi-a răspuns sensei, printre altele.

Am izbucnit în râs, ceea ce l-a făcut şi pe sensei să râdă la capătul celălalt al firului.

— Tsukiko, vino până la mine, mi-a zis el din senin.

— Acasă la tine?

— Da.

Mi-am pus periuţa de dinţi, pijamalele şi loţiunea tonică într-o geantă şi am alergat la sensei acasă. El m-a întâmpinat în poartă. Ne-am luat pur şi simplu de mână şi am intrat în camera japoneză, unde sensei a început să întindă aşternutul. Eu am pus cearşafurile. Ne-am pregătit patul ca în transă.

În tăcere, m-am prăbuşit în aşternut împreună cu sensei. Am făcut dragoste puternic, năvalnic.

În noaptea aceea am rămas la sensei şi am dormit lângă el. Când s-a crăpat de ziuă şi am deschis storurile, fructele dafinului se vedeau scânteind în lumina dimineţii. Nişte păsări bulbul veniseră deja să le culeagă. Grădina lui sensei răsuna de triluri. Noi priveam păsările, umăr lângă umăr.

— Tsukiko, eşti o fată extraordinară, a zis sensei.

— Sensei, te iubesc, i-am răspuns eu.

Păsările îşi vedeau mai departe de cântecul lor.

Totul pare o poveste de mult trecută. Timpul petrecut împreună cu sensei s-a scurs diafan ca spuma şi viu ca o culoare aprinsă. Doi ani după prima noastră reîntâlnire. Plus trei ani de „relaţie oficială“, aşa cum o numea sensei. Doar atât ne-a fost dat să petrecem împreună.

Iar de atunci n-a trecut decât foarte puţin timp.

Servieta lui sensei am primit-o eu. A lăsat în scris să-mi revină mie.

Cel care s-a prezentat drept fiul lui sensei nu prea semăna cu el. Tăcut, a făcut o plecăciune în faţa mea şi felul în care s-a înclinat atunci mi-a adus pentru o clipă aminte de sensei.

— Înţeleg că l-aţi tratat cu bunătate pe tatăl meu, Harutsuna, cât a trăit, a zis el plecându-şi adânc capul.

Când am auzit numele lui sensei, Harutsuna, m-a podidit plânsul. Cu toate că până atunci nu vărsasem aproape nici o lacrimă. Am izbutit să plâng tocmai pentru că Matsumoto Harutsuna mi se părea a fi un necunoscut. Am izbutit să plâng când am conştientizat faptul că sensei plecase altundeva înainte ca eu să mă pot obişnui cu el.

Servieta lui sensei stă aşezată lângă măsuţa mea de toaletă. La bistroul lui Satoru mă mai duc când şi când. Dar nu la fel de des ca înainte. Satoru nu spune nimic. Se învârte întotdeauna, prins cu treburi. În bistroul lui e cald, aşa că eu mai aţipesc uneori. Sensei probabil mi-ar spune că nu se cade să faci un asemenea gest necioplit într-un loc public.

Însingurat bătut-am cale lungă,
Veşmântu-mi zdrenţuit nu mi-a ţinut de frig.
Cerul senin din astă seară
Îmi frânge inima îndurerată înzecit.

Este un poem de Irako Seikaku, pe care l-am învăţat cândva de la sensei. Când sunt singură acasă, încerc să recit cu voce tare şi alte poeme decât cele pe care le ştiu de la sensei. „Am mai studiat câte ceva de când ai plecat, sensei“, şoptesc câteodată.

Când strig „sensei“, uneori parcă îmi răspunde un glas de undeva, din tavan: „Tsukiko“. „Sensei, acum am început să fac şi eu tofu fiert cu cod şi frunze de crizantemă, la fel ca tine. Poate o să ne revedem cândva, sensei“, spun eu, iar glasul lui sensei îmi răspunde din tavan: „Fără îndoială

că o să ne revedem cândva“.

În astfel de seri, deschid servieta lui sensei şi mă uit înăuntru. Acolo se cască un spaţiu gol, unde nu se găseşte nimic. Nimic altceva decât un ocean de deşertăciune.

1. Perdeaua *noren*, formată din două sau mai multe fâşii verticale, este un element specific culturii nipone. Folosită şi astăzi la intrarea în magazinele şi restaurantele tradiţionale, este decorată cu blazonul sau sigla acestora. Prezenţa ei la uşă indică faptul că magazinul respectiv este deschis.
2. Operă japoneză clasică datând din secolul al XIII-lea, al cărei subiect este un îndelungat război de cucerire dintre două familii nobile rivale.